

Møte onsdag den 9. desember 2015 kl. 10

President: Ole Mic Thommessen

Dagsorden (nr. 28):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3) (Innst. 14 S (2015–2016), jf. Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016))
2. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (Innst. 109 S (2015–2016), jf. Prop. 29 S (2015–2016), unntatt kap. 820, 821, 822, 3821 og 3822)
3. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Kulturdepartementet (Innst. 108 S (2015–2016), jf. Prop. 25 S (2015–2016), unntatt kap. 310, 340, 342 og 3340)
4. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i film- og videogramlova (innkreving av film- og videogramavgift) (Innst. 95 L (2015–2016), jf. Prop. 5 L (2015–2016))
5. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i pengespilloven (andel av Norsk Tippings overskudd til helse- og rehabiliteringsformål) (Innst. 94 L (2015–2016), jf. Prop. 13 L (2015–2016))
6. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer i universitets- og høyskoleloven (oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler) (Innst. 82 L (2015–2016), jf. Prop. 7 L (2015–2016))
7. Referat

Presidenten: Representanten Per Rune Henriksen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Else-May Botten fra og med 9. desember og inntil videre. Denne søknaden foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Vararepresentanten Tove Lise Torve foreslås innkalt for å møte i permisjonstiden. – Det anses vedtatt.

Tove Lise Torve er til stede og vil ta sete.

Representanten Une Aina Bastholm vil fremsette et representantforslag.

Une Aina Bastholm (MDG) [10:01:16]: Jeg har gleden av på vegne av meg selv å framsette et representantforslag om å sikre god dyrevelferd i norsk kyllingproduksjon.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Da Stortinget ikke behandlet innstillingen om nasjonalbudsjettet 2016 og forslaget til statsbudsjett for 2016 før torsdag 3. desember, er det klart at det ikke er mulig for Stortinget å behandle fagkomiteenes budsjettinnstillinger innen fristen 15. desember.

Presidenten vil derfor foreslå at Stortinget fraviker bestemmelsen i forretningsordenen § 43 sjette ledd om at fagkomiteenes budsjettinnstillinger skal være ferdig behandlet senest innen 15. desember.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet fortsetter utover kl. 16.

Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1, 2 og 3 behandles under ett.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [10:02:45]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3) (Innst. 14 S (2015–2016), jf. Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016))

Sak nr. 2 [10:03:15]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (Innst. 109 S (2015–2016), jf. Prop. 29 S (2015–2016), unntatt kap. 820, 821, 822, 3821 og 3822)

Sak nr. 3 [10:03:38]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Kulturdepartementet (Innst. 108 S (2015–2016), jf. Prop. 25 S (2015–2016), unntatt kap. 310, 340, 342 og 3340)

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at debatten deles i to, slik at man først behandler budsjettkapitlene under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, rammeområde 2, og deretter budsjettkapitlene under Kulturdepartementet, rammeområde 3.

– Det anses vedtatt.

Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at hver del av debatten blir begrenset til 1 time og 10 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 20 minutter, Høyre 15 minutter, Framskrittspartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter og Miljøpartiet De Grønne 5 minutter. I tillegg får medlemmer av regjeringen 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det i debattens del 1 og 2 blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fire replik-

ker med svar etter partigruppenes hovedtalere og seks replikker med svar etter medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på takerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Anette Trettebergstuen (A) [10:05:05]: – Ikke misunn oss oljen vår, misunn oss kvinnene våre. Utsagnet er fra tidligere finansminister og gode hedmarking Sigbjørn Johnsen. Sigbjørn Johnsen visste hva han snakket om. Norske kvinners høye yrkesdeltakelse er mye mer verdt enn oljeformuen vår. Dessverre har vi nå en regjering som ikke er opptatt av det. Vi har en finansminister som ikke forstår kvinnenenes helt avgjørende rolle i vår velferdsutvikling og landets inntektsgrunnlag. Vi har en statsminister som sier at grunnen til at hun har 70 pst. menn i sitt eget regjeringsapparat – ja faktisk 100 pst. i Justisdepartementet – er at hun har plukket de beste. Og vi har en likestillingsminister som på vegne av regjeringen har måttet legge fram en likestillingsmelding som ikke kommer til å føre til mer likestilling.

En helt sentral pilar i den norske modellen, en av hovedårsakene til vår velstand, det at vi er et samfunn preget av små forskjeller og stor grad av likeverd, er at vi har ført en offensiv likestillingspolitikk. Den har gjort at Norge troner på toppen over verdens mest likestilte land. Dette kom ikke av seg selv. Vi ble likestillingslandet fordi vi skjønnte at ikke bare er det det rette å gjøre for et sivilisert samfunn, men det lønner seg. Og vi gikk systematisk til verks. Arbeiderpartiets regjeringer bygde over tiår strukturer for å sikre kvinner og menn like muligheter. Gjennom velferdsordninger fikk vi kvinner ut i arbeidslivet, noe som igjen ga oss muligheter for økt velferd. Vi skjønnte at dersom alle skal stille likt og oppleve de samme mulighetene i møte med utdanningssystemet, arbeidslivet eller familieomsorgen, må man av og til kompensere for å utligne grunnleggende ulemper. Kjønnskvotering og pappakvote er eksempler på det. Det har fungert.

Arbeiderpartiets regjeringer skjønnte at likestilling er et politisk ansvar, slik riksveiene, pensjonssystemene eller barnevernet er det, og ikke et personlig ansvar du sørger for selv ved harde forhandlinger rundt kjøkkenbordet eller ved sjefens skrivebord, og må takke deg selv om du kommer til kort – slik regjeringspartiene også privatiserer ansvaret for likestillingen. Derfor har vi ført en offensiv likestillingspolitikk der høyresiden konsekvent har strittet imot, men av og til kommet etter og akseptert noen tiltak, men da baklengs og svært motvillig.

I to år ventet vi på at regjeringen skulle legge fram sin helhetlige likestillingspolitikk til diskusjon for Stortinget. Da meldingen kom, inneholdt den ingen likestillingspolitikk. Det var en melding med fine kopier av analyser fra de rød-grønnes likestillingsmelding, som regjeringen trakk, en melding full av beskrivelser av utfordringer, men da desto merkeligere at den er totalt blottet for tiltak som vil gjøre noe for å løse disse utfordringene og ta oss videre, og en melding som ikke vil føre til mer likestilling.

Regjeringens reelle likestillingspolitikk er lett å få øye på utenfor meldingen. Den føres hver dag, vedtas i denne sal, og viser seg i dette budsjettet. Den helhetlige politikken setter likestillingen tilbake og gir mindre frihet for flere kvinner og menn. Kutt i pappapermisjonen betyr mindre frihet til far og til mor. Det samme gjør økt konstantstøtte, lengre barnehagekøer, høyere priser, kutt i tiltak mot deltidsarbeid og ny arbeidsmiljølov som rammer kvinneyrkene hardest. Og i dette budsjettet som vi skal vedta i dag, lagt fram samme uke som likestillingsmeldingen, der man peker på at mye er ugjort, tillater man seg altså å kutte i det likestillingsapparatet vi har, og som trenger en styrking. Likestillingsombudet, likestillingssentrene, LHBT-bevilgningen og likestillingspotten får reelt sett kutt. Deltidsmillionene hos Arbeidsdepartementet er vekk også i år.

Likestilling kommer ikke av seg selv. Og når de som hver eneste dag, ute der folk bor, der folk lever livene sine, i kommunene, på skolene, i barnehagene og på arbeidsplassene, de som jobber for økt likestilling i praksis, som hver dag rådgir folk om deres rettigheter, om arbeidsgivers plikter, som kurser lærere og barnehageansatte, og som fungerer som vaktbikkjer overfor storting og regjering – når de får mindre handlingsrom, blir det mindre aktivitet, og mindre, ikke mer, likestilling i praksis.

Vi i Arbeiderpartiet vil videre. Vi viser det i dette budsjettet, og vi kommer til å vise det når vi svarer på regjeringens likestillingsmelding. Vi bevilger mer til dem som gjør likestilling – til likestillingsombudet, til likestillingssentrene, LHBT-aktørene og til den generelle likestillingspotten. Vi foreslår igjen økt pappakvote. Vi viser at vi vil videre hver eneste dag i vår helhetlige politikk i denne sal. Likestilling er en rettesnor for Arbeiderpartiet, og det kommer ikke av seg selv.

Statsbudsjettet vi behandler deler av i dag, er et budsjett som verken møter de utfordringene landet nå står overfor, eller møter det som reelt sett er folks behov. På område etter område bygger regjeringen ned fellesskapsløsninger som har vært med på å gjøre oss til et av verdens beste og mest likestilte land.

En av de største nedturene til denne regjeringen må være samsvaret mellom barnehageløftene de lovet før valget, og det regjeringen faktisk leverer. Med barnehageforliket fra 2002 fulgte en historisk utbygging av barnehageplasser. Makspris ble innført, og lovfestet rett til barnehageplass for ettåringer ble innført. Arbeidet med økt kvalitet ble igangsatt. Dersom vi hadde sidd i regjering, ville vi i 2014 tatt neste steg og innført to barnehageopptak. Jeg vil våge den påstand at de velgerne som hørte på representanten Linda Hofstad Helleland eller dagens kunnskapsminister før valget i debatter om barnehager, eller faktisk leste Høyres program – på side 10, fjerde kulepunkt, der de sier at kommunene skal legge til rette for løpende opptak – ble ganske overrasket da regjeringen ganske umiddelbart stanset innføringen av to opptak og kuttet i antall barnehageplasser i første budsjett.

Regjeringen sier at de satser på barnehager, men for første gang siden barnehageforliket ser vi en registrert nedgang i antall barn i barnehage, med 700 færre barn fra 2013

til 2014. At det er noen færre barn i de aktuelle årskullene, må være en fattig trøst for statsråden, men til liten hjelp for de nå 8 300 barna som av ulike grunner er registrert i Utdanningsdirektoratets kø. Regjeringen har altså løpt fra sine løfter om å ville vrake det såkalte datohysteriet og innføre løpende opptak. Det var beregnet for valgkamp og opposisjonstilværelse.

Jeg er glad for at Arbeiderpartiet har fått støtte for sitt forslag om gratis kjernetid for treåringer, etter press fra Venstre og Kristelig Folkeparti i forliket. Vi legger opp til 2 000 flere barnehageplasser enn regjeringen og styrker rettigheter til opptak for alle født før 31. desember, som nevnt. Sammen med en mer robust kommuneøkonomi er det et riktig steg for barnefamiliene og en helt annen linje enn det regjeringen kjører.

Vi vil ha mer frihet for flere. Derfor styrker vi også barnevernet, både for enslige mindreårige og med øremerking av stillinger i det kommunale barnevernet. Vi styrker arbeidet mot barnefattigdom og for frivillighetens kår. Det er helt nødvendig i den tiden vi nå står foran, med styrking av fellesskapsløsninger for dem som trenger det aller mest, framfor skattekutt til dem som ikke trenger det. Det er derfor også en helt naturlig prioritering for Arbeiderpartiet.

Så vil jeg til slutt ta opp Arbeiderpartiets forslag, med unntak av forslag nr. 11, da det er votert over under behandlingen av finansinnstillingen tidligere.

Presidenten: Representanten Anette Trettebergstuen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det åpnes for replikkordskifte.

Svein Harberg (H) [10:14:09]: Representanten Trettebergstuen brukte store deler av sitt innlegg til å snakke om likebehandling og verdien av likebehandling. Da fortøner det seg litt forunderlig at når det gjelder dem som arbeider med barn og unge på de forskjellige områdene, er likebehandling ikke så viktig. Det gjenspeiler seg helt konkret når det gjelder barnehage, der Arbeiderpartiet og Trettebergstuen mener at de barna som går i en av de private barnehagene, ikke skal få like mye av de offentlige midlene til drift av sine barnehageplasser som de som går i kommunale barnehager. Hvilket grunnlag er det som gjør at det er riktig for Arbeiderpartiet å behandle disse barna annerledes, og at ikke disse barna skal få samme grunnlag for en god barnehage som de som er i de offentlige barnehagene?

Anette Trettebergstuen (A) [10:15:05]: Her tar representanten Harberg helt feil. Arbeiderpartiet er, i motsetning til regjeringen, opptatt av god kvalitet og likebehandling i kvalitet og tilbud i offentlige og private barnehager. Det regjeringen gjør i dette budsjettet, er å øke prosentandelen med finansiering til private barnehager opp til 100 uten å benytte anledningen til å stille krav om lik kvalitet og likt tilbud. Det vil si at private barnehager kommer til å få kompensert utgifter de reelt sett ikke har, da vi vet at mange av disse barnehagene jevnt over har 15 pst. lavere utgifter enn de kommunale. Det vi har bedt om, og sagt, er at vi støtter en likebehandling når det gjelder finansiering, men først når kommunene får stille krav til like tjenester og

likt innhold, slik at barna i de kommunale barnehagene og i de private barnehagene strengt tatt faktisk opplever å gå i barnehager som gir det samme tilbudet.

Svein Harberg (H) [10:16:09]: Det er mulig Trettebergstuen har et eget lovverk som ikke vi andre vet om, men det er altså det samme lovverket som gjelder for både offentlige og private barnehager. Her omtales det som om de har helt forskjellige forutsetninger for å drive virksomheten sin. Det er jo ikke tilfellet. Det er akkurat de samme kravene som gjelder til kvalitet, innhold, planer og personale, så hvordan det plutselig kan være så veldig forskjellig, tror jeg både Stortinget og andre trenger en forklaring på. Det er, uansett hva Trettebergstuen svarer, slik at Arbeiderpartiet mener at man skal gi de private barnehagene mindre penger til drift av plassene. Hvordan det eventuelt skal styrke kvalitet og innhold, er en gåte for meg.

Anette Trettebergstuen (A) [10:17:04]: Arbeiderpartiet er opptatt av å bruke offentlige penger på en best mulig måte. Vi er opptatt av at barnehagene skal få refundert de utgiftene de faktisk har. Når vi vet at private barnehager jevnt over, mye på grunn av personalkostnader, har 15 pst. lavere utgifter enn de kommunale, blir det feil at de skal motta det samme driftstilskuddet. Og det er ikke riktig som representanten Harberg sier, at de er underlagt de samme reglene om åpningstider, kvalitet og innhold. Kommunene har ikke samme muligheten til å stille krav rundt disse tingene knyttet til de private som til de kommunale. Dette kunne regjeringen ordnet opp i. Dersom regjeringen hadde vært opptatt av økt kvalitet i barnehagen, hadde man benyttet denne sjansen til å gi kommunene muligheten til å stille disse kravene, og ikke minst, til å lage en ordning som refunderte de utgiftene barnehagene faktisk har, istedenfor å pøse mange hundre millioner offentlige kroner inn i et system som gjør det mulig for enkelte private aktører å ta ut dette i utbytte i stedet for å bruke det på innhold i barnehagen.

Laila Marie Reiertsen (FrP) [10:18:21]: No brukte representanten Trettebergstuen det meste av innlegget sitt på likestilling, og likestilling er viktig, men eg vil vinkla spørsmålet mitt inn mot integrering, som òg er kjempeviktig, men som det ikkje blei brukt så mykje tid på. Representanten Hadia Tajik har hatt eit utspel om å forby hijab i barneskulen, noko som Framstegspartiet òg er for. Men er dette eit forslag som heile Arbeidarpartiet stiller seg bak?

Anette Trettebergstuen (A) [10:18:50]: Debatten om bruk av religiøse hodeplagg i det offentlige rom er en vanskelig debatt – en debatt som reiser mange dilemmaer. Men det er en debatt som Arbeiderpartiet tar. Som representanten Reiertsen vet, er Arbeiderpartiet imot bruken av den type dekkende hodeplagg i f.eks. dommeryrker og politiryker, fordi vi mener at det å dekke seg til ikke er i samsvar med å kunne ha en rolle der man skal utøve makt på vegne av det offentlige. Når det kommer til den debatten som vår nestleder har reist, så handler den om hvorvidt små skolebarn skal kunne dekke seg til eller kle seg opp,

uavhengig av om det er en hijab eller et miniskjørt eller hva det er, fordi begrunnelsen bak utspillet handler om en seksualisering av små barn. Det synes jeg alle burde være opptatt av å forhindre. Om det er et lovforbud mot hijab i skolen som løser det, eller om rektorene skal få muligheten og oppbakkingen til å håndtere dette på den enkelte skole, slik vår nestleder faktisk har tatt til orde for, det får vi se på, men dette er en nødvendig debatt som handler om mye mer enn bare hijab. Det handler om at små unger som ikke kan velge selv, må beskyttes av de voksne.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:20:20]: Jeg for min del er veldig glad for at representanten Trettebergstuen brukte såpass mye tid av sitt innlegg på det som har med likestilling og likestillingspolitikk å gjøre, for det er et viktig område. Vi liker å tenke om oss selv at vi lever i verdens mest likestilte land. Mye er bra, men jeg tror vi kan være enige om at det også er utfordringer.

I vårt alternative budsjett foreslo vi en økning på 1 mill. kr for å legge til rette for bedre trepartssamarbeid og forberede en likelønnsrett. Ser Arbeiderpartiet behovet for en slik likelønnsrett? Og kan Arbeiderpartiet også si noe om hva det partiet ser på som de største utfordringene innenfor likestilling i tiden framover?

Anette Trettebergstuen (A) [10:21:12]: Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti slår sammen ring om likestillingsapparatet. Slik er det blitt. Jeg er veldig fornøyd med at Kristelig Folkeparti sammen med oss har sikret flertall for en økning på mange av de likestillingsområdene vi har i budsjettet.

Likestillingen kom ikke av seg selv, som jeg sa i innlegget mitt. Det handler om at vi gjennom velferdsordninger som pappapermisjon, en anstendig arbeidsmiljølov som har gjort det mulig å kombinere arbeid og familieliv, og ikke minst barnehagebyggingen har gjort arbeidslivet likestilt og gitt kvinner og menn like muligheter. Dette er alle tiltak og grep som regjeringen har svekket jevnt og trutt de siste to årene. Det beklager jeg. Dette handler også om at de svekker muligheten for reelt sett å oppnå likelønn. Der som man ønsker likelønn, slik representanten tar til orde for, holder det dessverre ikke med en pott på 1 mill. kr i et statsbudsjett. Man må lytte til det arbeidslivets parter sier at vil ha effekt, og det er nettopp en arbeidsmiljølov med et godt arbeidstidsregime, det er en likere fordeling av pappaperm, og det er tiltak mot deltidsarbeid.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Mette Tønder (H) [10:22:44]: Årets budsjett har med rette kommet litt i skyggen av at mennesker flykter fra krig og fattigdom. De banker på Europas dører, de banker på vår. Det kommer kvinner og menn alene, familier og barn. Noen skal få lov til å bli, andre vil antakeligvis måtte dra hjem igjen.

Årets budsjett har flyktningkrisen som bakteppe, og det gjør det enda viktigere at vi fortsetter det gode arbeidet med å prioritere barn og familier med behov for hjelp – familievern, barnevern, arbeidet mot vold i nære relasjo-

ner, økt kvalitet i barnehagene våre og arbeidet mot diskriminering og for likeverd, for å nevne noen av temaene i dette budsjettet.

Familien er vårt nærmeste lille fellesskap. Derfor er vi så sårbare når det som skal være trygghet, plutselig blir utrygt: Når mamma og pappa bestemmer seg for å gå fra hverandre, hvis noen slår eller er slemme – eller om noen blir mer opptatt av rus enn av de rundt. Det finnes ikke en enkel løsning på å hjelpe en familie som ikke fungerer.

Familievernet er styrket vesentlig i de siste budsjettene, også i dette, og ytterligere gjennom forliket. Det er viktig å jobbe forebyggende for å hindre konflikter eller å avslutte dem.

Vi har et spesielt ansvar for at barn skal bli hørt. Dette presiseres i barneloven, Barnekonvensjonen og i Grunnloven. Derfor er det viktig at det settes av ekstra midler, slik at flere barn får tilbud om en samtale i forbindelse med foreldrenes samlivsbrudd. Barn skiller seg ikke fra sine foreldre, de er like glad i mamma og pappa, og de tar skade av at foreldrene glemmer dette i en tøff skilsmisseperiode. Å lytte til barna sine får ofte den argeste forelder til å ta seg sammen og huske på det viktigste – og det er altså ikke hvem som var utro mot hvem, det er at barna elsker begge foreldrene likt og trenger at de lytter mer enn de krangler.

Det er viktig å prioritere tiltak for å forebygge vold og overgrep. Det er utformet flere tiltaksplaner på disse områdene – «mot vold i nære relasjoner» og «for å bekjempe seksuelle overgrep mot barn og ungdom». Det er viktig at det lages planer, da virkemidlene som skal benyttes, spenner over flere budsjettkapitler og departementer. Det er også enighet om en opptrappingsplan på dette området.

Barn som blir utsatt for vold, trenger god hjelp i ettertid, slik at de kan leve gode barne- og voksenliv. At det øremerkes penger til drift av senter for voldsutsatte barn, er derfor et viktig tiltak.

Et barnevern med høy kvalitet kan bety liv eller død for de barna og familiene som trenger hjelp. Flere barn vi møter, sier at vi kom for sent. Flere foreldre vi møter, sier at vi skulle kanskje ikke ha kommet allikevel. Men uansett er kvalitet på avgjørelsene helt avgjørende for tillit.

Det gjøres mye godt arbeid i barnevernet, men vi må alltid tilstrebe å bli bedre. Derfor er det bra at det nå er satt ned et utvalg som ser på ny barnevernslov, at vi skal se på strukturen på barnevernet, spesielt det å flytte mer av tjenestene nærmere brukerne, altså til kommunen – og i den sammenheng venter vi i spenning på resultatene av forsøkene som nå skal gjøres i Kommune-Norge – at vi arbeider med en ny fosterhjemsmelding, og at vi blir enige om hvordan den fremtidige kompetansen skal være i barnevernet.

For Høyre er muligheter for alle mer enn et slagord. For å gi mennesker muligheter må de ha like rettigheter, og rettighetene må bli gjennomført. Det er derfor viktig at vi nå har lagt frem en likestillingsmelding som beskriver de største utfordringene innen likestillingen og kommer med forslag til tiltak. Vi har også begynt arbeidet med en ny diskrimineringslov. Lovverket er fra før av svært fragmentert, og det er vanskelig å finne frem i det. En felles lov vil rette på dette og sette søkelyset på arbeidet mot diskriminering.

Jeg begynner å nærme meg slutten av innlegget og vil avslutte med et perspektiv som jeg tror det er svært viktig at vi beholder gjennom arbeidet vårt, nemlig barns rettigheter og barns rett til å bli hørt. Jeg har selv fått svært gode tilbakemeldinger fra barn og ungdom, og de setter gjerne sakene våre i et litt annet perspektiv enn det vi voksne ser.

For en stund siden var jeg så heldig å få lov til å være med på et seminar om rettssikkerhet og kvalitet i barnevernet. Det var mange spennende innlegg, og under debatten ble konfliktnivået innmari høyt. En kunne kanskje være tilbøyelig til å karakterisere det som litt krangling. Vel, midt i dette er det noen av barna og ungdommene som selv har kjent barnevernet på kroppen, som tar ordet og sier noe sånt som at de kunne sikkert snakke med utestemme og fylt avisene med historier om det dårlige barnevernet hver eneste dag, men de hadde valgt den mer konstruktive veien å forsøke å bruke erfaringene sine til å gjøre barnevernet bedre, ikke kun å kritisere.

Jeg håper at barna og ungdommene blir litt stolte av det vi vedtar i dag, om enn ikke helt enige.

Og med dette ønsker jeg oss fortsatt god debatt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sonja Mandt (A) [10:27:51]: I budsjettinnstillinga skriver Høyre og Fremskrittspartiet at de har tre hovedsatsinger på barnehagefeltet. Det ene er satsinga på flere barnehageplasser. Resultatet av innsatsen i 2014 var en nedgang i antall barn på 700. For første gang på mange år fikk vi et år med færre barn i barnehage. Også i fjor var det uttrykt i budsjettinnstillingen at én av tre hovedsatsinger var flere barnehageplasser.

Enten må tida være inne for å erkjenne at man totalt har mislyktes i politikken sin, eller så må tida tale for endring enten i målet eller i politikken.

Er representanten Tønder fornøyd med satsinga regjeringa gjør når det gjelder utbygging av flere barnehageplasser?

Mette Tønder (H) [10:28:36]: Regjeringen sier jo at vi skal legge til rette for at barn får lov til å gå i barnehagen. Så er det sånn at hvis du ser på budsjettet vårt i 2015 og 2016, er det 3 400 nye småbarnsplasser det legges opp til.

Når du sier nedgang i antallet barn, må det sies at det faktisk er nedgang i antall barn i Norge også. Så prosenten barn som går i barnehagen, er fortsatt like høy.

I tillegg til å se på antall barn i barnehagen, ser vi også på kvaliteten på innholdet som er der. Aldri har det vært satset mer på kvalitet i barnehagen enn nå, og aldri har det vært brukt mer penger på å satse på kvalitet i barnehagen enn nå.

Vi legger også forholdene til rette sånn at flere foreldre som ikke har økonomi til det, får hjelp slik at barn får lov til å gå i barnehagen, og vi satser på gratis kjernetid nå også for treåringer i tillegg til fire- og femåringer. Så ja, jeg er fornøyd med satsingen vår på barnehage.

Sonja Mandt (A) [10:29:39]: Representanten viser til at det er færre barn, men vi finner ikke opp tallene vi refe-

rerer til her. Det er fremdeles unger som venter på barnehageplass, og nedgangen er altså 700 med Fremskrittspartiet og Høyre i regjering.

Ville det etter representanten Tønders mening vært viktigere bare å snakke om kvalitet framfor å skryte på seg at en satser på flere barnehageplasser?

Mette Tønder (H) [10:30:09]: Jeg sier litt som Ole Brumm: Jeg tror det er viktig å gjøre begge deler.

Vi satser på flere barnehageplasser, men barnehageplassene blir bygd i kommunene, så det er viktig at kommunene følger opp det regjeringen sier. Det vet alle vi som har vært både kommunepolitikere og stortingspolitikere. Men det å satse på kvalitet, å begynne å tenke på innholdet i barnehagen også, har vært litt fraværende. Vi har vært veldig opptatt av å snakke om antall plasser, ikke så mye om innholdet. Derfor er det viktig at vi nå satser på kvalitet, og det er viktig at vi likestiller barn som går i offentlige barnehager, og barn som går i private barnehager. Så vi gjør mange gode grep i dette budsjettet.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:31:05]: Jeg har bare lyst til å stille et litt åpent spørsmål til representanten Tønder. Det går også på dette med likestilling, for med de små kuttene vi har sett innenfor likestillingsfeltet, kan man nesten få inntrykk av at regjeringen tenker at vi har nådd målet om full likestilling i Norge. Men det tror jeg ikke at representanten Tønder ville ha vært enig i. Derfor vil jeg bare spørre helt åpent: På hvilket område mener representanten Tønder at vi fortsatt har utfordringer når det gjelder likestilling mellom mann og kvinne?

Mette Tønder (H) [10:31:42]: Jeg tenker som så at det kan være greit å ta en titt på likestillingsmeldingen, som nettopp er lagt fram. Den presiserer fem forskjellige områder, bl.a. vold i nære relasjoner, hvor vi vet at selv om det er slik at også menn blir slått og føler seg utrygge i hjemmet, gjelder det flere kvinner. Det å jobbe med de tiltaksplanene som også vi har vært enig i, om vold i nære relasjoner, tror jeg er svært viktig.

Så har det også noe å gjøre med rettighetene våre. Vi vet at når vi kvinner går ut i svangerskapspermisjon, har vi en tendens til å falle litt bakpå når det gjelder lønnsvekst – og det er ikke lov. Men vi må ha et virkemiddelapparat som faktisk setter krav bak ordene, og derfor er jeg veldig glad for at statsråden har sagt at hun skal gjennomgå det virkemiddelapparatet.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:32:50]: Eg ønskjer å stille eit – i motsetnad til den førre replikanten – veldig lukka spørsmål, eit veldig konkret spørsmål.

Det er store forskjellar på private og offentlege barnehagar. Telemarksforsking har sett på dette. Det er forskjell i løn, i pensjon, i arbeidsvilkår – det er dårlegare vilkår i dei private enn i dei offentlege. Det er lågare vaksenttleik, og det er færre pedagogar i dei private.

Så vil regjeringa likestille dei private og dei offentlege barnehagane, utan å stille krav til løn, pensjon, arbeids-

vilkår, vaksentettleik, bemanning osv., utan å leggje inn incentiv til at det skal reduserast.

Kan representanten garantere at alle dei hundre millionane som skal setjast av til dette, går til eit betre tilbod for barna, eller vil dette berre gjere barnehagebaron og Høyre-medlem Eidissen enda rikare?

Mette Tønder (H) [10:33:54]: Det er litt surrealistisk – jeg har akkurat levert min datter i en privat barnehage, og jeg klarer ikke helt å kjenne meg igjen i beskrivelsen til representanten.

Når det er sagt: Høyre mener at det er viktig å likestille private og offentlige barnehager. I tillegg er det slik at private barnehager er underlagt de samme kvalitetskravene som offentlige barnehager. Det er også flere kommuner, bl.a. min egen, som jobber svært godt med å samordne driften, både hos de offentlige og hos de private, og som helt klart klarer å få til en helhetlig drift selv om man har forskjellige drivere på dette området.

Som sagt: Verken jeg eller de foreldrene som svarer i brukerundersøkelsen, er enig med representanten i at det er dårligere kvalitet i private barnehager, og vi mener det er riktig å likestille barna – de som går i offentlige barnehager, og de som går i private barnehager.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Laila Marie Reiertsen (FrP) [10:35:13]: Arbeid, aktivitet og omstilling må stå i fokus når vi snart rundar eit nytt år, også på det området som vi debatterer i dag. Det blir eit nytt år, der det vi legg bak oss, har gitt landet store utfordringar, utfordringar verken den eine eller den andre kan gjere eller kunne ha gjort så mykje med der og då. Men regjeringa har bidrege og vore frampå i desse utfordringane, sjølv om opposisjonen har talt opp og ned i mente om for lite og for seint.

Samtidig, når ein les budsjettet på vårt område, er det stor einigheit på tvers av partia, noko som er svært gledeleg, gledeleg med tanke på alle utfordringar barn, unge og foreldre står overfor i dagens Noreg. Det er alvor som tyngrer mange familiar, noko vi skal ta inn over oss, enten ein har hatt gode år innanfor olje og er arbeidsledig, eller ein er ein ny familie som kjem til Noreg, og som skal vidare i kommunane og bli ein del av samfunnet vårt.

Regjeringa har saman med Kristeleg Folkeparti og Venstre lagt fram eit budsjett som tar inn over seg alle desse utfordringane. Men vi må vera klare over at det skjer endringar heile tida. Regjeringa bidreg også til å forstå at når uføresette ting skjer i samfunnet vårt, klarer ein å levera. Eg viser her til tilleggsnummeret.

For Framstegspartiet er barn og familie svært viktig. Derfor er vi svært glade for at ein vektlegg familiare monaleg, frå vogge til grav.

Den største utfordringa nokosinne er den store immigrasjonen og flyktningstrømmen til Noreg. Her er det mange einslege mindreårige barn og familiar med barn. Løyvingane i samband med tilleggsnummeret viser dei store kostnadene dette medfører.

Men det viktigaste står igjen: Det at desse barna og fa-

miliane blir tatt hand om vidare dersom dei får innvilga søknadene sine, er det største og viktigaste arbeidet etter vedtatt tilleggsnummer. Det er no ein er prisgitt at ein får ein kommune å veksa opp i, får bustad, norskundervisning og helsetenester. Det er no vegen vidare for alle barna begynner for at dei skal kunne få ei utdanning og klara seg sjølve i vaksenlivet.

Desse og andre får ikkje alltid det livet som er ønskelig. Derfor er det godt at vi har ei regjering som ser og veit kva ulike livsutfordringar kan føra til. Derfor løftar regjeringa opp barnefattigdom. Ein prioriterer familievern, barnevern og gode sosiale tiltak nettopp for å hjelpe dei som ikkje veks opp i eit A4-liv, der sjølv det enklaste ikkje er sjølvsgat.

Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre prioriterer barnehagen, fleire barnehageplassar, Kunnskapsløftet og moglegheiter for fleire barn til å gå i barnehage. Dette blir gjort med eit nasjonalt minstekrav for redusert foreldrebetaling, slik at fleire kan nytta seg av barnehageplass.

Gratis kjernetid, som no også skal omfatta treåringar, er eit viktig incentiv for at fleire vil bruka barnehagen. Ikkje minst er dette viktig for integreringa. Dei aller minste er dei som lærar norsk raskast, til det beste for seg sjølv og familien.

Vi veit at dagens situasjon med høg arbeidsløyse angår mange barn. Sjølv om det er foreldra som blir arbeidslaus, er dei emosjonelle og økonomiske utfordringane noko som får konsekvensar for familien. Det er viktig å ta omsyn til det over mange budsjett, ikkje berre i det vi tar opp her i dag.

Derfor er det bra at budsjettet på vårt område viser dette. Vi aukar kapasiteten på familievernkontora, aukar eingongsstøtta ved fødsel og adopsjon, styrkjer tilskotsordninga mot barnefattigdom og styrkjer helsestasjonsarbeidet og det kommunale barnevernet. Vi aukar også satsinga på foreldrestøttande tiltak generelt i kommunane. Utsette førstegongsforeldre er også vist merksemd. Vi gir også denne gruppa auka tilskot.

Men like viktig som auka tilskot er det at tilskota blir brukte riktig, og at ein får den hjelpa ein treng til rett tid. Derfor er det viktig at ein evaluerer ulike tenester jamleg. Av og til kan det vera fornuftig å gå nokre rundar når det gjeld rett kompetanse på rett plass.

Førebygging innan både barnevern og familievern må vera sett høgt i fokus. Ein skal i det lengste unngå dramatiske endringar for familiare utan at ein har prøvd ut tiltak i heimen. Men er det alvorlegare tilstandar, må ein sjølvsgat handla.

Framstegspartiet er opptatt av barnets beste, og ein ser at sjølv om det har vore ei positiv utvikling når det gjeld at barn blir høyrde etter samlivsbrot for foreldra, bør og skal ein gjera alt ein kan for at alle barn får gitt si stemme når det kjem til sin eigen situasjon når foreldra vel å gå frå kvarandre. Derfor er det svært viktig at ein får kvalifiserte meklarar som kan det å snakka med barn. Derfor aukar regjeringa den posten for kompetanseheving. Gode samtalar og samhandling med barna i dei ulike utfordringane dei står i, er og skal vera viktig.

Framstegspartiet er glad for at ein set fokus på vald og overgrep, og at ein løyver ekstra midlar til dette viktige arbeidet.

Framstegspartiet og regjeringa set også av midlar til likestilling og diskriminering, dette til finansieringa av drifta av det etablerte kjernemiljøet for kjønnslikestilling. Eg viser også vidare til likestillingsmeldinga, som vil bli behandla seinare i vår.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hege Haukeland Liadal (A) [10:40:51]: Det ble avslutningsvis i innlegget nevnt litt om likestillingen i Norge. Det er som regel en heder og ære for likestillingslandet som de fleste politiske partier soler seg i glansen av.

Mitt spørsmål til representanten Laila Marie Reiertsen er hva hun synes er de tre viktigste tiltakene i likestillingsmeldingen, som hennes statsråd har kommet med.

Laila Marie Reiertsen (FrP) [10:41:24]: No skal vi behandla likestillingsmeldinga seinare – til våren – men det er veldig viktig at vi tar opp til behandling dei fem områda som er satt i likestillingsmeldinga, og ser på kva ein kan gjera vidare. For det første har vi sett opp eit konkret forslag når det gjeld jenter og teknologi. Vi har fokus på vald i nære relasjonar, og i budsjettet som vi diskuterer i dag, har vi òg sett opp over 13,1 mill. kr til tiltak og prosjekt for å fremja kjønnslikestilling. Så det vil nok koma meir ut av ei likestillingsmelding som skal opp til våren, der vi òg kanskje kan få fleire konkrete forslag.

Hege Haukeland Liadal (A) [10:42:05]: Jeg takker for svaret – et mer konkret svar enn det vi pleier å få fra Fremskrittspartiet. Som sagt tidligere, så har representanten Anette Trettebergstuen sagt at likestillingen kommer ikke av seg selv, så det må fremmes tiltak som gjør at vi igjen kan være likestillingslandet nr. én.

Kan representanten nevne noen likestillingsresultat som har kommet uten politisk vedtak, ønske eller initiativ?

Laila Marie Reiertsen (FrP) [10:42:47]: Mykje av det som er lagt fram i Stortinget gjennom årene, har vore med og bidrege til at vi får ei oppleving av at kvar og ein av oss har eit ansvar i samfunnet for å fremja god likestilling. Og det er klart at mange ting, både når det gjeld svangerskap, foreldrepenge og foreldrepermisjon som er viktige moment, har vore med og bidrege til at kvinner har kunna vera meir i arbeidslivet, noko som er kjempeviktig, og som vil vera viktig framover.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:43:33]: I komitéinnstillingen er Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti alene om en merknad, der vi viser til Likestillings- og diskrimineringsombudets viktige håndhevings- og pådriverrolle i likestillingsarbeidet, og hvor vi mener at vi har store likestillingsutfordringer i det norske samfunnet, at det er langt igjen til kvinner og menn har reelt samme muligheter, og at det er nødvendig med fortsatt offensiv likestillingspolitikk for å oppnå endringer.

Er representanten Reiertsen enig i innholdet i denne merknaden?

Laila Marie Reiertsen (FrP) [10:44:12]: Innholdet i merknaden synest eg er positivt med tanke på det ein ikkje opplever som likestilling i dag. Men samstundes vil eg minna representanten om at vi blei einige med Kristelig Folkeparti om å auka tilskotet til likestillingssentra, som òg kan vera eit positivt bidrag vidare.

Men eg har lyst til å seia at like viktig som alle desse kronene som vi tar med oss, er samhandlinga som vi som enkeltindivid kan tilføra i likestillingsdebatten, og det er like viktig for meg som kvinne, som mor, som arbeidstakar, som arbeidsgivar, som heile mangfaldet frå barnehage, til skule, til utdanning. Det at vi er med på å støtta opp om dei vala alle tar, både gutar og jenter, vidare, er viktig for meg.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:45:06]: Eg fekk ikkje eit godt svar frå representanten Mette Tønder, så eg går vidare til det andre blåe partiet, og Framstegspartiet er jo kjent for å ha klare svar, her kjem det rett frå levra.

Så eg gjentar: Kan representanten garantere at dei 360 mill. kr ein bruker til å likestille offentlege og private barnehagar, går til barna og ikkje i lomma til barnehagebaronar slik som Høgre-medlem Eidissen?

Laila Marie Reiertsen (FrP) [10:45:36]: Eg har sjølv hatt mine barn i privat barnehage og har vore veldig fornøgd med det. Tilbakemeldingane i kommunar som eg kjenner, er at det er gode resultat både i dei private og i dei offentlege. Eg meiner at vegen skal gå vidare, og for meg spelar det eigentleg ingen rolle om dei er private eller offentlege. Vi må ikkje gløyma at vi gjekk saman med SV om å byggja ut barnehagesektoren den gongen, så takk vera dei private kan vi sitja der vi sit i dag med den løysinga, med både private og offentlege, og at det er nok barnehagar ikkje minst.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:46:30]: Budsjettet for 2016 på familieområdet er i liten grad et budsjett med store omveltninger. Men Kristelig Folkeparti mener det er viktig at familievernets budsjetter for 2016 er høyere enn for 2015. Vi er opptatt av at veksten skal gå til flere terapeuter på kontorene og til mer familievernarbeid i praksis.

Barnevernets budsjetter øker også fra i år til neste år. Også forliket mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig Folkeparti inneholder en styrking av det kommunale barnevernet med ytterligere 30 mill. kr i tillegg til en styrking av bevilgningene til rekruttering av fosterhjem på 5 mill. kr.

Vi vet at barn står i kø for å få et hjem. I august sto 406 barn i fosterhjemskø, og jeg regner med at tallene er enda høyere nå. Jobb nr. én må være å finne et hjem til alle. Barn trenger et hjem. De trenger omsorg og kjærlighet. Om veksten i budsjettet er stor nok til å dekke de store oppgavene

vi står foran, vet ingen. Det er ekstra utfordrende når vi vet at det kommer barn til landet som vil trenge god hjelp også fra barnevernet. Jeg regner med at regjeringen følger med på om budsjettet ligger på et forsvarlig nivå og eventuelt kommer tilbake til Stortinget dersom det er nødvendig.

Kristelig Folkeparti er glad for at budsjettavtalen mellom Kristelig Folkeparti og Venstre og regjeringspartiene sikrer økning på noen poster som er spesielt viktig i kampen mot barnefattigdom. Tilskuddsordningen mot barnefattigdom økes med 15 mill. kr, inkludert 3 mill. kr til økt støtte til Røde Kors' tilbud Ferie for alle og 2 mill. kr til ekstratilskudd til Blå Kors og Barnas stasjon. Engangsstøtten ved fødsel og adopsjon økes til 46 000 kr. Dette er langt unna Kristelig Folkepartis mål om 2 G, men det er et nytt skritt i riktig retning.

I vår vedtok et enstemmig storting å be regjeringen utarbeide forslag til en forpliktende og helhetlig opptrappingsplan mot vold mot barn. Allerede i budsjettet for 2016 begynner vi på opptrappingen, selv om det er i forkant av planen. Vi vet at behovet er der. Det er viktige satsinger i budsjettavtalen på justis- og helseammen, og innenfor ramme 2 er økningen til familievernet en viktig del av dette. Det ligger inne midler til stiftelsen Alternativ til vold, som kan utvide sin kapasitet, i tillegg til videreføring av tilskudd på 2015-nivå. I tillegg er det vedtatt at Alternativ til vold tilføres 1,25 mill. kr, slik at de i tillegg til 2015-nivået også kan utvide sitt mandat.

Kristelig Folkeparti er også glad for at Stortinget vedtar at 15 mill. kr går til drift av senter for voldsutsatte barn. Forlikets 2 mill. kr til incest- og voldtektssentrene er viktig for oss, fordi vi vet at det er behov for statlige midler for å muliggjøre økt drift og virksomhet ved disse sentrene.

Det er viktig for Kristelig Folkeparti at Forandringsfabrikken sikres 4 mill. kr på helsebudsjettet til arbeid med psykisk helsevern. Og så er det viktig å presisere at dette selvsagt skal regnes som tillegg til de 2 mill. kr som Barnevernsproffene mottar i årlig støtte.

Det har vært viktig for Kristelig Folkeparti at likestillingscentrene får opprettholdt sin virksomhet. Vi er glad for at forliket sikrer 2 mill. kr ekstra til sentrene i tillegg til regjeringens forslag.

Budsjettforliket for 2015 sikrer gratis kjernetid for fire- og femåringer i lavinntektsfamilier. Forliket for 2016 sikrer en utvidelse av ordningen med gratis kjernetid i barnehagene til også å gjelde treåringer i familier med lav inntekt. Det er svært viktig at foreldrenes økonomi ikke skal være grunn til at barn ikke kan gå i barnehage.

Kristelig Folkeparti mener det er familievennlig politikk å legge til rette for at barn som ønsker barnehageplass, skal få det når de trenger det. Vi er derfor glad for at Stortinget nå har vedtatt et virkemiddel som skal sikre flere ettåringer i 2016 plass i barnehage når de trenger det. Stortinget har altså nå bedt regjeringen fremme forslag om å flytte datogrensen fra 1. september til 1. november. Stortinget har bedt regjeringen fremme forslag til endringer i barnehageloven, slik at barn som fyller ett år senest innen utgangen av oktober det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år, i samsvar med denne loven med forskrifter. Barn født før

1. september skal få plass innen utgangen av august, som i dag, og vi ser fram til å få en proposisjon til behandling relativt raskt over nyttår, slik at endringen trer i kraft allerede i 2016. Vi ber om statsrådens bekreftelse om at arbeidet igangsettes umiddelbart.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Arild Grande (A) [10:51:35]: Takk til representanten Bekkevold for et godt og interessant innlegg.

I november fikk vi nye tall fra Nav som viser at fedre tar ut kortere permisjon nå som kvoten er redusert fra 14 til 10 uker. Nav skriver at de forventer at den trenden bare vil forsterke seg mot utgangen av 2015. Det viser med all tydelighet at våre advarsler mot å redusere fedrekvoten vil føre til nettopp dette at fedre tar ut en mindre andel, men det viser også hvor viktig det var at Kristelig Folkeparti var med og sikret at ikke fedrekvoten som sådan ble avskaffet etter forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet.

Hva synes Kristelig Folkeparti om den utviklingen vi nå ser i fedres uttak av pappatid? Er Kristelig Folkeparti villig til å se på tiltak for å få flere fedre til å ta ut mer av foreldrepermisjonen?

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:52:34]: Kristelig Folkeparti er ikke uberørt av de opplysningene vi nå får fra Nav, som representanten helt riktig nevner. Det at trenden er at fedrene stort sett forholder seg til de ukene som man vedtar skal være forbeholdt dem, og ikke utnytter det handlingsrommet de har til å ta ut flere uker, er alvorlig. Samtidig er jeg veldig glad for at vi i samarbeidsavtalen har sagt ti uker. Jeg tror at dersom man hadde fjernet hele denne forbeholdte retten til permisjonsuker, ville kanskje tallene vært enda dystre. Dette viser at vi ennå ikke er der at vi kan legge det helt bort. Vi er nødt til fortsatt å forbeholde uker til både mor og far, men her tror jeg at hva slags type tiltak man skal peke på, må vi komme tilbake til.

Arild Grande (A) [10:53:40]: Jeg takker for svaret og er glad for at representanten Bekkevold er så tydelig på at Kristelig Folkeparti fortsatt ønsker en fedrekvote, at de ser behovet for det. Vi kunne alle sammen tenkt oss en idealsituasjon der det kanskje ikke var behov for kvoteordninger innenfor foreldrepermisjon, men vi har jo sett at hver eneste gang fedrekvoten har blitt utvidet, så har fedres uttak nesten slavisk fulgt det som har vært kvoten. Det ser vi også den samme tendensen til nå, som vi har vært inne på, at når fedrekvoten svekkes, så svekkes også fedres uttak av den.

Jeg har lyst til å utfordre representanten Bekkevold til å være litt mer tydelig på om han er villig til å se på tiltak når vi nå antakelig vil se at denne trenden bare forsterkes, det være seg kampanjer eller oppfordringer, men det kan også være å vurdere muligheten for på sikt kanskje å øke fedrekvoten fra dagens ti uker.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:54:45]: Jeg blir gjerne med på kampanjer, og jeg blir gjerne med på et holdingsarbeid som kan føre til at fedre tar ut flere uker enn

bare de ti tilmålte. Jeg er helt enig i at det viser seg, og det ser ut til, at de ukene vi vedtar her på Stortinget, blir oppfattet som de ukene far skal ta ut – ferdig snakket, nesten. Her tror jeg også at like viktig er det å være i god dialog med arbeidsgiver, for jeg tror det også er et område som vi må se nærmere på.

Vi har jo en samarbeidsavtale med regjeringen nå, der vi har foreslått ti uker, derfor vil jeg ikke se det som aktuelt å øke det nå, men andre tiltak som kan få fedre til å ta ut enda flere uker, vil jeg gjerne være med på.

Kirsti Bergstø (SV) [10:55:51]: I komiteens innstilling framhever Kristelig Folkeparti at tid med hverandre er en viktig verdi. Kristelig Folkeparti skriver også at partiet vil jobbe for å gi familiene mer tid, fleksibilitet og valgfrihet. I dag er det mange familier som organiserer seg sånn at mor jobber deltid og far jobber overtid. Det er en situasjon med lite tid til hverandre. Derfor lurer jeg på om representanten Bekkevold ser at en redusert normalarbeidsdag, f.eks. en 6-timersdag, vil kunne virke positivt i retning Kristelig Folkepartis visjoner om mer tid til hverandre.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:56:33]: Tusen takk for spørsmålet.

6-timersdagen har ikke vært på vår agenda, og vi har ikke tatt stilling til den. Det er noe vi må komme tilbake til, og her må vi ha et helhetlig blikk på hele arbeidsmarkedet. Vi må se på om dette er noe av det som kan føre til mer likestilling, men vi har ikke tatt stilling til 6-timersdagen. Dette har også noen økonomiske konsekvenser som vi er nødt til å ta hensyn til. Jeg tror ikke jeg kan gi noe klarere svar på spørsmålet enn det jeg har sagt nå.

Kirsti Bergstø (SV) [10:57:16]: Jeg ser fram til gode samtaler med Kristelig Folkeparti framover om muligheter for felles arbeid for redusert normalarbeidsdag. Jeg lurer på hvilke andre strukturelle grep representanten Bekkevold ser for seg for å komme i retning av et mer likestilt samfunn, arbeidsliv og familieliv. Jeg deler veldig mange av visjonene som ble trukket opp i innlegget, og jeg er glad for hver krone Kristelig Folkeparti og Venstre har fått flyttet på i budsjettet. Men hvis man tillater seg å heve blikket: Hva tenker Kristelig Folkeparti er de viktigste strukturelle grepene som må tas for å sikre et mer likestilt samfunn?

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:58:07]: Vi har i budsjettet pekt på noen områder som vi mener det er viktig å fokusere på. Jeg mener det er viktig å styrke likestillingsaktørene, ikke svekke dem. Jeg tror at det er viktig å se på virkemiddelapparatet, for hvis det er slik at man på en arbeidsplass bare kan fortsette å diskriminere uten at det får noen konsekvenser, må man se på om virkemiddelapparatet vi har, er for dårlig.

I budsjettet har vi lagt inn 1 mill. kr for å forberede en likelønnsnett – den millionen er ikke en likelønnsnett – for det ser vi at det kan det være behov for som et tiltak for å skape mer likestilt arbeidsliv, for å peke på noen områder.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Kjersti Toppe (Sp) [10:59:11]: Senterpartiets barne- og familiepolitikk skal bidra til å utjamna sosiale forskjellar og sikra alle barn rett til ein god oppvekst. Tidleg innsats i helsestasjon, barnehage og barnevern må givast særleg prioritet for å sikra alle ein god start.

For mange barn i Noreg opplever fattigdom. Vi må difor gjera målretta tiltak for å redusera barnefattigdomen. Eitt slikt tiltak er å behalda barnetrygda, som er ei god og universell ordning. Dette vil utjamna forskjellane i levekostnader mellom barnefamiliar og andre i samfunnet. Nivået på barnetrygda har reelt vorte svekt gjennom mange år som følge av manglande justering mot pris- og lønsvekst. Senterpartiet foreslår å lønsjustera barnetrygda frå 1. oktober 2016. På same tidspunkt foreslår vi å gjeninnføra finnmarkstillegget og svalbardstillegget og å auka ein-gongsstønaden ved fødsel og adopsjon til 50 000 kr. Vi foreslår òg lønsjustering av foreldrefrådraget for legitimerede utgifter til pass og stell av barn, og ein auke i særfrådraget for einslege forsørgjarar ut over pris- og lønsvekst.

Senterpartiets skattepolitikk har ei tydeleg prioritering til dei som i kortare eller lengre periodar har låg inntekt. Mange barnefamiliar er i denne kategorien. Ein god barne- og familiepolitikk handlar òg om å leggja til rette for gode fellesarenaer der alle kan delta. Senterpartiet styrkjer kommunane kraftig i vårt alternative budsjett, noko som bl.a. gir rom for auka lokal satsing på kvalitetstiltak innan skule, oppvekst og barnehage. Gratis frukt og grønt i grunnskulen, éin times fysisk aktivitet kvar dag i skulen og auka støtte til leirskuleopphald er viktige oppvekstsatsingar i vårt alternative statsbudsjett. Vi foreslår òg 400 mill. kr til ein kommunal opptrappingsplan for psykisk helse i kommunane, med særleg vekt på barn og ungdom. Senterpartiet styrkjer òg ordninga som rettar seg inn mot barne- og ungdomstiltak i 23 større bysamfunn med 20 mill. kr ut over regjeringas forslag.

Valdsutsette barn er samfunnets aller mest sårbare gruppe. Vi foreslår til saman 20 mill. kr i tilskot til tiltak for valdsutsette barn, til auka kapasitet ved barnehusa for å få redusert ventetida for barn som er offer for alvorleg kriminalitet, og til auka bemanning i påtalemyndigheitene bl.a. som følge av nye oppgåver knytte til barneavhøyr som er overførte frå domstolar.

Vi prioriterer òg å auka tilskotssats for tiltak for einslege mindreårige asylsøkjjarar i barnevernet frå 80 til 90 pst. ut over kommunal eigendel. Talet på dei som kjem til Noreg for å søkja asyl, har auka. Blant dei er einslege mindreårige og barnefamiliar. Senterpartiet foreslår 350 mill. kr meir til arbeidet med einslege mindreårige, og ca. 1,4 mrd. kr til integrering ut over regjeringas forslag.

Frivillige organisasjonar er viktige i integreringsarbeidet. Da er tilskotsordninga til lokale innvandrorganisasjonar og frivillig verksemd i lokalsamfunn viktig. Målet med denne ordninga er å skapa møteplassar og aktivitetar i lokalsamfunn på tvers av ulike grupper i befolkninnga. Tiltaka skal vera knytte til integrering av personar med innvandrarakgrunn. I fjor endra regjeringa innrettinga av denne ordninga, da forvaltinga vart flytta frå fylkeskommune til 20 kommunar som har mange innbyggjarar med innvandrarakgrunn. Senterpartiet meiner at integrerings-

arbeid i regi av frivillige organisasjonar må skje i alle kommunar, òg i dei andre 408 kommunane, ikkje berre dei 20 som i fjor fekk ta del i ordninga.

Vi gjer oppmerksom på eit laust forslag som er omdelt i salen, som lyder slik:

«Stortinget ber regjeringen følge opp at den forskriftspålagte plikta om alltid å vurdere barnets familie eller nære nettverk som mulig fosterheim ved omsorgsovertaking, blir praktisert.»

Bakgrunnen for forslaget er opplysningar om og ei utfordring i at slekt og nært nettverk ikkje systematisk vert vurdert av barnevernstenesta, og at fylkesnemnder og fylkesmenn ikkje sjekkar om barnevernet har kartlagt og vurdert familie og nettverk, slik dei har vore lovpålagde sidan 2004. Eg håper på eit fleirtal for dette forslaget.

Elles kjem Senterpartiet til å støtta alle mindretalsforslaga som ligg i innstillinga. Vi vil òg støtta det lause forslaget frå SV som er omdelt, om å få ei sak til Stortinget om korleis kvalitet, bemanningsnorm og pedagognorm skal følgjast opp. Eg les i proposisjonen at det i 2014 berre var 55 pst. av dei ordinære barnehagane som oppfylte normene. Så det er ein stor jobb viss dette skal verta ein realitet i 2020.

Terje Breivik (V) [11:04:30]: Det er veldig mykje i budsjettforslaget frå Senterpartiet på familieområdet som Venstre er samd i. Det som er eit aldri så lite paradoks og eit problem, er at Senterpartiet har saldert budsjettet sitt med inntekter som ikkje berre er urealistiske, men som det er heilt umogleg å inndriva i 2016, bl.a. 5 mrd. kr i skatt på finansielle føretak. For det første er det fagleg sett svært omstridt, og det er ikkje på nokon som helst måte nokon fasit for korleis ein skal innretta det. For det er andre er det uvilkårleg slik at etter-skotsskatt på selskap får ein først inntekter for budsjettåret etter, altså i 2017. Så her er spørsmålet til representanten rett og slett: Kva er det Senterpartiet eigentleg prioriterer av desse tiltaka når dei faktisk manglar minimum 5 mrd. kr?

Kjersti Toppe (Sp) [11:05:25]: Tusen takk for eit viktig spørsmål frå finanspolitisk talsmann Terje Breivik. Eg kan ikkje gå inn i akkurat det som vert påstått. Eg meiner at vi har levert eit truverdig budsjett. Viss det vert hevda at vi ikkje har inndekning for satsingane våre på 5 mrd. kr, får representanten Terje Breivik hevda det, eg kan ikkje seia noko anna.

Uansett, det som vi diskuterer i dag, er tiltak som vi har prioritert i alle år, og som vi har prioritert i budsjettet for fjoråret: Vi står på for barnetrygd, vi vil ha universelle ordningar, og mykje av dette, som f.eks. det forslaget som vi har omdelt, er ikkje noko som eigentleg kostar pengar. Det går på at vi vil ha ei jamn fordeling, og at vi òg vil ha eit integreringsarbeid i alle kommunar i regi av frivillige organisasjonar.

Presidenten: Presidenten oppfattet det slik at da representanten Kjersti Toppe refererte til Senterpartiets forslag, tok hun det også opp?

Kjersti Toppe (Sp) [11:06:40]: Ja takk.

Presidenten: Representanten Kjersti Toppe har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [11:06:46]: Vi skal gå fra finanspolitikk til forbrukerpolitikk, som ikke ble nevnt i representantens innlegg, men som er veldig relevant.

Det stunder mot jul, og for tredje år på rad ser vi en priskrig i butikkene, der man kan få kjøpt noen utvalgte julevarer til en rimelig penge. Hvis vi sammenligner med EUs gjennomsnitt – jeg vet at det kan være en liten rød klut – ligger norske matvarepriser 69 pst. over EU-gjennomsnittet. Man har i noen få dager anledning til å kjøpe seg litt billig mat. Så ser jeg at Senterpartiet for tredje år på rad går ut og kaller dette både uetisk og etisk betenkelig. Jeg kunne tenke meg å høre representanten Toppe si lite grann om på hvilken måte det er uetisk at man ser muligheten til å kjøpe noen rimelige julevarer noen få dager oppunder jul.

Kjersti Toppe (Sp) [11:07:42]: Eg veit ikkje om det er viktig, men takk for spørsmålet.

Eg klarer ikkje heilt å sjå problemet med at vi går ut og er svært kritiske til denne priskrigen, for dette er jo dumping av matvarer, butikkane sel jo dette med tap. Viss Høgre meiner at det skal vera matvarepolitikken, at det skal vera forbrukarpolitikken, at ein skal selja varer med tap for at forbrukarane skal få ei slags kortvarig glede, så er ikkje det berekraftig. Det er ikkje ein slik forbrukarpolitikk, det er ikkje ein slik matvarepolitikk vi vil ha. Og det har for så vidt ingenting med EU å gjera, dette er jo dumping av prisar akkurat før jul. Eg må i alle fall seia at å kjøpa peparkaker og raudbrus til 1 kr og til 3 kr, er ikkje akkurat det vi kjempar for. Så enkelt er det.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [11:08:43]: Dette viser jo et velfungerende marked, og jeg lurer på: Ser Senterpartiet for seg at man i fremtiden skal ha en eller annen regulering? Her har altså alle leddene i kjeden, fra produsenten via foredleren og transportøren, fått det de skal ha, og det virker også som om dagligvarekjedene går relativt bra. På hvilken måte ser man for seg at man skulle regulere dette markedet for eventuelt å gjøre matvarene dyrere for forbrukerne?

Kjersti Toppe (Sp) [11:09:14]: Vi ville hatt ei regulering av dette der forbrukarmakta kunne vorte sterkare gjeldande, men det vert jo ikkje følgt opp av regjeringa. I staden for eigentleg å svara på det som representanten spør om – vi har ei sak på helsebudsjettet, sjølve nøkkelhølordninga, som alle partia er einige om, men der ser vi òg problemet med at matvarekjedene vel vekk produkt i nøkkelhølordninga fordi det er priskrig på desse sunne varene som vi ønskjer at folk skal velja å kjøpa. Kjedenene vel dei vekk nettopp fordi det vert ein priskrig og butikkane ikkje tener pengar på dei. Så det er klart at det er eit problem for forbrukarane, spesielt når det er sunne varer som ikkje er i hyllene lenger.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:10:31]: En ting som det ofte blir en diskusjon rundt, er barnetrygden. I debatten er det jo de som tar til orde for å differensiere barnetrygden. I diskusjonen rundt barnefattigdom blir også barnetrygden ofte trukket fram. Det jeg vil spørre Senterpartiet om, er: Deler Senterpartiet Kristelig Folkepartis syn på at barnetrygden fortsatt må være en universell ordning?

Kjersti Toppe (Sp) [11:11:06]: Ja, vi deler Kristeleg Folkeparti sitt syn på at barnetrygda skal vera ei universell ordning. Det har vore debattar i mange år, og er det enno, om barnetrygda skal differensierast, om ho skal behovprøvast, om ho skal skattleggjast. Eg meiner at det er ein heilt feil tankegang, for barnetrygda kjem jo som eit slags alternativ til skattelette for barnefamiljar eller familjar som har omsorgsansvar. Ein får ikkje skattelette for det, men ein får barnetrygd. Da å snakka om å behovsprøva og skattleggja noko som er ein kompensasjon for at dei ikkje får skattelette, er ein heilt feil tankegang, og det viser seg òg at barnetrygda, ifølgje dei som forskar på dette, har ein utjamnande effekt mellom grupper i samfunnet.

Den andre urettferdigheita får vi ta gjennom skattesetelen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Terje Breivik (V) [11:12:20]: Familiepolitikken til Venstre tek utgangspunkt i at den einskilde familien skal ha stor fridom til å finna dei løysingane som passar dei best. Respekt for ulike val er viktig. Skal fridomen vera reell, så må ein òg vera fri frå naud, fattigdom og ulikskap.

Hovudprioriteringa til Venstre på familieområdet har vore og er kamp mot barnefattigdom. Vissheita om at 80 000 ungar veks opp i fattigdom i Noreg anno 2015, er direkte hjarteskjerande. Å utjamna sosiale skilnader og skapa like moglegheiter for alle barn kan knapt prioriterast høgt nok.

Venstre er veldig glad for at regjeringa deler eit sånt syn. Eit viktig tiltak som me vart samde om i fjor – gratis kjernetid i barnehagen for fire- og femåringar frå låg-inntektsfamiljar – vert no frå og med nyttår utvida til å gjelda treåringar òg, etter forslag frå Venstre i budsjettforhandlingane. I budsjettavtalen har Venstre saman med Kristeleg Folkeparti fått gjennomslag for ein samla auke på nesten 300 mill. kr til tiltak for å redusera barnefattigdom og førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Det er eit stort steg i rett retning, og som sjølvstøtt dei som har studert Venstre sitt opphavlege budsjettforslag, skjønna ikkje er nok – me føreslo ein pakke på nesten 2,5 mrd. kr.

Det skal førebyggjast meir. For Venstre er tidleg innsats sentralt. Me veit at barnehagane er ein svært viktig institusjon for å førebyggja. Det er den staden utanfor familien som er viktigast for å sikra ikkje minst psykisk helse hos ungane. Det er òg ein viktig arena for å oppdaga og hjelpa barn med ulike hjelpebehov så tidleg som mogleg. Difor er fagkompetanse heilt avgjerande, og det er liten tvil om at Venstre er bekymra over at det framleis er mange barnehagar som manglar pedagogisk personale. Igjen er

det veldig bra at regjeringa tek dette på alvor og føreslår i utgangspunktet å styrkja rekrutteringsarbeidet, ei styrking som Venstre føreslo å løyva ytterlegare 100 mill. kr til.

Utan å gå gjennom alle tal – når det gjeld barnehagar, dette med å utvida kjernetida til treåringar, som eg sa, og meir fleksibelt barnehageopptak, føreslo Venstre opphavelg å setja det til 31. desember i budsjettforhandlingane. Så fekk me gjennomslag for at me nå utvidar med to månader, til utgangen av oktober i det året ein søkjer om barnehageplass. Løyvingane til barnehagar for 2015 og 2016 gjev nå rom for etablering av om lag 3 400 nye plassar.

Ein av dei tingane som har vore teke opp tidlegare i debatten, er likestilling. Med mine om ikkje heilt nye, så i alle fall objektive brilleglas vil eg påstå at budsjettforslaget til Venstre på likestillingsområdet er det mest ambisiøse. Stikkordsmessig føreslår me å frita arbeidsgjevarane heilt frå sjukepengeplikt under svangerskap, noko som er eit veldig målretta tiltak, og som har ein kostnad på litt over 100 mill. kr, avskaffa skatteklasse 2, avvikla kontantstøtta, forsterka målretta lønnsstilskotsordningar for å gjera det enklare å tilsetja innvandringskvinner – for å nemna noko.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [11:16:41]: Representanten sa det selv, Venstre har en mye mer offensiv likestillingspolitikk enn det regjeringspartiene har, og følger Arbeiderpartiet på svært mange områder. Venstre og Kristelig Folkeparti klarte å hindre at Fremskrittspartiet og Høyre fikk gjennomslag for å kutte hele pappakvoten, men vi fikk en betydelig svekkelse. Venstre måtte svelge kontantstøtten, og i tillegg i dette budsjettet kutter Høyre og Fremskrittspartiet i bevilgningene til Likestillingsombudet, til likestillingssentrene, til LHBT-miljøet og til resten av likestillingsapparatet. Venstre og Kristelig Folkeparti måtte bruke sin prestisje på å kjempe inn igjen noen av disse kuttene, men fikk ikke til alle. Da Horne la fram regjeringens likestillingsmelding, 9. oktober, gikk representanter fra Venstre ut og sa at meldingen var så tynn og inneholdt så få tiltak at man like gjerne ikke kunne lagt den fram. Hva mener representanten egentlig om Høyres og Fremskrittspartiets likestillingspolitikk?

Terje Breivik (V) [11:17:54]: Svaret på det ligg indirekte i det eg no sa frå Stortingets talarstol. Me har sett med mine, som eg sa, objektive brilleglas kanskje den mest offensive likestillingspolitikken på huset. Når det gjeld fedrekvoten, veit representanten Trettebergstuen godt at det er eit resultat av eit fleirtal som består av regjeringspartia og Kristeleg Folkeparti – ikkje Venstre. Me kjem sjølvstøtt til å nytta likestillingsmeldinga som eit kjærkome høve til å kjempa for Venstre sine prinsipale syn.

Kjersti Toppe (Sp) [11:18:29]: Barnehage er ein veldig viktig førebyggingsarena. Eg synest det var veldig bra at Venstre fekk forhandla inn i fjor ein pott til symjing i barnehagar som eit prøveprosjekt. Eg ser at det er vidareført av regjeringa i år.

Så er det òg viktig å ha skulen som ein førebyggingsarena, og der har Venstre vore det partiet som har hindra at vi har fått fleirtal for å innføra ein time fysisk aktivitet kvar dag i skuletida – Venstre var på vippen. Så spørsmålet mitt er kvifor Venstre er for symjing i barnehagar, men mot 1 time fysisk aktivitet kvar dag i skulen.

Terje Breivik (V) [11:19:34]: Fyrst: Symjing er ikkje berre vidareført, men forsterka i budsjettforliket, med nye 15 mill. kr, så det er eit veldig viktig og førebyggjande tiltak, og allereie i barnehagane.

Venstre er ikkje imot fysisk aktivitet i skulen, men me har stor tru på at fysisk aktivitet med fordel kan integrerast i svært mykje av den andre undervisninga, at ein kan ta i bruk nærmiljø og ulike former for aktivitetar òg i det ein kan kalla den ordinære undervisninga.

Kjersti Toppe (Sp) [11:20:14]: Ei oppfølging: Da har representanten Terje Breivik misforstått, for det som Venstre stemte ned, var å be om ei sak frå regjeringa om å innføra ein time fysisk aktivitet kvar dag i skulen nettopp på ein slik måte at det kunne vera integrert i undervisninga – det trong ikkje vera ein heilt ny time. Vårt forslag var innanfor dagens rammetimetal. Så etter det representanten seier no, vil Venstre kunne revurdere dette og vera med og skapa fleirtal for eit mål om at alle elevar skal ha ein time fysisk aktivitet i skulen kvar dag?

Terje Breivik (V) [11:20:55]: Det eg kan seia til representanten Toppe òg frå Stortingets talarstol, er at ein av dei store debattane som no ligg i tida, er omgrepet «heildags-skule». I den samanhengen kjem me til å ha ein ganske omfattande prosess på for det fyrste: Kva betyr eigentleg heildagsskule? Og ikkje minst: Kva skal ein fylla ein eventuell heildagsskulekvardag med? Underteikna er no sjølv leiari i Venstres programkomité og kan vedkjenna at dette er ein av dei debattane me allereie har starta i så måte.

Kirsti Bergstø (SV) [11:21:43]: Dagens regjering har økt kontantstøtten. Det er en ordning der man betaler foreldre for ikke å bruke barnehage. For mange innebærer det å få betalt for å holde seg hjemme og borte fra jobb, eller det innebærer at man betaler en dagmamma, eller at man sender penger ut av landet til barn som bor i andre land. Kontantstøttens problematiske sider er godt belyst etter mitt syn. Representanten Breivik åpnet sitt innlegg med å snakke om frihet. Derfor lurer jeg på: Ligger det noen reell frihet i en ordning som kontantstøtte?

Terje Breivik (V) [11:22:30]: Det kan det i teorien gjera. Det føreset sjølv sagt at beløpet hadde vore så stort at ein hadde hatt ei reell moglegheit til å kunne velja mellom ulike ting. Når Venstre, som eg sa seinast frå talarstolen i stad, går inn for å avvikla kontantstøtta, er det ikkje minst grunngeve med stikkorda integrering og likestilling. Eg meiner, fritt etter hugsen, at eg seinast i går las ein eller annan plass om ein heilt fersk rapport som viser at nesten halvparten av dei som no tek imot kontantstøtte, har utanlandsk bakgrunn. Det illustrerer litt av problemet med

dagens ordning, og er òg grunnen til at Venstre kvart år føreslår å avvikla kontantstøtta i sine budsjett.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Kirsti Bergstø (SV) [11:23:34]: Jeg vil takke for debatten så langt.

Vi skal, som flere har nevnt, behandle likestillingsmeldingen på et senere tidspunkt, men det er naturlig å nevne den også nå, ikke minst fordi komiteen selv har referert til meldingen i sin innstilling. Tittelen er som kjent Likestilling i praksis. Om det blir en melding som skal leve opp til sin egen tittel, til sitt eget navn, må Stortinget i fellesskap sørge for noen reelle, faktiske tiltak, og så må man i framtidens budsjett ta skrittet fra prat til praksis i den politiske likestillingskampen.

I den forbindelse håper jeg at SVs alternative budsjett kan inspirere flere til en økt innsats. For ser vi på tallene og ser vi på fortellingene, trengs det fremdeles økt innsats i likestillingskampen. Likestilling kommer ikke av seg selv og har heller aldri kommet av seg selv. Det har alltid vært en målrettet innsats og en kamp som ligger bak. Det handler om å se samfunnsliv, familieliv og arbeidsliv i sammenheng.

I SVs budsjett har vi prioritert et løft for et likestilt arbeidsliv. Det har vi gjort gjennom å styrke trepartssamarbeidet for likestilling, gjennom å sette av midler til å prøve ut likelønnsstandarder på ulike arbeidsplasser og gjennom midler til å styrke heltidskultur, et arbeid vi var godt i gang med i den rød-grønne regjeringen og hadde en målrettet innsats på, som også ga gode resultater både i privat og offentlig sektor. Og vi prioriterer kamp mot diskriminering av gravide i arbeidslivet, et stort og utbredt problem, og midler til flere erfaringer med sekstimersdagen, for ikke å glemme utvidet fedrekvote til 14 uker.

Økonomisk selvstendighet er grunnlaget for å kunne ta frie og selvstendige valg. Derfor må kvinners stilling i arbeidslivet styrkes, det er en av de viktigste innsatsene også framover. Da er et trygt og organisert arbeidsliv, ikke en svekkelse av arbeidsmiljøloven, som helt åpenbart har likestillingspolitiske slagsider, nødvendig.

Men frihet handler også om mer enn økonomisk frihet, det handler om frihet til å leve et liv uten vold og overgrep. Vi vet at holdninger er med på å speile handlingene vi gjør. Derfor vil SV ha et landsdekkende program mot seksuell trakassering, mot den uønskede oppmerksomheten rundt kjønn, kropp og seksualitet, som er én form for trakassering, som skjer i skolegårdene over hele landet, på fest og i kvinners liv hver eneste dag. Over halvparten av kvinner blir i løpet av livet utsatt for seksuell trakassering, og det er noe som er med på å ta fra kvinner makt og kontroll over egen kropp og eget liv.

Samtidig må tilbudet styrkes til dem som i dag utsettes for vold og overgrep, både til store og til små. Derfor vil jeg rose Kristelig Folkeparti og Venstre for hver bevegelse de har klart å få til når det gjelder både forebygging av vold og overgrep, og også ivaretagelse av dem som i dag blir utsatt.

Vi vet at vold mot mor er vold mot barn – det kan være like skadelig å være vitne til vold som å bli utsatt for

vold. Vold, overgrep og omsorgssvikt kan gi varige skader, og det vil alltid sette sine spor. Derfor må hverdagen til barn preges av trygge og tilgjengelige voksne som evner å se barn og tro på barn. Og derfor styrker vi nettopp barna i vårt budsjett ved å ha nok voksne i barnehager, i skoler, i skolehelsetjenesten og ikke minst i barnevernet, for å kunne gripe inn i de livene som skulle vært så annerledes, som er de voksnes ansvar. Barn er 20 pst. av befolkningen, men 100 pst. av framtiden. Det må synes også i de budsjettene som vedtas her.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Mette Tønder (H) [11:28:41]: Representanten Bergstø har ved flere anledninger tatt til orde for 6-timersdag. Det har vært forsøkt tidligere, med ikke akkurat stort hell.

Vi står overfor en situasjon i Norge i dag der næringslivet vårt har det ganske tøft økonomisk. Da er spørsmålet mitt: Hvordan vil en 6-timersdag, som jo vil gjøre det enda tøffere for vårt eget næringsliv og svekke konkurransekraften vår, gjøre det lettere for kvinner å få lov til å komme ut i arbeidslivet? Altså: Hvordan vil det at næringslivet vårt får det enda tøffere gjøre det lettere å skape likestilling i samfunnet vårt?

Kirsti Bergstø (SV) [11:29:32]: Takk for et veldig godt spørsmål.

Gjennom 6-timers arbeidsdag vil flere få plass i arbeidslivet, og vi kunne få et arbeidsliv der flere også klarer å stå i arbeid over lengre tid. I dag er det altfor mange som går ut av arbeidslivet som syke og uføre. Hadde vi hatt et mer menneskelig arbeidsliv, en kortere normalarbeidsdag, ville kanskje flere klart å stå i arbeid til pensjonsalder.

I dag er det altfor mange kvinner som jobber deltid. Alternativet kunne vært heltid, istedenfor å måtte jobbe redusert for å få endene til å møtes tidsmessig hjemme, mens gubben må jobbe overtid for å få de økonomiske endene til å møtes.

Så vil jeg oppfordre representanten Tønder til å besøke et treningssenter i Rogaland som driver med 6-timers arbeidsdag. Det er en privat oppstartet bedrift, som viser til lavt sykefravær, gode økonomiske resultater og veldig god trivsel og familiepoltikk.

Mette Tønder (H) [11:30:36]: En 6-timersdag høres helt fantastisk ut for de fleste av oss. Vi skulle gjerne gått ned til vanlig arbeidstid, de fleste som sitter på Stortinget. Da hadde vi hatt det godt.

Men jeg forstår det ikke helt – et treningssenter er jo ikke konkurranseutsatt fra utlandet i så stor grad. Vi har en næring som hele tiden nå møter konkurranse fra utlandet, vi ser lavere oljepriser, næringslivet vårt strever, og vi har flere konkurser.

Mitt spørsmål er: Hvordan vil det å gjøre det dyrere for et næringsliv gjøre det bedre for kvinner, når arbeidsplassen deres går konkurs?

Kenneth Svendsen hadde her overtatt presidentplassen.

Kirsti Bergstø (SV) [11:31:21]: Det er ikke dyrere å ha lavere sykefravær. En god del steder der man ser at 6-timersdagen er prøvd ut, er lavere sykefravær og høyere trivsel en del av resultatene. Jeg er glad for at Høyre synes 6-timersdagen høres fantastisk ut. Det synet deler vi fra SVs side.

Nå tror jeg heller ikke at veien dit går gjennom denne salen alene. Veien til 6-timersdagen må gå gjennom at vi kan legge til rette gjennom forsøk, i både privat og offentlig sektor, for at vi skal kunne se hva det gjør med lønnsomheten, hva det gjør med sykefraværet, om det har en innvirkning på hvor lenge folk klarer å stå i jobb og hvor godt liv vi synes vi har. Veien til 6-timersdagen må skje gjennom at det prioriteres også i oppgjørene, fra fagbevegelsens side.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:32:29]: En av utfordringene innenfor likestillingsområdet er den urettferdigheten som ligger i det faktum at på mange arbeidsplasser opplever kvinner å tjene mindre – ha mindre lønn – enn menn for likt arbeid. Kristelig Folkeparti har tatt til orde for at vi kanskje må gå veien om en likelønnsrett, som man kan bruke i trepartssamarbeidet. Er SV enig i det? Og hvilke eventuelle andre tiltak ser SV for seg at vi kan få tatt i bruk for å utjevne denne urettferdigheten?

Kirsti Bergstø (SV) [11:33:16]: Takk for et godt spørsmål.

Det er flere ting som må til for at vi skal kunne utjevne forskjellene lønnsmessig mellom kvinner og menn. En av dem handler om å etablere en god kultur for heltid – det å sikre at ikke 16,3 pst.-stillinger innenfor kvinnedominerte yrker blir utlyst, men at det er 100 pst. som er hovedregelen. Da er vi nødt til å sikre folk rett til full stilling. Da vil man også senere i livet få en annen pensjon. Jeg har også tro på SVs forslag om et økt trepartssamarbeid for mer likestilt arbeidsliv.

Når det gjelder forslaget om pott, støtter jeg intensjonen i det, men jeg må innrømme at jeg synes det er krevende å se hvordan det skal virke i praksis. Men jeg vil gjerne diskutere det nærmere med Kristelig Folkeparti og andre som løfter disse forslagene.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Solveig Horne [11:34:39]: Familien er det sterkeste sosiale fellesskapet vi har. Den bidrar til trygge rammer rundt barns oppvekst. Regjeringen ønsker å styrke familiens stilling i samfunnet og gi familiene valgfrihet og fleksibilitet gjennom et mangfold av løsninger. Regjeringen vil bidra til å styrke støtteapparatet rundt de foreldre og familier som trenger det, for vi vet at trygge foreldre også skaper trygge barn.

Familier er forskjellige, og de har ulike behov. For meg er det viktig at samfunnet ser den enkelte familie og gir skreddersydde tilbud, særlig der behovene er størst.

En viktig satsing i budsjettet som Stortinget i dag vedtar, er styrkingen av familievernet. Det vil gi rom for økt satsing på forebyggende arbeid, arbeid rettet mot familier med høyt konfliktnivå og tilbud til foreldre og familier

som lever med vold. Når Stortinget vedtar budsjettet for 2016, har bevilgningene til familievernnet blitt økt med over 90 mill. kr siden denne regjeringen overtok. God hjelp fra våre samarbeidspartnere Kristelig Folkeparti og Venstre har bidratt sterkt til dette historiske løftet.

Regjeringen er opptatt av likestilling, og har også sendt forslag til en ny, samlet likestillings- og diskrimineringslov ut på høring, og har også fremmet stortingsmeldingen Likestilling i praksis. Likestilling i Norge måles ikke i mer byråkrati og mer strukturer, som Arbeiderpartiet tar til orde for. Det er flott at iallfall representanten Bergstø har forstått at likestillingsmeldingen ikke er en budsjettproposisjon, men en melding som må følges opp i de andre budsjettene framover. I meldingen ligger det mange likestillingsfremmende tiltak over flere budsjetter. I dag vil jeg særlig trekke fram satsingen på jenter og teknologi og ikke minst det arbeidet som blir gjort for å styrke krisesentrene.

Jeg er opptatt av å styrke arbeidet mot vold og overgrep. Vi vet at vold og overgrep kan være ødeleggende for barns fysiske og psykiske helse, livskvalitet og utviklingsmuligheter. I tillegg har vold og overgrep store samfunnsøkonomiske konsekvenser. Derfor er jeg glad for at budsjettforliket styrker Alternativ til Vold, at tilskuddet til drift av senter for voldsutsatte barn øker, og at incestsentrene og barnehusene styrkes. Dette er viktige grep i budsjettet som nå er forhandlet fram, og sender viktige signaler til samfunnet om at vi ikke aksepterer vold og overgrep, og regjeringen er godt i gang med arbeidet med den opptrappingsplanen som Stortinget har vedtatt, og som nå blir koordinert av mitt departement.

Fattigdom er et sammensatt problem. Det er skambelegt og et problem barn ofte skjuler for omgivelsene sine. I budsjettet har regjeringen fulgt opp strategien «Barn som lever i fattigdom». Målet med strategien er å forebygge at fattigdom går i arv. Den styrkede innsatsen mot barnefattigdom skal bidra til at flere barn og unge kan delta på ferie og fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes økonomiske situasjon. Jeg er veldig glad for at vi gjennom budsjettforliket øker bevilgningen til tilskuddsordningen mot barnefattigdom ytterligere. I tillegg styrkes flere tilbud som er viktige for fattige barn, som øremerkede midler til økt bemanning i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Å gi barn en trygg oppvekst er en av samfunnets viktigste oppgaver. God og rett hjelp til utsatte barn og unge gir store gevinster, først og fremst for det enkelte barn, men også for samfunnet. De aller fleste barna i barnevernet får hjelp av den kommunale barnevernstjenesten, og antall barn som får hjelp, har steget betraktelig de siste ti årene.

Barnevernslovens utgangspunkt er at barn skal vokse opp hos sine biologiske foreldre, og at hjelp primært skal gis i hjemmet. Hittil har barnevernstjenesten hatt få virkemidler dersom foreldrene ikke ønsker hjelp. Nå har Stortinget sluttet seg til en lovendring som gir adgang til å pålegge foreldrene hjelpetiltak, og det er jeg veldig glad for. Slik kan vi forebygge behovet for omsorgsovertakelser. Dette er en viktig satsing for regjeringen, og jeg har forventning om at dette vil bidra til at flere barn får vokse opp hos sine biologiske foreldre. Med den satsingen som lig-

ger fra regjeringen, kan lovendringen tre i kraft fra 1. april neste år.

Fosterhjem er det mest brukte tiltaket når barnevernet i en kortere eller lengre periode må plassere barn utenfor hjemmet. Antall barn i fosterhjem har økt betraktelig de siste årene, og jeg er veldig glad for at det i budsjettforliket er kommet på plass en ekstra bevilgning til rekruttering av fosterhjem. Når vi er i den situasjonen som vi nå er i med at vi trenger flere omsorgssenter for enslige mindreårige, og at de skal bosettes ute i en kommune, er fosterhjem et viktig tiltak for de barna.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [11:39:52]: Når stortingsrepresentantene i denne debatten nevner regjeringens framlagte likestillingsmelding, er det fordi regjeringen for første gang har vist sin helhetlige likestillingspolitikk. Problemet er bare at det ikke er likestillingspolitikk i likestillingsmeldingen. Vi har en regjering som har resignert i likestillingspolitikken, som svekker likestillingen og setter den i revers, og som mener at alle andre enn regjeringen skal ordne opp for å sørge for likestilling.

Statsråden sa nå i sitt innlegg at meldingen skal følges opp i budsjettproposisjonene videre. Hvorfor begynner regjeringen i dette budsjettet å kutte i bevilgningene til de likestillingsaktørene vi har – Likestillingsombudet, likestillingsentrene, LHBT-feltet og likestillingspotten? Blir det mer eller mindre likestilling av det?

Statsråd Solveig Horne [11:40:40]: I motsetning til Arbeiderpartiet har vi i vår likestillingsmelding fokusert på de utfordringene vi har i dag. Vi har utfordringer på voldsfeltet, på utdanning, på arbeidsfeltet og ikke minst på helsefeltet. Det er de utfordringene vi har på likestillingsfeltet. Regjeringen har tro på at vi trenger å styrke de tiltakene som faktisk endrer de utfordringene vi har i dag.

I motsetning til Arbeiderpartiet mener vi at likestilling i dag ikke endres ved å styrke de strukturene vi allerede har, og ved mer byråkrati.

Ja, Likestillingsombudet fikk et kutt på 1 mill. kr. De har et budsjett på 60 mill. kr, men regjeringen har styrket Likestillingsnemnda med 1 mill. kr. Vi mener at likestilling i dag ikke blir styrket ved at vi styrker de strukturene som Arbeiderpartiet tar til orde for her. Det gjenstår å få høre fra Arbeiderpartiet hvilke utfordringer de mener at det er på likestillingsfeltet i dag.

Anette Trettebergstuen (A) [11:41:43]: Det er ingen ny opplysning at denne regjeringen ikke ser at man må bygge strukturer for å oppnå like muligheter for kvinner og menn.

Statsråden nevnte at hun er opptatt av å styrke de tiltakene som fungerer. Et av de tiltakene som beviselig har fungert best når det kommer til å gjøre likestillingslandet Norge til verdens beste land å bo i, er innføringen av foreldrepermisjon med sterk pappavote. Partene i arbeidslivet er enige om at det er det virkemiddelet som fungerer best. Skal vi komme i mål med likestillingen, og skal vi få

et mer likestilt arbeidsliv, trenger vi en mer lik fordeling av foreldrepermisjonen. Denne regjeringen har kuttet i pappakvoten. Erfaringen fra alle andre land viser at når fedre får færre rettigheter, tar de ut mindre permisjon. Nå ser vi at det var rett – hva var det vi sa? Norske fedre tar ut mindre permisjon som følge av kutt i kvoten. Likevel sa statsråd Horne, da regjeringen kuttet i kvoten, at hun hadde tro på at fedre kom til å ta ut mer permisjon når regjeringen kuttet.

Innsér statsråden nå at hun tok feil, og hva vil statsråden gjøre med det?

Statsråd Solveig Horne [11:42:49]: Likestillingsutfordringene i dag handler ikke om fire uker med pappperm eller kontantstøtte, som representanten Trettebergstuen også liker å trekke fram i dette arbeidet.

Vi har en av verdens beste foreldrepengeordninger, og foreldrepengeordningen er til for barna. Regjeringen, sammen med samarbeidspartiene, har valgt å øke foreldrepengeordningens felleskvote, slik at flere barn kan få ha foreldrene sine hjemme.

Jeg forstår at Arbeiderpartiet synes det er kjekt å trekke fram de siste Nav-tallene. La meg da bare presisere om de Nav-tallene, som gjelder første halvår i 2015, at det er tall som innbefatter tre forskjellige ordninger. Men det som Arbeiderpartiet ikke velger å ta med, er at Nav-tallene også viser at det er flere fedre som har tatt ut flere enn 14 uker i 2015.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:44:00]: Kristelig Folkeparti er veldig glad for at vi har fått flere midler til familievern. I fjor fikk vi et ordentlig løft. Vi fikk ikke det samme løftet for neste år, men det kommer likevel flere midler. En av grunnene til at vi er glad for det, er at familievernkontorene har blitt pålagt flere oppgaver uten at det har blitt kompensert med økte midler tidligere.

Vi får signaler om at familievernkontorene nå også skal få oppgaver knyttet til flyktningene som kommer, at de skal få oppgaver knyttet til asylmottakene – at de skal inn og bidra der.

Mitt spørsmål er: Kommer det midler til familievernkontorene, slik at de kan gjøre en god jobb på det området? Eventuelt: Hvilke oppgaver skal familievernkontorene legge fra seg for å få det til?

Statsråd Solveig Horne [11:45:05]: Først og fremst har jeg lyst å si at jeg er veldig glad for at vi har fått til den historiske satsingen på familievernet, med over 90 mill. kr siden denne regjeringen tok over. Det er takket være god innsats også fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Det viser at denne regjeringen følger opp med penger når vi gir familievernet flere oppgaver. Familievernet har brukt disse pengene til å styrke bemanningen sin og til å kunne jobbe mer forebyggende.

Når det gjelder det spørsmålet som representanten Bekkevold tar opp, er det ikke gitt noen signaler om at de skal få nye oppgaver å jobbe med, men det er noe som vi er nødt til å se på opp mot flyktningssituasjonen. Men det er flere kommuner som har ICDP, som er et foreldreveiledningsprogram, i introduksjonsprogrammet sitt, og det er et om-

råde vi vet at familievernet kan være med å bidra på. Så det at familievernet som en god tjeneste, og som et lavterskeltilbud, kan brukes opp mot de familiene – også flyktningfamilier – som kanskje trenger litt hjelp, tror jeg er viktig. Men det er også viktig at de ikke får nye oppgaver uten at det følger penger med.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF): Det var det jeg ville høre.

Kjersti Toppe (Sp) [11:46:21]: I proposisjonen står det at regjeringa ønsker å mobilisera frivillige organisasjonar slik at dei i endå større grad bidreg til at innvandrarak og barna deira deltek i lokalsamfunnet. Eg tok i innlegget mitt opp at det finst ei tilskotsordning for slike frivillige organisasjonar. Denne vart endra i budsjettet i fjor frå at fylkeskommunen forvaltar ho til alle kommunar, til at det var 20 kommunar i landet. I Hordaland betyr det at det berre var Bergen som heretter fekk støtte. Kommunar i Sunnhordland, Nordhordland og Hardanger mista da støtte til sine frivillige organisasjonar, som driv godt integreringsarbeid i ulike lokalsamfunn.

Med den flyktningssituasjonen som landet står oppe i no, meiner eg det er naturleg å endra på dette, slik at òg frivillige organisasjonar i andre kommunar enn dei 20 får delta. Spørsmålet er om statsråden ser at det er ein god idé.

Statsråd Solveig Horne [11:47:25]: Dette ligger under kommunal- og forvaltningskomiteens budsjettområde, men jeg har ansvaret for det, så jeg skal svare representanten Toppe. Det er helt rett som representanten sier – det ble gjort en endring på inneværende års budsjett, der regjeringen prioriterte pengene til frivillige lag og organisasjoner i de 20 kommunene som har flest innvandrere, og ikke til de minste. Det har også vært en økning i kommunale utviklingsmidler for inneværende år, som det er en oversøkning på.

Når det gjelder de små kommunene som ikke kan søke om midler, og som ikke får av de midlene som nå er gått til de 20 største kommunene, er det ingenting i veien for at kommunene kan bruke penger fra integreringstilskuddet til frivillige aktiviteter, for det er som representanten sier: Skal vi lykkes med integreringsarbeidet ute i en kommune, er ikke det noe som stat og kommune klarer alene. Vi er avhengige av den frivillige innsatsen. Jeg er veldig glad for at det er økning til frivillige lag og organisasjoner og mangfoldsarbeid. Det er også inngått avtale med Idrettsforbundet, som også skal være med og bidra på dette.

Kirsti Bergstø (SV) [11:48:42]: Det er jammen godt vi har behandlinger i Stortinget, sånn at regjeringsmedlemmene får pause fra pepperkakebakingen i disse tider.

For å bake pepperkaker trengs det som kjent pepperkakeformer. Noen av de kanskje mest kjente er figurene av kvinner og menn. Det kan vi se på som symboler på trange kjønnsroller, som det kan være vanskelig å bryte seg ut av.

Da er mitt spørsmål: Hva gjør regjeringen, spesielt i årets budsjett og i regjeringens politikk og innsats, for å bryte med trange kjønnsroller?

Statsråd Solveig Horne [11:49:29]: Da kan jeg i hvert fall informere representanten Bergstø om at jeg har både hjerter, reinsdyr, griser og litt forskjellige pepperkakeformer. Jeg tror det er viktig at vi kan ha valgfrihet for de familiene som baker pepperkaker. (Munterhet i salen.)

Til spørsmålet fra representanten Bergstø: Hva gjør vi for å endre kjønnsrollene? Jeg tror det er viktig – dette ligger også i likestillingsmeldingen – å fokusere på at jenter og gutter faktisk kan bli hva de vil, og ta den utdanningen de vil ut fra hvilke interesser og kunnskaper de har, ikke ut fra hva som finnes av forventninger. Jeg er veldig glad for at regjeringen i budsjettet har fått inn flere millioner kroner til prosjektet Jenter og teknologi, som er et samarbeid mellom NHO og Universitetet i Agder, der vi klarer å få flere jenter til å søke seg til ingeniørstudiet. Det er et viktig tiltak for at flere jenter skal kunne bli ingeniører. Vi trenger flere jenter som ingeniører, og vi trenger også flere menn som sykepleiere og lærere. Derfor vil jeg også trekke fram tiltaket Menn i helse, som også er et viktig prosjekt.

Kirsti Bergstø (SV) [11:50:36]: Jeg har aldri vært i tvil om at statsråd Horne har både hjertet og pepperkakehertet på rett sted. Og når det er reinsdyr inne i bildet, da blir finnmarkrepresentanten ekstra glad. (Munterhet i salen.)

Jeg synes Jenter og teknologi er et veldig flott og konkret prosjekt. Samtidig ser vi at det kan kreve strukturelle grep for å ta et systematisk oppgjør med trange kjønnsroller og forventninger til gutter og jenter, fra barnehage til skole og til videre utdanningsvalg. For å gjøre det trengs det målrettede prosjekter, og noen viktige bærere av den typen prosjekter er gjerne likestillingssentrene, som først opplevde kutt i budsjettet.

Hva tenker statsråden om likestillingssentrenes rolle når det kommer til å bære fram endringsprosjekter som også kan utfordre kjønnsrollene i tiden som kommer?

Statsråd Solveig Horne [11:51:37]: Jeg har lyst å understreke at likestilling ikke skapes av det offentlige alene. Likestilling skapes også på arbeidsplassene, det skapes der hvor folk bor, og det skapes også i et samarbeid med frivillig sektor.

Representanten Bergstø trekker fram de likestillingssentrene som vi har i dag. Vi bygger videre på likestillingssentrene. De fikk i regjeringens budsjettforslag et kutt på 400 000 kr. Jeg ser at de har fått en økning på 2 mill. kr etter budsjettforliket. Det er gledelig for det arbeidet som de gjør. Men det er også viktig å ha med seg at likestilling og løsningene på de utfordringene vi har på likestillingsfeltet i dag, ikke bare skapes med nye strukturer eller mer byråkrati – det skapes også med de prosjektene som går inn i de utfordringene vi har på likestillingsfeltet i dag.

Presidenten: Da lærte presidenten i hvert fall at det er et stort utvalg i pepperkakeformer!

Replikordskiftet er omme.

Sonja Mandt (A) [11:52:53]: Da Høyre og Fremskrittspartiet dannet regjering, var det mange som trod-

de på et bedre barnehagetilbud for småbarnsfamiliene. Representanter for begge disse partiene hadde ropt både lenge og høyt og klaget over den forrige regjeringas gjerrige barnehagetilbud. Da satsingen på 6 970 plasser ble fjernet med et pennestrøk i 2014-budsjettet, vakte det oppmerksomhet. I min hjemkommune Larvik fikk vi f.eks. kutt på nærmere 5 mill. kr til barnehagedrift.

Det sies at den politiske hukommelsen ofte er kort. De som fulgte barnehagedebatten før regjeringsskiftet, kan vel neppe ha unngått å få med seg at Høyres Linda C. Hofstad Helleland, ifølge Adresseavisen, ville ha løpende opptak med månedlige telletidspunkter. Hun mente dagens system hadde dramatiske konsekvenser for småbarnsfamilier og var samfunnsøkonomisk dårlig. Høyres Ingjerd Schou reklamerte før valget med at Høyre skulle gi løpende barnehageopptak, og at Høyre og Fremskrittspartiet ville vrake datoysteriet, kunne vi lese i Aftenposten.

Den gang stortingsrepresentant, nå statsråd Solveig Horne, sa til TV2 at når vi har kommet så langt i denne formynderstaten at familiene må planlegge tidspunkt for fødsler for å få barnehageplass, sier det seg selv at det er på tide å innføre en familiereform som gir makten tilbake til familiene.

Resultatet etter regjeringsskiftet taler for seg. 2014 ble det første året med registrert nedgang i antall barn i barnehage – 286 400 mot 287 100 året før. Utdanningsdirektoratet registrerte en barnehagekø på 8 300 barn samme år. Og endelig ble beholdningen av plasser økt med rekordlave 340 – ikke én plass per kommune engang.

Det nye er altså at køen er blitt veldig lang, men til gjengjeld er kritikken fra Høyre og Fremskrittspartiet på vegne av småbarnsforeldrene avblåst. Gang på gang er regjeringas forslag blitt nedstemt i Stortinget. Og nå i finansinnstillingen gir regjeringspartiene sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre i forslag en utålmodig beskjed til regjeringa om å komme tilbake med bedre tilbud til ettåringenes foreldre. Men mer løpende opptak: nei, men derimot en mer utvidet datoordning til 30. oktober – et forslag som er nøyaktig det samme som barneministeren har kalt utslag av en stat basert på formynderi; et forslag som var identisk med Arbeiderpartiets forslag om å starte opptrapping mot to opptak. Arbeiderpartiet foreslår å utvide bevilgningene til barnehagetilbudet, slik at ettåringer født fram til 31. desember, får rett til plass.

Barnevernet gjør hver dag en stor innsats i møtet med barn og unge som er uten foreldre eller andre voksne som stiller opp for dem. Nå kommer i tillegg enda flere barn som ikke bare er alene, men som er på flukt. Det vi ser rundt oss, krever både kloke voksne generelt, kloke beslutningstakere og kloke iverksettere. Den særskilte innsatsen for å sette det kommunale barnevernet i bedre stand, fra 2011, har heldigvis gitt bedre kapasitet med om lag 920 nye stillinger. Gjennom høringer og møter med ansatte er det likevel ingen tvil om at vi må fortsette å forsterke dette. At dette ikke lå i regjeringas budsjettforslag, var vel i den situasjonen vi nå er i, mest overraskende.

At Kristelig Folkeparti og Venstre fikk Høyre og Fremskrittspartiet på bedre tanker, vet jeg at mange med meg setter pris på. Vi foreslår å øke budsjettet med 40 mill. kr,

slik at pengene øremerkes til stillinger, og at de først og fremst rettes mot de kommunene som har størst behov, fordi her er det fremdeles mangler.

I fjorårets budsjettdebatt ble det også uttrykt bekymring over kommunenes muligheter til å bosette enslige mindreårige asylsøkere – EMA – fordi regjeringa kuttet i refusjonsordningen. Vi gjentar dette, og foreslår igjen en økning av satsen til 90 pst. Det er for å forsikre oss om at terskelen for bosetting av mindreårige gjøres så lav som mulig. Jeg vil uttrykke støtte til barneministeren for å ønske å bosette i kommunene, til tross for de negative signalene som partilederen hennes, finansministeren, sier. Det kan ikke være lett å være Solveig Horne.

En samlet justiskomitee ba i Innst. 315 S for 2014–2015 om en opptrappingsplan knyttet til barn som lever med vold. Komiteen ba regjeringa om forslag senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016. I innstillingen vi behandler i dag, skriver regjeringspartiene at regjeringa den 15. oktober fattet vedtak om at den ikke skulle legges fram før høsten 2016. Det kan selvfølgelig være grunner til at den ikke kan det, men det viser at regjeringa har vedtatt ikke å følge Stortingets anmodning i en sak. Det nærmer seg arroganse. Jeg går ut fra at statsråden bruker anledningen her i dag til å forklare dette nærmere, siden hun ikke har grepet inn tidligere.

Svein Harberg (H) [11:58:10] (komiteens leder): Det er få deler av familiepolitikken som berører så mange så direkte som barnehageområdet. Med det som utgangspunkt er det egentlig forunderlig lite engasjement fra foreldregruppen i barnehagene. Det kan være flere grunner til dette. Det kan ha sammenheng med at foreldre oppfatter barnehage, som skole, som et faglig område der en må stole på at faglige rammer og faglig ledelse ivaretar hverdagen på en god måte. Det er for så vidt bra, selv om vi har mange debatter om barnehage som vi skulle ønske også foreldre var delaktig i. Som politikere har vi imidlertid aktiv og god dialog med de ansattes organisasjoner, og det er selvsagt svært viktig når vi videreutvikler barnehagen som læringsarena for barna før de skal ta fatt på skolen.

Høyre har over lang tid vært opptatt av å rette mer av oppmerksomheten mot innhold og kvalitet i barnehagen. Det er det naturlig nok heller ingen motstand mot, selv om det er lett å oppdage forskjeller i barnehagepolitikken hos de forskjellige partiene. Med det budsjettet regjeringen har lagt fram, og de prioriteringer som ligger der, er det lett å være fornøyd og hyggelig å kunne slå fast at det langsiktige arbeidet fortsetter. Dette er et godt budsjett for barnehagen, og det er en formidabel satsing på innholdet i barnehagen gjennom tilrettelegging for kompetansebygging hos personalet. Høyre er svært tilfreds med at kunnskapsministeren så tydelig har utvidet satsingen på kompetanse og etter- og videreutdanning i skolen til også å gjelde barnehagen. Vi har doblett innsatsen på kvalitet på tre år, og i 2016 vil det bli brukt over 400 mill. kr til dette. I tillegg til at vi gjennom dette løfter barnehagelærerne, en viktig kompetanse, understreker det tydelig vårt ønske om at barnehagen skal være en aktiv læringsarena og en forberedelse til videre

skolegang. Det beste vi kan gjøre, er å gi barna våre de beste forutsetninger for videre utvikling.

Et annet klart og tydelig spor i barnehagepolitikken til regjeringen, og som vi i Høyre er stolte av, er at det i denne perioden er kommet en klar forbedring i den sosiale profilen for foreldrebetaling. Familier med lav inntekt får gratis kjernetid i barnehagen – nå for 3–5-åringene – og den inntektsbaserte graderingen av foreldrebetalingen bidrar ytterligere til en sosial profil vi kan være stolte av.

Å sikre kvalitet og et godt innhold i barnehagen vil være et kontinuerlig arbeid over tid, men vi har tro på at de løft som nå gjøres, vil gjøre det mer attraktivt å være ansatt i barnehage. Vi har tro på at et løft for barnehagelærerne skal gjøre at de blir i stillingene lenger enn det som har vært tilfelle, og gjerne at flere som har forlatt barnehagen, velger å komme tilbake og bruke fagkompetansen sin. Vi trenger gode barnehagelærere for å få på plass nok faglærte pedagogiske ledere i barnehagene. Den utfordringen ligger fremdeles foran oss, men vi er på god vei.

Regjeringen har også som mål å legge til rette for mer fleksibelt opptak i barnehagene. Satsingen som til nå har gitt mer enn 3 400 nye småbarnsplasser, er et godt og viktig skritt på veien, og det er godt å merke at det i kommunene er stor vilje til å følge opp dette.

Regjeringen har gjennom dette budsjettet også fullført opptrappingen til likebehandling av kommunale og private barnehager gjennom å endre betalings-satsen fra 98 til 100 pst. Samtidig har det blitt ryddet i grunnlaget for likebehandlingen slik at en nå kan legge bak seg eviglange debatter om skjevfordeling den ene eller andre veien. Vi trenger alle de gode barnehageplassene vi har og kan få. Det er derfor stor tilfredshet i Høyre med at det er lagt til rette for denne likebehandlingen.

Nå er det kvalitet og innhold som skal telle. For at foreldrene også skal bli bedre oppdatert om hvordan barnehagene driver, og hvilket tilbud de har til barna, har vi også fått på plass portalen Barnehagefakta.no. Den skal gi foreldre mulighet til å sette seg inn i hva barnehagene tilbyr, og ha dette med som grunnlag for sine valg av plass til barna. Vårt håp er at dette også bidrar til en tettere dialog mellom barnehage og foreldre om barnas hverdag.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:03:06]: Representanten Trettebergstuen begynte innlegget sitt med å snakke om likestilling og at vi ikke burde få skryt for oljen vår, men for våre kvinner.

Mitt ansvar er barnehagen. Det første poenget mitt er at barnehagen ikke primært er samfunnsøkonomi. Det er ikke primært en institusjon som er begrunnet med at begge foreldrene skal være ute i jobb. Barnehagens primære oppgave er heller ikke likestilling, selv om en god barnehage kan bidra til og bidrar til mer likestilling. Den primære oppgaven til barnehagen er å gi barna en god oppvekst, at de skal ha et trygt fang å kripe opp i, at de skal ha et sted hvor de kan leke, hvor de kan lære, hvor de kan være nysgjerrige, hvor de kan få venner, hvor de kan lære å bli små mennesker.

Derfor har den aller viktigste satsingen for denne regjeringen vært innholdet i barnehagen. Barnehageforliket,

som alle partiene på Stortinget sluttet seg til, førte til en massiv utbygging av antallet plasser. Det var veldig mye oppmerksomhet rundt kvantitet, og tidligere statsråd Kristin Halvorsen skal ha honnør for at hun etterlot seg flere plasser, om ikke så mange som hun hadde håpet på. Men kvantiteten gikk kanskje på bekostning av kvaliteten, altså innholdet, hva som faktisk møter barna hver eneste dag: kompetente ansatte, at vi har et godt pedagogisk opplegg, at vi har trygghet for barna, oppmerksomhet om hva som skjer, hver eneste dag.

Derfor har den aller viktigste og største satsingen til denne regjeringen vært en satsing på kvalitet. For 2016 foreslår vi å øke bevilgningene til kvalitetstiltak med 130 mill. kr. Vi kommer til å bruke totalt 410 mill. kr på tiltak for å fremme kvalitet i barnehagen. Det er 240 mill. kr mer enn i 2013, langt over en dobling av bevilgningen på tre år. Det er offensiv barnehagesatsing.

Det er penger som brukes både på å få flere barnehagelærere ved at flere av dem som er i barnehagen og f.eks. er assistenter med fagbrev, kan ta tilleggsutdanning og bli barnehagelærere. Det er også penger som brukes på å gi ansatte i barnehagen mer faglig tyngde. Alle typer ansatte i barnehager, fra barnehagelæreren til assistenten med fagbrev til assistenten uten fagbrev, vil finne tilbud rettet mot seg. Det er en viktig satsing.

Så har det fra flere representanter kommet spørsmål om finansieringen av barnehagene. Da skal jeg se bort ifra retorikken om at de private barnehagene som i åtte år bidro til det man kalte et rød-grønt barnehageløft, nå blir kalt baroner. Og så skal jeg bare nevne at det er to ting regjeringen gjør som opposisjonen må se i sammenheng: Vi legger om finansieringen av de private barnehagene og deres pensjonskostnader. Det trekker isolert sett 340 mill. kr ut av rammen til kommunene, som i dag går til de private barnehagene. Så rekompenserer vi de private barnehagene gjennom likebehandling av offentlige og private barnehager, et løfte som ikke Høyre og Fremskrittspartiet eller Venstre og Kristelig Folkeparti har funnet på, men som er noe Kristin Halvorsen, Jens Stoltenberg og flere andre lovet år etter år etter år, og som de rød-grønne også ga penger til år etter år etter år før de stoppet opp og gjorde det til kampsak nummer én å unngå det.

Hvis man skal si det litt forenklet, er det opposisjonen tar til orde for når de ikke vil ha likebehandling, og samtidig ikke har tatt til orde for det regjeringen – riktignok uten stortingsbehandling, for dette er regjeringens fullmakt å gjøre noe med – har gjort med pensjonsbehandling, å trekke ut flere hundre millioner kroner av de private barnehagene. Alt i alt gir til og med vårt opplegg litt minus for de private barnehagene, ca. 18 mill. kr på landsplan. Men at å trekke ut 340 mill. kr direkte av de private barnehagene, hvor nesten halvparten av barna i Norge går, skal være et godt bidrag til kvalitet, og at det skal forkles med retorikk om baroner og skyhøye utbytter, mener jeg i beste fall er en forkludring av hva standpunktet egentlig innebærer.

Så er det mulig at opposisjonen ikke reelt har sett på hva de foreslår, når de har endret politikk sammenlignet med hva de selv sto for, nemlig likebehandling. Det hadde vært interessant å få et svar på.

I tillegg er jeg glad for at vi sammen med samarbeidspartiene også har styrket innsatsen for de familiene som har dårlig økonomi. Vi sa hvert år i opposisjon at den viktigste prioriteringen skal være foreldre med dårlig råd. Vi leverte fra regjeringens side moderasjonsordninger for å sikre at alle får rimeligere barnehageplass hvis de har dårligere råd. Nå har vi sammen med våre venner i Kristelig Folkeparti og Venstre også fått forsterket moderasjon pluss gratis kjernetid for flere.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [12:08:26]: For å dekke over det faktum at det for første gang siden barnehageforliket er færre barn i barnehagene og køene vokser, så snakker statsråden mest om at han er opptatt av kvalitet. Heller ikke der er regjeringen handlekraftig. Statsråden nevnte selv at han nå øker tilskuddene til private barnehager, men uten å benytte mulighetene til å stille krav om likeverdighet i kvalitet og tilbud. Senest for en uke siden fikk statsråden instruks av et utålmodig stortingsflertall om å komme på banen med det som alle vet er den fremste kvalitetsfaktoren, nemlig flere ansatte med barnefaglig kompetanse. Stortingsflertallet ba statsråden komme på banen med en plan for bemanningsnorm fra 2020 og en fjerning av dispensasjonskravet, altså imot regjeringspartienes vilje og stemmer. Hva synes statsråden om at han hvert eneste år blir tvunget av Venstre og Kristelig Folkeparti til å bygge flere barnehageplasser og nå blir tvunget av en enstemmig opposisjon til å levere på kvalitet, fordi opposisjonen finner det nødvendig å gå sammen og fatte vedtak mot regjeringen fordi regjeringen ikke leverer?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:09:35]: Jeg må først korrigere representanten Trettebergstuen. Vårt totale opplegg for finansiering av de private barnehagene innebærer faktisk litt mindre penger til de private barnehagene. At Arbeiderpartiet har valgt et opplegg med dramatiske kutt til de barnehagene hvor halvparten av landets barn går, det må de svare for selv.

Når det gjelder vedtaket i Stortinget, skal vi selvfølgelig følge opp det. Men jeg må jo si at det er litt paradoksalt at man behøver å legge frem en plan for å nå det vi alle er enige om. Forrige regjering sa at vi skulle ha en bemanningsnorm i barnehagene innen 2020. Denne regjeringen sier at vi skal ha en bemanningsnorm i barnehagene innen 2020. Det er vi i full gang med. Arbeiderpartiets forståelse av offensivitet er at man skal lage en plan for å nå det. Dette er regjeringen i gang med. Vi jobber med det. Vi har samme målsetting på dette som forrige regjering. Jeg må også legge til at det at vi har tredoblet midlene til kvalitet i sektoren, er også et bidrag om ikke til bemanningsnorm, så til kvalitet, til bedre faglig utvikling og til bedre barnehager for barna.

Anette Trettebergstuen (A) [12:10:42]: Når en samlet opposisjon finner det nødvendig å fatte vedtak og be statsråden snarest komme med en plan for hvordan man skal nå kravet om en bemanningsnorm fra 2020 og fjerning av dis-

pensasjonskravet, er det fordi denne regjeringen ikke har vist vilje til å følge dette opp, og Stortinget er utålmodig. Regjeringen leverer ikke på kvalitet. Nå når statsråden velger å likebehandle private og kommunale barnehager når det gjelder tilskudd, uten å benytte seg av muligheten til å la kommunene stille krav om lik kvalitet og likeverdige tjenester, så går han lenger i å forlate Arbeiderpartiets linje om at vi ønsker bedre kvalitet. Han har muligheten til å ta grep, men gjør det altså ikke.

I tillegg ser vi at regjeringen har forlatt valgkamploftet sitt om løpende opptak. Det er færre barn i barnehager og lengre køer. Er statsråden fornøyd med egen innsats, der han har forlatt løftet om løpende opptak, køene vokser og Stortinget tvinger ham i kne?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:11:52]: Hvis jeg hadde vært fornøyd med egen innsats, hadde jeg sluttet i politikken. Hvis man ikke har lyst til å gjøre det bedre, er det ikke noe poeng i å være folkevalgt – selvfølgelig ikke. Vi har gjort mye bra. Jeg er stolt over det vi har fått til, men vi har veldig mye mer igjen å gjøre.

Det er litt symptomatisk at det er så mye upresist i det opposisjonen og særlig Arbeiderpartiet kommer med. Det er riktig at barnekullene i Norge har gått ned. Derfor er det også noen færre i år som har barnehageplass enn det var tidligere. Det er også slik at mens de rød-grønne satt, gikk f.eks. andelen fire- eller femåringer ned – jeg husker ikke presist hvilke det var. Det i seg selv forstyrrer ikke det store bildet. Alt i alt er det like mange barn som har barnehageplass. Når man hørte på representanten Mandt, måtte man nesten spisse ørene for å høre forskjellen på det ene og det andre tallet.

Vi har høy barnehagedeltakelse. Det flertallet som sitter nå, har i tillegg ikke bare bevilget midler til over 3 000 nye plasser som kommunene kan bruke, men også gått for inn moderasjonsordninger som gjør det rimeligere for foreldre med dårlig råd, noe Arbeiderpartiet-regjeringen i mange år nektet å gjøre.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:13:11]: I finansinnstillingen som ble vedtatt i forrige uke, fikk regjeringspartiene og samarbeidspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre, på plass en veldig viktig merknad:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehagelovens § 12a slik at barn som fyller ett år senest innen utgangen av oktober det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barn født før 1. september skal få plass innen utgangen av august som i dag.»

Kan statsråden forsikre Stortinget om at han går raskt i gang med et lovforslag, en proposisjon, slik at vi kan få satt dette ut i livet allerede i løpet av 2016?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:14:04]: Ja.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:14:07]: Tusen takk.

Kjersti Toppe (Sp) [12:14:26]: Det står i proposisjonen at hovedfunn i internasjonal forskning på barnehagekvalitet viser at kompetansen til personalet er den viktigste enkeltfaktoren for trivsel og utvikling hos barna. I proposisjonen er det gjort greie for at i 2014 hadde 60 pst. av personalet i barnehagane barnefagleg kompetanse, og at 55 pst. av dei ordinære barnehagane oppfylte pedagognorma utan å bruka dispensasjon frå kravet til utdanning, mot 49 pst. i 2013. Dette er jo ei forbetring, det går i rett retning, men Stortinget har sagt at dei vil ha ei bemanningsnorm, og statsråden sa i innlegget at regjeringa jobbar med innføringa av ei bemanningsnorm frå 2020.

Det går veldig seint, så eg har lyst til å høyra med statsråden om korleis han tenkjer seg at ein skal nå målet i 2020.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:15:31]: Dette er to forskjellige spørsmål. Det ene er pedagognormen, og der har jeg sagt at jeg mener det aller viktigste er å oppfylle dagens pedagognorm før vi vedtar en strengere pedagognorm. En del kommuner har oppfylt pedagognormen, mens i en del områder, særlig rundt de store byene, sliker man fortsatt. Men det er helt riktig som representanten Toppe sier, at mangelen på barnehagelærere blir mindre år for år. Da vi overtok, manglet det noe over 5 000 barnehagelærere i sektoren. Nå er det ca. 3 600, hvis jeg ikke husker feil.

Når det gjelder bemanningsnorm, mener jeg at det å innføre dette innen 2020 er mer enn innenfor rekkevidde. Det burde vi klare. Et viktig punkt for å få det på plass er nettopp å ha en likebehandling av private og offentlige barnehager, slik at valgloftet, løftet som ble gitt av den foregående regjering, nå blir oppfylt og legger grunnlaget for at man kan ha en bemanningsnorm både i de kommunale og i de private barnehagene.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:16:44]: Statsråden påstår å vere opptatt av innhaldet i barnehagen. Men det er berre nokre veker sidan statsråden gjekk imot dei viktigaste forslaga om å styrkje innhaldet og kvaliteten i barnehagane. Statsråden gjekk imot å fjerne åtgangen for kommunane til å gi varige dispensasjonar med omsyn til kompetanse. Statsråden gjekk imot å vurdere å innføre at 50 pst. skal vere barnehagelærarar. Saman med vedtaket frå 2013 om ei bemanningsnorm er det det Øie-utvalet meiner er dei aller, aller viktigaste tiltaka for kvaliteten og innhaldet i barnehagane.

Heldigvis tapte statsråden denne saka. Eit klokt stortingsfleirtal gjekk inn for dette. Det skal vurderast, og det skal jobbast vidare med av regjeringa. Korleis legg statsråden opp løpet no? Kva tid vil vi sjå oppfølginga av vedtaka til stortingsfleirtalet?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:17:45]: Hvis man leser mitt svarbrev til komiteen om dispensasjonsadgang, er det nok vanskelig å tolke det som at jeg er imot å fjerne muligheten til varig dispensasjon, snarere tvert imot. Det står to ting. Det står at i utgangspunktet er nok dette en ganske god idé. Så står det også at det nok ikke vil få så fryktelig store følger i sektoren.

Så er det alltid slik – og det tror jeg gjelder enhver regjering – at man gjerne vil legge frem saker når man har jobbet igjennom dem og i en større sammenheng. Men jeg kommer til å følge opp stortingsvedtaket så raskt som overhodet mulig. Det betyr at så tidlig som mulig neste år burde det kunne sendes ut på høring, slik at dispensasjonsdelen blir vedtatt – med effekt fra høsten 2016, hvis alt går etter planen.

Når det gjelder en vurdering av pedagogandel på 50 pst., må vi komme tilbake til det. Jeg mener, (presidenten klubber) som sagt, det viktigste er dagens pedagog ... (presidenten avbryter).

Presidenten: Knag Fylkesnes, vær så god.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:18:50]: Da har vi fått det på plass. Statsråden var egentlig for noko som partia på Stortinget stemte imot. Da har vi det på det reine.

Når det gjeld pedagognorma, hører eg statsråden seie at ein skal kome tilbake til det ved ei seinare anledning. Ein var veldig konkret når det gjaldt høring om dispensasjonsgangen, der stortingsfleirtalet var veldig tydeleg.

Til oppfølginga av den andre delen av vedtaket og heile løpet fram mot 2020, som Stortinget vedtok seinast i 2013, og som – eg gjentar – Øie-utvalet meiner er nokre av dei aller, aller viktigaste forslaga og tiltaka for å styrkje nett-opp innhaldet og kvaliteten i barnehagane: Når skal statsråden kome med ei sak om det? Skal det også skje i 2016?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:19:38]: Det er ikke vanlig at statsråder står i denne salen og svarer på hvilke datoer man kommer tilbake til Stortinget med saker. Det er vanlig at Stortinget ber om det, så jobber departementet så raskt og effektivt som det kan, og så kommer man tilbake med det. Men jeg følger selvfølgelig opp det Stortinget har vedtatt.

Jeg vil bare bemerke to ting. Bemanningsnorm 2020 og pedagognorm tilhører to forskjellige diskusjoner. I vår regjeringserklæring står det det samme som forrige regjering hadde, nemlig at vi ønsker en bemanningsnorm i 2020. Det mener jeg vi skal klare å innføre innen 2020. Pedagognorm tilhører en annen diskusjon.

Så må jeg også – selv om det egentlig ikke er min jobb å stille spørsmål – si at en forutsetning for dette er likebehandling av offentlige og private barnehager. Det har vært helt klart også fra forrige regjering. Paradokset er at når man da vil trekke ut – for å si det litt forenklet – 340 mill. kr av de private barnehagene, samtidig som man skal innføre høyere krav til bemanning, er det nok mange i de private barnehagene som ikke får det til å gå helt i hop.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Arild Grande (A) [12:20:54]: Jeg må si at det er paradoksalt å høre en statsråd snakke seg så varm om behovet for kvalitet i barnehagen, når vi samtidig ser en statsråd som er så til de grader passiv når det gjelder den viktigste faktoren for å sikre kvalitet i barnehagen, nemlig økt bemanning.

Fortellingen om Norge er fortellingen om hvordan vi i fellesskap har møtt utfordringer som har stått foran oss, og grepet mulighetene. Det Norge vi kjenner i dag, har ikke kommet av seg selv, det er resultatet av en kontinuerlig omstilling og av politiske valg. Vi er inne i en tid med store utfordringer som vil kreve mye av oss. Mange familier frykter for framtiden nå som arbeidsledigheten stiger. Klimautfordringene setter verdenssamfunnet på prøve. Terror og krig skaper stor frykt og sender tusenvis på flukt.

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nummer én. Høy sysselsetting kombinert med et seriøst og organisert arbeidsliv er en forutsetning for et samfunn med små forskjeller. Det gir også inntekter til fellesskapet som kan finansiere utdanning, helsetjenester og infrastruktur. Og det gir bedrifter som konkurrerer på et internasjonalt marked, viktige fortrinn. Det danner dessuten grunnlaget for en av politikkenes viktigste oppgaver: å beskytte enkeltmennesket og familien. En forutsetning for frihet er at disse grunnleggende samfunnsstrukturene fungerer, og at folk føler trygghet for jobb, hus og hjem. Vi har sett hva det betyr: Fødselstallene stupte i de landene som ble hardest rammet av finanskrisen og de politiske valgene som ble tatt i kjølvannet av den, som handlet nettopp om innstramming i sosiale ytelser.

Regjeringen har like lite skylden for oljeprisene som den rød-grønne regjeringen hadde for finanskrisen. Det er måten man møter slike utfordringer på, som er avgjørende. Da dagens regjering tok over, var Norge et land med lav arbeidsledighet i et Europa med stigende ledighet. Nå ser vi økende ledighet i Norge, mens ledigheten går ned i resten av Europa. Skritt for skritt ser vi at politikken går i feil retning – bort fra det som kjennetegner landet. Regjeringens politikk legger press på familiene ved f.eks. mer bruk av midlertidige stillinger, økt arbeidspress, søndagsåpne butikker. Dette svekker balansen i arbeidslivet og i samfunnslivet og gjør det vanskeligere å planlegge hverdagslivet og framtiden. Samtidig svekkes enkeltmenneskers frihet av regjeringens prioritering av kontantstøtte framfor barnehager og kutt i pappa-tiden.

Arbeiderpartiets frivillighetspakke i budsjettet handler om å ta vare på det Norge vi verdsetter så høyt. Frivilligheten og idretten bidrar på uvurderlig vis til gode oppvekstvilkår og til sterke lokalsamfunn. Arbeiderpartiets frivillighetspakke på nærmere 400 mill. kr innebærer 10 millioner ekstra i grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner, 2 millioner ekstra til Frifond, ekstra midler til momskompensasjon for frivillige organisasjoner på 100 millioner, 200 millioner til å ta igjen etterslep på idrettsanlegg, 20 ekstra millioner til frivilligsentraler og 55 ekstra millioner til momskompensasjon for idrettsanlegg, en ordning som vi samtidig foreslår å gjøre regelstyrt, og som vi skal diskutere i budsjettdebatten for ramme 3.

De store oppgavene Norge står overfor når det gjelder ledighet, når det gjelder klima, og når det gjelder flyktning-situasjonen, løses bare av sterke fellesskap. Vi trenger en regjering som står opp og tar det ansvaret som en regjering har, for å møte disse store utfordringene, for å svare på dem og for å iverksette tiltak som bidrar til å begrense den økende ledigheten, få i gang ny aktivitet og ikke minst skape

trygghet for familien. På alle disse områdene svikter dagens regjering ved at de skaper økt uforutsigbarhet og økt utrygghet. Det beklager vi på det sterkeste. Med Arbeiderpartiets forslag i budsjettet ville man kunne tatt nye steg for å møte den økende uroen som mange mennesker i dag føler overfor framtiden. Vi hadde jo hatt et håp om at regjeringen også var villig til å snakke med oss når det gjelder muligheten for å ha økt satsing på frivilligheten. Der ser vi dessverre også at regjeringen er unnfallem.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [12:26:10]: Jeg skal forsøke å ta oss litt ut av gravalvoret rundt frykt, pessimisme og utrygghet, distribuert av forrige representant, og i stedet snakke om forbrukerpolitikk, som det ikke har vært så mye snakk om i dag, men som også ligger innunder vårt område, og som er et veldig viktig område.

Forbrukerpolitikken er til for å sikre forbrukeren en sterk posisjon i markedet. Du og jeg, altså forbrukerne, skal så langt som mulig kunne ta egne valg, men det skal være opplyste og derfor også ansvarlige valg. Likevel kommer man som forbruker fra tid til annen opp i situasjoner som ender i tvist mellom en selv og markedet, og da må det finnes relevant lovgivning og effektive tvisteløsningsmåter.

I den moderne forbrukerpolitikken spiller Internett en stadig større rolle. Det er på nettet stadig flere av oss orienterer oss. Det er der vi skaffer oss opplysninger og i stadig større grad også handler. Derfor er det viktig at vi legger til rette for god informasjon, særlig på de områdene hvor markedet ikke automatisk bidrar. Her har regjeringen flere viktige prosjekter under arbeid, bl.a. gjennom ulike portal-løsninger for å formidle markedsinformasjon. Det er også viktig at det så langt som mulig er anledning til å løse tvistene uten å havne i kompliserende og fordyrende rettsprosesser. Derfor er det gledelig at tilbudet på dette området utvides ved at flere saksområder mekles av Forbrukerrådet, og vi ser frem til den kommende proposisjonen om et klageorgan for forbrukersaker.

Det er også varslet en ny lov om Forbrukertvistvalget, som skal styrke mulighetene for utenomrettslige tvisteløsninger. Det varsles samtidig endringer i markedsføringsloven når det gjelder telefonsalg. Stortinget vil arbeide nøye med denne endringen, slik at næringslivets rammevilkår ikke forverres unødige, og slik at hensynet til frivillige organisasjoners inntektsarbeid ivaretas.

Det er i forbrukerens interesse at denne delen av markedet reguleres godt, samtidig er det også i forbrukerens interesse at et etablert kundeforhold åpner for at det er mulig å ha kontakt via telefon. Det kan være alt fra en bilprodusent som må kalle tilbake en bil for en nødvendig reparasjon, til banken som ønsker å informere om at kredittkortet er misbrukt. Det er mange hensyn som må avveies.

Når vi lever i et moderne samfunn og forventer effektivitet, er det også godt å se at regjeringen stiller krav til eget departements effektivitet og organisering. Gevinsterne vi får med mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene, kommer felleskapet til gode. Et konkret eksempel på dette er overføringen av Statens institutt for forbruksforskning til Høgskolen i Oslo og Akershus. Dette vil

styrke den faglige kvaliteten og konkurransevnen på de forskningsarenaene som SIFO opererer på.

Det pågår etter initiativ fra flertallet på Stortinget et arbeid med å vurdere det forbrukerpolitiske virkemiddelapparatet. Det er det grunn til å være tilfreds med. Arbeidet har så langt klarlagt at Forbrukerombudet og Forbrukerrådet hver for seg gjør godt arbeid, men at det samlet sett fremstår noe fragmentert og ikke kostnadseffektivt. Dette var også hypotesen da flertallet ba om gjennomgangen. Derfor er vi fornøyd med at regjeringen nå vil se på hvordan forslagene fra arbeidet skal følges opp. Disse to virksomhetene er for mange den viktigste kontaktflaten mellom forbrukeren og myndighetene, og her har vi alt å tjene på en effektiv og forbrukervennlig organisering.

Det er også gledelig at det nå skal jobbes for å finne en effektiv og velfungerende ordning for å forebygge gjeldsproblemer for privatpersoner. At denne ordningen blir bransjedrevet, tror jeg er avgjørende for at den skal få den kvaliteten vi trenger.

Målene for forbrukerpolitikken kan oppsummeres slik: Den sterke stillingen for forbrukeren skal bedres gjennom rettigheter, effektive løsninger av tvister og tilrettelegging for ansvarlige, miljøbevisste og opplyste valg. Det er du og jeg som er forbrukeren. En moderne forbrukerpolitikk blir stadig viktigere. I jungelen av tilbud, stadig mer globaliserte markeder og ulike reguleringer i ulike land blir det enda viktigere med kunnskap om rettigheter, gode tvisteløsninger og tilgjengelig markedsinformasjon.

Presidenten: De talerne som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Hege Haukeland Liadal (A) [12:30:33]: I likhet med forrige taler retter jeg oppmerksomheten mot forbrukervern og forbrukerpolitikk. Dette er et politisk område som vi som mennesker møter hver eneste dag i vårt hverdagsliv. Det er viktig at vi på Stortinget fører, og ikke minst tar initiativ til, en forbrukerpolitikk som gjennom et bærekraftig produksjons- og forbruksmønster gir folk høyere livskvalitet i hverdagslivet.

Tidlig i 2015 ba Stortinget regjeringen utarbeide en handlingsplan for en giftfri hverdag, en handlingsplan som bl.a. inkluderer tiltak mot miljøgifter både nasjonalt og internasjonalt, forbrukerinformasjon og bransjedialog. Stortinget ba regjeringen raskest mulig ta initiativ til reguleringer og forbud mot de farligste ikke-regulerte giftstoffene i produkter som allerede finnes i Norge. Jeg gjentar: raskest mulig.

I dag sitter statsråden med forbrukeransvaret i salen. Det er derfor å forvente, selv om området ligger under et annet departement, at statsråden sier noe om hvor langt dette arbeidet er kommet.

Ib Thomsen (FrP) [12:32:18]: Tidligere har det vist seg at barnevernet flere steder er på grensen til å drive uforsvarlig i dette landet, med de konsekvenser det har for barna. Det som også er problematisk for barna, er at de mister troen på de som skal hjelpe dem.

Da er det viktig at vi gjør de riktige og viktige tingene

framover. Jeg er fornøyd med, jeg er glad for, jeg synes det er oppriktig morsomt – eller i hvert fall fornøydlig – at regjeringen nå har satt i gang en forsøksordning i flere kommuner. De kommunene får økt ansvar for oppgaver innenfor barnevernet fra og med neste år. Formålet er å gi flere barn rett hjelp til rett tid. Jeg er glad for at de nå får mer ansvar for barnevernet. Dette skal komme barna og deres familier til gode. Ja, dette er en oppriktig gladmelding innenfor barnevernet, og vi som har fulgt det tett i mange år, ser at dette er og bør være riktig vei å gå.

Kommunens nærhet til det enkelte barn og den enkelte familie gir store fortrinn når det gjelder å kunne gi hjelp til barna og deres familie. Bred kjennskap til barna og barnas situasjon er viktig for å kunne sørge for rett tiltak til rett tid. Denne regjeringen ønsker forsøk med en ny ansvarsfordeling i barnevernet. Ja, vi må gjøre alt vi kan, og alt for barnas beste, og kommunene vil få økt ansvar for oppgaver og tiltak på barnevernsområdet. Forsøksordningen viser at regjeringen vil gi mer ansvar og handlingsrom til kommunene, også i tråd med den kommunereformen som vi er midt inne i. Forsøket skal gi et styrket tilbud til barn som er i en sårbar situasjon. Kvaliteten skal ikke være avhengig av hvilken kommune en bor i, men av hvilket behov en har som barn.

Hovedformålet med forsøket er å innhente erfaring og kunnskap og kunne bidra til en god endringsprosess når ny ansvarsfordeling skal innføres på nasjonalt nivå. Det er viktig at kommunene skal være i stand til å se flere tjenester og ha økt ansvar, da innenfor skole og helse, og se hele barnevernet i sammenheng. Dette kan forebygge mer inn- og kostbare tiltak som å plassere utenfor hjemmet. Og kommunene må få et helhetlig ansvar for fosterhjemmsomsorg, hjelpetiltak i barnevern og større valgfrihet ved valg av omsorgsinstitusjoner – der vi ikke tror at de private har noe kaldere hender enn de kommunale eller offentlige institusjonene.

Martin Henriksen (A) [12:35:32]: Dagens unge fedre ønsker på en helt annen måte enn sine fedre å ta ansvar i hjemmet og for barna sine. Det er fedrekvoten som er nøkkelen til å gi dem den muligheten. Etter hvert som fedrekvoten ble utvidet, ser vi at flere menn bruker stadig mer tid på barna sine, mer på husarbeid, og siden tusenårsskiftet har menn økt tida som er brukt på husarbeid, med nesten én time om dagen. Det er på ingen måte nok, men det er tilnærmet lik en revolusjon.

Da regjeringen bestemte seg for å kutte i fedrekvoten, manglet det ikke på advarsler. Arbeidslivet advarte. LO og NHO mente at det var et tilbakeskritt. Likestillingsombudet advarte. Forskere advarte. Alle politiske partier utenom Høyre og Fremskrittspartiet advarte mot kuttet. Likevel sa barne- og likestillingsministeren at kuttet like gjerne kunne føre til at fedre tok ut mer permisjon. Julie Brodtkorb, som ledet Høyres Kvinneforum, var enda mer bastant og sa at fedre kom til å ta lengre permisjon om fedrekvoten forsvant helt. Nå har vi fasiten, i hvert fall deler av den. Menn tar ut mindre permisjon når fedrekvoten kuttet, stikk i strid med det Høyre og Fremskrittspartiet hevdet.

Spørsmålet er: Dersom regjeringa virkelig mener at det

er en verdi at fedre tar ut mer permisjon, hvilke tiltak har regjeringa tenkt å bruke for å stimulere til det, når man ikke ønsker å bruke fedrekvote? Beklageligvis ser svaret ut til å være ingen tiltak. Regjeringa har vist at de ikke har tro på politiske tiltak. Det ser vi med fedrekvote. Det så vi i likestillingsmeldinga. Der kom regjeringa med en ganske ok analyse, men ingen tiltak. Høyre og Fremskrittspartiet er egentlig glad for resultatene av likestillingsarbeidet, men vil ikke bruke virkemidlene som har gitt resultatene. Det er litt som gjerne å ville få lønn, men uten å arbeide for den.

Regjeringspartiene gjør seg egentlig skyldig i den største trusselen mot likestilling, nemlig å ta utviklinga for gitt. Vi blir aldri ferdig med likestilling. Likestillingsarbeid er som kondisjonstrening, en kontinuerlig prosess. Å si at nei, nå har vi kommet så langt at nå trenger vi ikke å bruke de virkemidlene som har tatt oss dit vi er, er litt som om en toppidrettsutøver skulle si at nei, trening var greit da jeg var i dårlig form, men nå er jeg i mitt livs form, så nå trenger jeg ikke å trene lenger, det er gammeldags og unødvendig. En Petter Northug eller Marit Bjørgen ville aldri sagt det.

På samme måte er det med likestilling – det er kontinuerlig arbeid. At regjeringa ikke har den holdninga, er kanskje også forklaringa på at likestillingsformen er ganske dårlig.

Lene Vågslid (A) [12:38:45]: Vald og overgrep er grov kriminalitet og eit stort samfunnsproblem som må adresserast av alle relevante komitear på Stortinget. Mykje bra er gjort, kanskje spesielt dei siste ti åra, når det gjeld dette feltet. Fleire barn får hjelp, og fleire saker blir avdekte. Men det er framleis ein lang veg til me er der at alle barn, kvinner og menn utsette for vald og overgrep får den hjelpa dei treng. Tusenvis lever dagleg i ein type terror som eg trur dei færraste av oss her inne klarar å førestille oss. Innsatsen mot denne forma for terror må intensiverast.

For å hjelpe fleire barn må ein styrkje barnevernet. I 2010 starta Stoltenberg II-regjeringa det me omtala som barnevernsløftet, og det var ei tverrpolitisk erkjenning av at barnevernet hadde vore underfinansiert i mange år. Då begynte eit løp der ein årleg auka løyvingane til barnevernet og øyremerkte midlane. Difor er eg glad for at Kristeleg Folkeparti og Venstre har bevega budsjettet i rett retning, og ser av innstillinga i dag at forliket legg opp til at ein òg øyremerkjer dei 30 mill. kr som kom ekstra. Det er eg glad for.

For å kunne kjempe mot vald og overgrep er me avhengige av at statsråd Solveig Horne snakkar med Anders Anundsen, Bent Høie, Torbjørn Røe Isaksen og fleire statsråder i eit felles arbeid mot dette. Det er avgjerande at me framleis har gode handlingsplanar som knyter sektorane saman. Utan at me gjer det, klarar me ikkje sjå heilskapen og kompleksiteten i problemstillinga.

Arbeidarpartiet har i sitt alternative budsjett ei rekkje forslag til styrking av arbeidet mot vald i nære relasjonar. Me føreslår å styrkje barnevernet med 40 mill. kr, øyremerkte. Me føreslår å styrkje barnehusa med 42 mill. kr, i tillegg til det regjeringa føreslår, øyremerkte. Me føreslår å setje av 60 mill. kr til politiet for etterforskning av overgrep og vald mot barn. Me føreslår 5 mill. kr ekstra til Kri-

pos sitt arbeid mot overgrep på nett. Me føreslår 2 mill. kr ekstra til medisinske undersøkingar på helsekapittelet, og me føreslår òg 2 mill. kr ekstra til valdtekts- og incestsenter. Me meiner òg det er viktig å øyremerkje 200 mill. kr til skulehelsetenesta og 100 mill. kr på budsjettet til Kommunaldepartementet til lågterskelhjelp til familiar, barn og unge i kommunane. Dette viser at Arbeidarpartiet har ein heilskap i sitt alternative budsjett når det gjeld vald og overgrep, og eg er glad for at Kristeleg Folkeparti og Venstre har bevega budsjettet i rett retning.

Barns rettstryggleik er ikkje like god som vaksne sin i dette landet. Me vaksne hadde aldri akseptert det tusenvis av barn i dag må leve med, som dei blir utsette for av farlege vaksne. Difor må ikkje barnevernsløftet stoppe. Det er viktig at det fortset, slik at vernet for barn mot farlege vaksne blir betre.

Olivia Corso Salles (SV) [12:41:59]: Jeg skal fortsette der forrige taler slapp. Som barnevernsstudent må jeg her få uttrykke min skuffelse over regjeringens satsing på barnevernet. SV satte i gang, som forrige taler nevnte, et stort barnevernsløft i regjering. Det ble 920 flere ansatte som nå følger opp barn og foreldre i en sårbar situasjon, som trenger tiltak, eller barn som opplever grov omsorgssvikt.

Det å avdekke omsorgssvikt krever mye. Ansatte opplever stor saksbelastning; rekordmange meldinger kommer inn, og de må undersøkes. Det er veldig bra at folk melder inn til barnevernet, at flere gjør det, men det som ikke er bra, er at regjeringen nå har stoppet det barnevernsløftet som vi satte i gang.

Som barnevernsstudent har jeg fått høre fra dag én på utdanningen at jeg kommer til å bli utbrent. Det er bekymringsfullt. FO, Fellesorganisasjonen, som jeg er medlem av, sier om årets budsjett at det nesten er en barnevernsbløff. Horne har vist et stort engasjement for barna, og det er bra, men følger ikke opp forventningene.

Blant dem som er i kontakt med barnevernet, har til-liten økt, den er større enn blant befolkningen for øvrig. Det handler om at barnevernsansatte bruker tid på å bygge relasjoner og skape tillit. Det tar tid. Det krever tid, og det krever ansatte. Med et økende antall meldinger trenger barna og deres familier en fortsatt satsing på barnevernet, og de trenger mer enn det regjeringen er villig til å gi.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:44:00]: Alle er opp-tatt av tidleg innsats, av førebygging, av å vere føre var, og felles for desse omgrepa er ei form for dyrking av potensial og beredskap mot det ukjente.

Vi veit stort sett aldri kva vi har forhindra, bidratt til, forsterka eller utløyst ved å gi alle ein god start, men vi veit kva det kan føre til å la vere. Vi veit at ein vanskeleg barn-dom med mangel på omsorg, mangel på lek og utfalding, mangel på vener, dårleg kosthald og helse har ein sterk ten-dens til å få alvorlege, negative følgjer for den enkelte og for samfunnet. Det er svært vanskeleg å ta igjen den tapte tida, nesten umogleg, og det er svært krevjande og kostbart for både den enkelte og samfunnet.

Difor er forskning som seier noko om kva ein god barn-dom er, svært interessant og bør vere førande for politik-ken vår. Nasjonal og internasjonal forskning viser at tettlei-ken av vaksne og kompetansen til dei tilsette i barnehagane har innverknad på korleis eit barn klarer seg gjennom livet. Barnehagar med tilstrekkeleg og kompetente vaksne er po-sitivt for barn si utvikling, men dersom kompetansen er for låg og det er for få vaksne, kan faktisk barnehagane vere negativt for barn si utvikling, spesielt for dei aller minste. Frå forskarhald blir det åtvare mot å sende eittåringar i barnehagar som har for få med pedagogisk kompetanse.

Delen barnehagelærarar i norske barnehagar er på rundt 33 pst., noko som er vesentleg mindre enn i andre ut-danningsinstitusjonar. Og Noreg er det einaste landet av 25 undersøkte OECD-land som verken har 50 pst. pedagogar eller 80 pst. tilsette med barnefagleg kompetanse.

Dei områda av landet som har hatt den lågaste prosent-delen barnehagelærarar, er Oslo, Akershus og delar av Ro-galand. Der har problema med mangel på barnehagelæra-rar vore sjølvforsterkande: Når det er for få pedagogar og dårleg fagleg miljø, så sluttar fleire. Men det hjelper å setje seg mål. Kanvas er ein privat barnehageeigar som har satsa på å ha 50 pst. barnehagelærarar i barnehagane sine. Trass i at dei held til i område som manglar barnehagelærarar, klarer dei likevel å rekruttere nok pedagogar.

I dette perspektivet er bemanningsnorm og pedagog-norm viktig, og Stortinget har vedtatt å innføre det – mot stemmene til regjeringspartia. Vi kan kalle det fleirtalet for «dei nye barnehagekameratane», og det er starten på den nye kvalitetsreforma i barnehagen, som vi kan kalle «barnehagereforma del 2».

Eg meiner det er ganske avslørande for prioriteringa til regjeringa når dei går inn for likestilling av finansiering av private barnehagar utan å stille krav. Det viser kven dei prioriterer. Eg stilte spørsmålet to gongar i replikkordskif-tet, og ingen svarte på spørsmålet, og difor gjentar eg: Kan regjeringa garantere at dei 360 mill. kr dei bruker på å li-kestille finansieringa av private barnehagar, gjer det betre å vere barn i barnehagane og ikkje berre meir lønnsamt å vere privat barnehageeigar?

Presidenten: Skal representanten ta opp et forslag?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:47:11]: Eg vil med dette ta opp det forslaget som er levert inn.

Presidenten: Da har representanten Torgeir Knag Fyl-kesnes tatt opp det forslaget han refererte til.

Mette Tønder (H) [12:47:29]: Til forrige taler må jeg bare få lov til å si at vi svarte på spørsmålet. Du likte bare ikke svaret. Det er en forskjell på det.

Vi har nylig lagt frem en likestillingsmelding, som det har blitt nevnt av flere debattanter her, og statsråden har sagt noe om de tiltakene som blir prioritert i dette bud-sjettet. I tillegg ligger det flere ting som naturligvis må prioriteres videre.

Jeg mener at vi i det store og hele har like rettigheter i Norge i dag, men vi må også sørge for at kvinner og menn

har like muligheter, og derfor er det viktig å jobbe med likestilling og likeverd.

En liten digresjon: Jeg synes noen ganger når jeg leser saker og lytter til debatter om likeverd og likestilling, at vi glemmer litt dette med likeverd og blir veldig opptatt av likhet, at vi nærmest skal viske ut forskjeller. Jeg blir litt provosert når de store problemene er at f.eks. min jente på fire år liker rosa i stedet for blått og ser på Barbie-filmer. Og som en kuriositet må jeg få lov til å si at Barbie nå drar ut og redder verden, hun blir musketer og popstjerne, om enn ikke akkurat i samme film. Vi bruker mye tid det. Men så lenge min datter kan ta på seg sin rosa jakke og marsjere inn som administrerende direktør i sitt nye firma, ta på seg sin rosa kjeledress og finne opp den nye grønne energien som vi skal leve av i fremtiden, eller – mot min vilje – ta på seg sin rosa fotballdrakt og spille toppfotball og faktisk tjene penger på det og ha publikummere, vel, så bryr jeg meg ikke så mye om farge. Jeg er opptatt av å sikre henne muligheten til å velge fritt.

Norge har kommet langt når det gjelder likestilling, men vi har fortsatt utfordringer som etter tiår med likestillingspolitikk fortsatt er uløste, og der kunne kanskje noen hver vist moderasjon når man kritiserer hverandre.

Regjeringen har valgt å rette innsatsen mot fem områder i likestillingsmeldingen. Vi kan ikke akseptere at kvinner utsettes for vold og overgrep der de skal føle seg som tryggest, nemlig i sine egne hjem. Det må være sånn at både jenter og gutter skal kunne velge utdanning og yrke etter interesser og evner, ikke etter forventninger, og det kan ikke være sånn at vi får ulike helse- og omsorgstjenester ut ifra om vi er kvinner eller menn. Vi må bruke talentene og ressursene fra hele befolkningen, og Norge trenger flere kvinner som ledere, gründere og i styrene. Det har vi jo hatt en debatt om nå nylig, om hvordan man rekrutterer kvinner til styrer og administrerende direktører.

Altså: Vår plan handler ikke ett ord om rosa, men den tar for seg ganske viktige områder hvor det må settes inn tiltak, slik at vi kan komme enda noen skritt videre mot muligheter for alle.

Jeg ser jeg har litt tid igjen: Da vil jeg si at det er flere som tar opp dette med permisjonsordninger, og jeg er glad for at statsråden presiserte at permisjon ikke er et likestillingsiltak, men et tiltak for at barna skal få tid med sine foreldre.

Anette Trettebergstuen (A) [12:50:30]: Budsjettet vi behandler her i dag, og debatten i salen i dag viser helt klart at vi har en regjering uten gjennomføringskraft, med en til dels bakstrevsk politikk som de står alene om.

Ta likestillingsdebatten: Kristelig Folkeparti og Venstre, altså samarbeidspartiene, står sammen med opposisjonen om å redde i land regjeringens kutt på likestillingsfeltet. De står sammen med opposisjonen og krever en mer aktiv likestillingspolitikk der regjeringen ikke har en, men konsekvent setter likestillingen i revers. Debatten i dag har vist at vi har en likestillingsminister som fortsatt hevder at fedre vil ta ut mer pappaperm, til tross for at tallene viser det vi alle vet: Kutt i kvote betyr mindre perm.

Debatten og dette budsjettet viser en regjering som hel-

ler ikke leverer på barnehageløftene sine eller på det som er behovet der ute, men som tvert imot ser på at køene vokser, og som ikke tar nødvendige grep for å styrke kvaliteten. Debatten og budsjettet viser en regjering som står alene også her, og som tvinges av samarbeidspartiene og opposisjonen til å bygge flere plasser – som tvinges til innføring av det statsråden tidligere har kalt detaljtyranni, fordi regjeringen har løpt fra løftene sine om løpende optak. Folk er skuffet, og stortingsflertallet vil videre.

Vi ser en regjering som må tvinges i kne for å levere den viktigste kvalitetsfaktoren i barnehagene, flere og bedre ansatte, fordi en samlet opposisjon er lei av å vente på regjeringens trenering og manglende plan. Vi ser en regjering som først styrket det kommunale barnevernet etter at forlikspartnerne hadde forhandlet det frem.

Alt i alt er dette tydelig og gjenkjennelig Høyre-politikk fra regjeringen også på dette budsjettområdet. På område etter område bygger man ned og satser ikke på fellesskapsløsninger. Det er å ta Norge i feil retning, og det er å ikke ta folks behov på alvor.

Til slutt vil jeg varsle at Arbeiderpartiet kommer til å støtte forslag nr. 16 fra Senterpartiet og nr. 17 fra SV.

Statsråd Solveig Horne [12:53:15]: I dag kommer Stortinget til å vedta et budsjett som er godt, og som har blitt enda bedre med det budsjettforliket vi har fått til sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti. Det er et budsjett som er godt for de familiene som trenger at vi ser dem og hjelper dem i den hverdagen de er i. Det er et budsjett som er godt for de barna som trenger omsorg fra barnevernet, med en styrking av det kommunale og statlige barnevernet, der vi viser til at det er satt i gang en rekke tiltak både når det gjelder kompetanseheving, fosterhjemmsomsorg og ikke minst ny barnevernslov og den strukturendringen som vi har varslet. Det er et godt budsjett for de barna som er utsatt for vold og overgrep, og det er et godt budsjett, jeg kan gjenta det en gang til, som har blitt enda bedre.

Arbeiderpartiet kritiserer regjeringen for å vente i to år med å fremme en likestillingsmelding, men jeg registrerer at komiteen og saksordføreren, Anette Trettebergstuen, skal vente helt til april før de skal debattere den stortingsmeldingen. Det er en stortingsmelding om likestilling i praksis. Den tar for seg de utfordringene vi har på likestillingsfeltet, og likestillingsutfordringene blir altså ikke løst med mer penger til strukturer og byråkrati og fire ukers pappaperm. Likestillingsutfordringene vi har, er å bekjempe vold og overgrep. De er å gjøre noe med utdannings-situasjonen, slik at jenter og gutter faktisk kan ta de utdanningene som de har kvalifikasjoner til, og ikke ut fra hvilke forventninger de har. Det er de tiltakene vi gjør på arbeidsfeltet, og ikke minst er det de tiltakene som også skjer på helsebudsjettet, som gjør at kvinnesykdommer blir ivaretatt like godt som sykdommer hos menn.

Jeg ser fram til å diskutere likestillingsmeldingen, men jeg har lyst til å komme med en kommentar angående fedrekvoten. Martin Henriksen er det vel han heter, den representanten som skryter – og jeg er veldig glad for at han sier at dagens fedre ønsker å ta mer del i barnas liv, og at de ønsker å ta ut mer pappaperm. Det er ingenting i veien for

at fedre kan gjøre det i dag. Etter lovverket er det ingen-ting som sier at far eller mor trenger å stå med lua i hånda overfor arbeidsgiver og si hvor mange uker de skal ha.

Regjeringen har verdsatt den foreldrepengeordningen overfor barna, for det er barna foreldrepengeordningen er for. Når det gjelder det kuttet som representantene viser til, er det slik at det er flere fedre som tar ut mer enn 14 uker sammenlignet med tidligere år. Den ordningen hos Nav som jeg viste til, er en av tre forskjellige ordninger. Det er viktig at man snakker opp den foreldrepengeordningen. Det at mor og far kan bli enige om hvor mange uker de skal ta, er en valgfrihet som denne regjeringen verdsetter.

Svein Harberg (H) [12:56:33]: Bare en liten kommentar fordi likestilling åpenbart er hovedtema i veldig mange innlegg: Representanten Haukeland Liadal stilte et spørsmål i starten her om det kunne nevnes noe som helst innen likestilling som hadde gått framover uten at politikerne hadde vært med på det. Da vil jeg vise til representanten Martin Henriksens innlegg nettopp, som viste til den store revolusjonen som hadde skjedd når det gjaldt at mannen hjalp til hjemme. Så vidt jeg vet, er det ingen kvotereguleringer eller lovpålegg som har gjort at det har blitt sånn. Det er rett og slett folket selv som har funnet ut at dette er lurt, og at dette er en god måte å jobbe på.

I tillegg er jenter og teknologi nevnt. Det har vi lagt inn i budsjettet som et viktig satsingsområde. Det kom i gang fordi to menn – en ansatt i NHO Agder og en ansatt på Universitetet i Agder – sa at vi går glipp av masse gode ressurser når vi ikke får inn flere jenter på studiene for teknologi. De satte så i gang en kampanje og et holdningsskapende arbeid – uten ekstra ressurser, uten politisk medvirkning – og fikk til et prosjekt som har resultert i en voldsom søkning av jenter til teknologifaget. Nå sprer det seg til universitetene rundt om i landet. På egen hånd kom det initiativet, uten at vi måtte pålegge det politisk. Ja, det skjer heldigvis flere slike gode ting. Det er de som er levedyktige og virkelig fungerer – ikke de som blir lovpålagt.

En stemmeforklaring: Forslag nr. 16 fra Senterpartiet er vel på mange måter å slå inn åpne dører, for det er en lovpålagt ting som ligger der, men det er helt unaturlig å stemme imot det. Derfor vil Høyre og Fremskrittspartiet støtte det forslaget. Vi støtter ikke forslag nr. 17 fra SV, bare for å presisere det.

Arild Grande (A) [12:58:55]: Det er synd at Kårstein Eidem Løvaas, idet han entrer talerstolen, finner grunn til å ytre at min og Arbeiderpartiets påpekning av at økende ledighet, økende klimautfordringer og økende flyktningutfordringer gjør folk utrygge og sørger for at framtidssiktene er krevende for svært mange i Norge, tilsynelatende er et gravaltvor som vi må prøve å fri oss fra og løfte oss ut av. Det er jeg helt uenig i. Jeg mener faktisk at en av politikens viktigste oppgaver er å sørge for at enkeltmenneskene og familiene i Norge blir beskyttet og kan oppleve trygghet til nettopp å ta sine egne valg – og oppleve den friheten som høyresiden ellers snakker så varmt om. Hvordan kan vi ellers klare både å se utfordringene som kommer, og evne å iverksette tiltak for fremtiden?

Det er mange som i dag frykter for fremtiden fordi de mister jobben. De trenger en regjering som er handlekraftig, og som forsøker å motvirke både økt ledighet og det økte presset som mange i dag føler på. I stedet har vi en regjering som er passiv i møte med økende ledighet, og som også viser seg å være med på å øke det presset som enkeltmennesker i dag opplever, gjennom f.eks. regjeringens politikk på arbeidslivsområdet. Det er ikke den politikken som Norge er tjent med, og som svarer på de utfordringene som folk der ute er opptatt av.

Det bringer meg over på det som debatten avsluttet med, nemlig likestillingspolitikken. Her mener jeg regjeringen hopper bukk over den systematikken vi ser, og de strukturelle betingelsene som gjør at vi fortsatt er et samfunn preget av ulikestilling på veldig mange områder. I stedet overlater regjeringen dette til hver enkelt – dette får folk ordne opp i selv – mens vi mener at en av politikens oppgaver faktisk er å bidra til at folk reelt får muligheten til å ta sine egne valg, enten det gjelder utdanning, arbeid eller familielivet. Det sikres gjennom de ordningene som vi har tatt til orde for.

Jeg registrerer at Solveig Horne absolutt ikke er bekymret over at færre fedre nå tar ut sin andel av fedrekvoten, og at det uttaket går ned. Jeg registrerer at foreldre i dag må vente til 2018 før vi kan få til en vekst i fedres uttak av foreldrepermisjonen.

Presidenten: Dermed er del 1 av debatten avsluttet. Stortinget fortsetter med del 2, som gjelder budsjettkapitlene under rammeområde 3, Kulturdepartementet.

Hegge Haukeland Liadal (A) [13:02:23]: De har vist det igjen: Kulturpolitikk er ikke et satsingsområde for den sittende regjering. På samme vis har også samarbeidspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre – som ved budsjettbehandlingen for ett år siden – brukt store krefter på å rette opp i flere av de verste utslagene. Det dreier seg om kunsternes kår, om rammevilkårene for musikk og kor, festivaler, teater og museum. Også kulturbudsjettet preges i høy grad av iveren etter å skape rom for skatteuttak. Nå må vi faktisk tilbake til 2009 for å «samsvare» den lave andelen som går til kultur over statsbudsjettet. Ambisjonen om 1 pst. er forlatt, gapet øker, og det blir en krevende, men like fullt nødvendig og viktig jobb når en ny regjering i fremtiden skal tilbake på 1 pst.-sporet. Det er bare å innrømme det: Med dagens regjering blir det mindre og mindre penger til Kultur-Norge. For hvert år som går med denne regjeringen, taper kulturaktører i hele landet millioner av kroner i forhold til Arbeiderpartiets budsjett og offensive planer.

Det vil kreve sin kvinne – eller for den saks skyld mann – som kommer etter denne regjeringen, å gi kulturfeltet den status det hadde fortjent. Budsjettet for 2016 ble på mange måter et hopp og sprett-budsjett uten en klar rød tråd, men med en sterk blå linje hvor iveren etter å finne penger alle andre steder enn på ens eget budsjett står sterkere enn noen gang.

Framtidens Kultur-Norge burde være for alle. Derfor er Arbeiderpartiets alternative budsjett preget av å forsterke

kjære og gode kulturordninger som kommer alle til gode: Den kulturelle spaserstokken, Den kulturelle skolesekken, kultur i fritidsklubber og ungdomshus, kulturkort for ungdom, kultur i fengsel og ny nasjonal ordning som omfatter kultur i barnehagen. Dette er politiske grep som tas for å sikre arbeidsinntekt for utøvende kunst- og kulturarbeidere og ikke minst sikre at alle får tilgang til kulturopplevelser i hele landet.

Kultursektoren har ropt i mange år på mer forutsigbarhet. På musikkfeltet klarte vi å få til en ordning som sikrer forutsigbarhet og fagmiljøer for nærmest hele musikkfeltet – den mye omtalte og debatterte knutepunktordningen. Arbeiderpartiet har hele tiden villet styrke, evaluere, gjøre ordningen tilgjengelig for flere og ta inn flere musikkjangre. Regjeringen velger å kutte og legge penger over til Kulturrådet, noe som i neste omgang vil skape uforutsigbarhet for store og små festivaler i hele landet. Det betyr mer byråkrati for den enkelte festival som var i ordningen, eller som ville ha fått plass i ordningen. Det betyr mindre forutsigbarhet for dem som var i ordningen.

En annen uforutsigbar ordning som Arbeiderpartiet er imot, er den mye omtalte gaveforsterkningsordningen. Det er noe forunderlig å presse fram en ordning som forflytter kulturmakten fra politikere over til private givere. Det er en omvendt metode av det som kjennetegner et moderne demokrati. Ingen, absolutt ingen, må være i tvil om at private gaver er flott. Men at det skal utløse offentlighetens penger, er noe vi i Arbeiderpartiet er imot. 45 mill. kr sponser staten de institusjonene som skaffer gaver, med. Det er ingen kunstnerisk vurdering, ingen geografisk fordeling, og vi er vitne til en regjering som viser seg uinteressert i om midlene kommer i en rettferdig fordelingsprosess. Forstå det den som kan.

Historien som skal skrives om denne regjeringens kulturpolitikk, vil handle om nyord og to nye ordninger: gaveforsterkningsordningen, som nevnt, men ikke minst også om Talent Norge, et selskap som skal bidra til et kulturliv på høyt internasjonalt nivå. La det ikke være noen tvil: Arbeiderpartiet er ikke imot talentsatsing, men vi skulle så mye heller sett at vi hadde anerkjent de aktører og organisasjoner som allerede jobber med barn og ungdom i kulturlivet, gitt dem anerkjennelse og tillit gjennom ressurser til å jobbe med de talentene som vi alle ønsker skal få gode kår.

I 2015 ble musikkutstøringsordningen evaluert – til stående applaus. En av anbefalingene var å gjøre ordningen sjangerfri, dvs. å inkludere bl.a. korps og kor. Arbeiderpartiet ønsker denne anbefalingen velkommen og legger inn økt ramme i støtte til ordningen, 10 mill. kr. Dette er en ordning som støtter kommuner i deres arbeid med å legge til rette for at kulturen skal finne sted – bokstavelig talt – med både øvingsrom og utstyr. Det er på tide at vi evner å legge til rette for barn, ungdom og voksne som øver på sitt talent, eller som finner sitt talent. Det er ikke egnet øvingsrom for et rockeband å tilbringe kveld etter kveld i et bomberom eller i en kjellerstue. Det blir litt som å sparke fotball i en oppoverbakke – de fleste hadde gitt seg etter én trening.

Frivilligheten og idretten bidrar på uvurderlig vis til gode oppvekstvilkår for barn og unge, dessuten til sosialt fellesskap, livskvalitet og trivsel. Statistikken sier at den frivillige innsatsen kan verdsettes til nesten 77 mrd. kr, og at det frivillige arbeidet utgjør nærmere 140 000 årsverk. Arbeiderpartiet vil i sitt alternative budsjett øke det økonomiske grunnlaget for idrett og frivillighet med nærmere 400 mill. kr.

Avslutningsvis: Vi har gått fra en tid med et kultursyn som hovedsakelig innebar distribuerte doser kultur fra Oslo og ut i distriktene, til et land, til et Norge, der det er mulig å oppleve, delta og arbeide profesjonelt i hele landet. Det har vært en kamp å få på plass kulturpolitikkenes viktighet, og det akter vi å fortsette å kjempe for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [13:10:44]: Arbeiderpartiet forsøker igjen å gjøre kulturdebatten til et spørsmål om en andel av budsjettet, prosenter og penger, og når man først har begitt seg inn på den galeien, får vi snakke litt om penger, da. Av og til når man diskuterer, snakker man om lekpengen eller monopoldpenger, men det er jo penger som faktisk finnes. Jeg tror at vi her snakker mer om – vi må lenger inn i den fiktive verden – fantasillioner; det mangler 750 mill. kr på Arbeiderpartiets alternative budsjett, for de forslagene de foreslår, har ingen effekt i 2016. Da hjelper det lite å stå og snakke om 400 mill. kr ekstra til dette eller at budsjettet er 500 mill. kr større.

Så spørsmålet mitt til representanten Hege Haukeland Liadal er: Hvor skal Arbeiderpartiet hente de pengene som de viser til i det alternative budsjettet? Skal de kutte på utgiftssiden? Skal de øke skattene mer? Eller skal de bruke mer oljepenger?

Hege Haukeland Liadal (A) [13:11:39]: Det er ingen fiktive penger som ligger i vårt alternative kulturbudsjett. Det er heller ingen overraskelse at Arbeiderpartiet bruker mer penger til både kultur, idrett og frivillighet enn regjeringen. Jeg skjønner behovet for å gå inn i tekniske detaljer, men signaturen fra oss har vært vilje til å bruke mer penger.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [13:12:14]: Vi må tilbake igjen til Arbeiderpartiets alternative budsjett. Dette handler ikke om at det er vi som ønsker å gjøre penger til et tema, det er Arbeiderpartiet som ønsker det. Vi vil gjerne snakke om både gaveforsterkningsordninger, talentordninger og rekordsatsinger på bibliotek og alt det andre vi faktisk gjør, som handler om innholdet i kulturen og ikke andeler og prosenter. Men det er et faktum at Arbeiderpartiet mangler 4,75 mrd. kr i neste års budsjett fordi verken finansskatten eller endringene i rentebegrensingsregelen vil ha noen effekt i 2016. Så trekker man fra 4 mrd. kr som man bruker mindre på utgiftssiden enn regjeringen. Da gjenstår det 750 mill. kr, og da hjelper det ikke at Arbeiderpartiets alternative budsjett for kultur er 500 mill. kr større enn vårt, for de pengene finnes ikke. Så igjen lurer jeg på: Hvor skal man hente dette? Skal man kutte på utgifts-

siden? Skal man øke skattene mer? Eller skal man bruke mer oljepenger?

Hege Haukeland Liadal (A) [13:13:03]: I mitt innlegg er jeg ganske tydelig på der vi har sagt nei til en del av de ordningene som regjeringen innfører, en del av de ordningene og innretningene som vi ikke er med på. Når det gjelder de tekniske detaljene som representanten Kårstein Eidem Løvaas viser til, deler jeg ikke hans opplevelse eller oppfatning.

Ib Thomsen (FrP) [13:13:37]: Representanten snakket ikke så mye om pressestøtte, men jeg vet fra før hva Arbeiderpartiet mener om pressestøtte – at det er det saliggjørende innenfor produksjon av norske aviser.

Hver tredje krone av denne pressestøtten går til ett konsern, som betaler 7 mill. kr i etterlønn for ikke å gjøre noen verdens ting, pluss at de har betalt 11 mill. kr for tilbakekjøp av aksjer. Det er store summer som da tas av pressestøtten.

Så ser vi at Arne Strand har gått av som redaktør i Dagsavisen, men fungerer som politisk kommentator, og da mener jeg at man jobber for etterlønnen sin – eller den godtgjørelsen man får.

Er Arbeiderpartiet bekvem med at man betaler 7 mill. kr over syv år til noen som ikke gjør en jobb innenfor Medie-Norge? Og er dette en politisk styring som Arbeiderpartiet synes er bra i framtiden også?

Hege Haukeland Liadal (A) [13:14:35]: Jeg deler representanten Ib Thomsens bekymring over etterlønsordninger som vi har sett grelle eksempler på fra Medie-Norge. Det er mange signaler som vi fra Stortinget kan sende ut til mediekonsernene, men vi kan også se på innretninger som kan bety noe for eventuelle framtidige sluttvederlag. Per i dag er det Fremskrittspartiet og Høyre som sitter i regjering, men vi er gjerne med på en dialog om altfor høye sluttvederlag i mediekonsernene.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:15:24]: Det er én ting som jeg har litt vanskeligheter med å forstå, og det er denne vegringen, eller denne allergien, nærmest, som Arbeiderpartiet har når det gjelder private penger inn i kulturen. For Kristelig Folkeparti er ikke private penger skitne penger, men vi er veldig nøye med å presisere at private penger ikke må komme på bekostning av offentlige penger. Gaveforsterkningsordningen, f.eks., som Arbeiderpartiet er veldig imot, er vi for så lenge den kommer i tillegg til høye offentlige tilskudd, og det må på en måte være en viktig forutsetning her. Men hva er det Arbeiderpartiet er så bekymret for når det gjelder private penger inn i store deler av kulturlivet?

Hege Haukeland Liadal (A) [13:16:12]: Jeg kan slå det fast for andre gang i denne salen i dag: Private penger til kultur- og idrettslivet har alltid vært velkommen også i Arbeiderpartiet. Vi har aldri vært imot private penger. Men det vi er imot, er prinsippet om at private penger skal styre offentlighetens penger. Og det er akkurat det som

rokkes ved når man snakker om gaveforsterkningsordningen – ingen geografiske hensyn å ta og ingen kunstneriske hensyn å ta, kun rike onkler som bor visse steder i landet, fører med seg offentlige penger, 45 mill. kr for 2016. Det er prinsippet vi er imot, ikke de private giverne.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Svein Harberg (H) [13:17:16]: En lang og krevende budsjetttrunde er i ferd med å bli avsluttet. Det har vært en ekstra krevende runde i år, som det alltid vil være når forutsetningene forandrer seg betydelig underveis. Jeg er glad for at budsjettet for Kulturdepartementet selv etter slike tøffe prioriteringsrunder fortsatt har en klar profil og er en tydelig satsing. Vi kan også for 2016 si at det aldri før har vært brukt så mye penger på kultur. Det er selvsagt viktig, men det som er vel så viktig, er at det er et godt budsjett. Det er et budsjett som både har plass til videreføring, som retter opp skjevheter, som legger til rette for nytenking, og som inneholder nye satsinger. Det som er enda viktigere, er at de grep som er gjort gjennom de siste budsjettene for å målrette pengebruken, står fast også i dette budsjettet.

Regjeringen er opptatt av å bruke innsatsen gjennom kulturbudsjettet til å utløse og støtte opp under engasjement hos den enkelte kulturmedarbeider og ildsjel, til å utløse ytterligere medfinansiering fra næringsliv og privatpersoner og til å sørge for at våre innbyggere kan få tilgang til gode kulturopplevelser uansett hvor i landet de bor.

Like viktig som størrelsen på budsjettpostene er treffsikkerheten i pengebruken. Det er ingen enkel sak med klare svar i en fasit, men det har de siste årene vært gjennomført flere evalueringer både av kultursektoren som helhet og av enkelte deler av kulturen. Disse evalueringene gir oss noen gode tilbakemeldinger på hvordan det bør gjøres eller ikke gjøres. Dette prøver vi å følge opp.

Et viktig grep i kulturpolitikken er å legge til rette for at flere kompetansemiljøer får grunnlag for etablering og utvikling også andre steder i landet enn rundt hovedstaden. Dette vil løfte oss som nasjon og styrke rekrutteringen fra hele landet.

Vi i Høyre er glade for at det nå endelig er på plass en incentivordning for filmproduksjon. Regjeringen har gjennom dette fjernet et hinder og bidrar til at Norge blir arena for flere internasjonale filminnspillinger. Allerede før ordningen er vedtatt i Stortinget, har vi fått uttelling gjennom at en stor produksjon, «Snømannen», blir spilt inn i Norge. Det er et konkret og positivt svar på ny politikk. Det blir spennende å følge ordningen framover og ikke minst se hvordan de som kommer hit for å foreta innspillinger, tilfører oppdrag og kompetanseutvikling til eksisterende filmmiljøer forskjellige steder i Norge.

Også i 2016 vil regjeringen gi et incentiv til dem som aktivt arbeider med medfinansiering fra næringsliv eller andre private. Gaveforsterkningsordningen trappes ytterligere opp, til 45 mill. kr, og det har vært en fornøyelse å besøke aktører som kan fortelle om hvordan nettopp denne ordningen har bidratt til at nye prosjekter løftes opp og får

sin finansiering. I 2016 utvides ordningen til også å gjelde litteratur.

Knutepunktordningen har over tid vært evaluert. Festival-Norge har vært invitert til innspillmøter. Både evalueringer og innspillmøter har avklart at ordningen, som var målrettet og effektiv da den ble innført, ikke lenger har den ønskede funksjon og treffsikkerhet. Det var derfor helt nødvendig å følge opp tilbakemeldingene med endring. Som sagt er regjeringen og vi i Høyre opptatt av treffsikre tiltak. Gjennom å legge denne gruppen festivaler inn under behandling av Kulturrådet har vi tatt nødvendige grep for å sikre armlengdes avstand til politikerne og for å få en jevnlig kulturfaglig vurdering av aktørene.

Samtidig minner flertallet i komiteen om at tilskuddsordningen for festivaler må innrettes slik at det fortsatt legges til rette for spyspisser både innen sjanger og regioner. Festivaler med regional medfinansiering må prioriteres, og det må legges til rette for en viss forutsigbarhet gjennom flerårige tilskudd.

Jeg er glad for at flertallet gjennom komitébehandlingen har samlet alle de tidligere knutepunktinstitusjonene under samme tildelingsregime. Det skaper tillit. Her skal bemerkes at Kortfilmfestivalen i Grimstad riktignok er flyttet til Norsk filminstitutt, men gjennom det vil bli underlagt filmfaglig vurdering av sine tilskuddssøknader. De får dermed også en tilsvarende behandling. Knutepunktordningen var utgått på dato og erstattes av en forbedret og framtidsrettet festivalstøtteordning.

Festivaler er spennende og ofte store møteplasser for folk. Regjeringen er imidlertid også opptatt av frie møteplasser i hverdagen. Etablering og utvikling av møteplassfunksjonen i folkebibliotekene er et viktig mål for denne regjeringen og har således vært et prioritert tiltak i budsjettene over tid. Gjennom dette oppnår vi levende møteplasser der litteratur har en sentral og naturlig funksjon og plass. Debatter og opptredener av forskjellig slag hører også naturlig sammen med dette.

Momskompensasjon for frivillige lag og organisasjoner har gjennom flere år vært hovedbestillingen fra frivilligheten i Norge. Også i dette budsjettet økes avsetningen til dette. I tillegg har regjeringen løftet frivillighetens rammebetingelser som en av sine hovedsatsinger for 2016. Forenkling for organisasjonene og ikke minst gratis tilgang til Frivillighetsregisteret er konkrete tiltak som gjør det enklere for de mange frivillige å konsentrere seg om målet for frivilligheten istedenfor å bruke masse energi på byråkrati og rapportering. Dette er i tråd med Høyres overordnede tankegang om at vi skal legge til rette for og utløse engasjement og innsats i frivillig arbeid.

Momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg i regi av lag og foreninger er en annen ordning som er treffsikker, og som har hatt en enorm vekst de siste årene. Det har vært utfordrende å sette av den riktige summen til dette, da det er søknadene år for år som bestemmer volumet. Siden søknadsfristen har vært så sent på året, har det ikke vært mulig å justere summen før i salderingen av budsjettet det enkelte år. Regjeringen har fulgt opp og sørget for full kompensasjon hvert år, så også for 2015. Men siden dette blir avgjort så sent på året, har det likevel skapt en viss usikkerhet for

dem som har søkt. Regjeringen har derfor endret søknadstidspunktet til 1. mars. Dette vil gi svar på søknadsmengden på et langt tidligere tidspunkt og dermed gi mulighet for å justere beløpet i revidert budsjett. På den måten vil lag og foreninger kunne få det endelige svaret på et tidligere tidspunkt. Det er bra. Ordningen er viktig og bidrar til at anlegg kommer på plass på et tidligere tidspunkt og til lavere kostnader.

Kulturpolitikk, og dermed budsjettet, er noe langt mer enn fordeling på poster eller tekniske løsninger. Derfor er det også viktig at dette kulturbudsjettet er tilført friske penger og er et solid og godt budsjett totalt sett. Satsing på kultur er nemlig et samfunnsbyggende prosjekt. Vi ser mange eksempler på hvordan kulturaktiviteter nettopp i utfordrende tider bygger broer, skaper samhold og bygger lokalmiljø i fellesskap.

For et par uker siden var jeg på forestillingen til Fargespill i Bergen. Som et resultat av samarbeid med skolene, kulturskolene og folkrockgruppen Real Ones opplevde vi et fyrverkeri av en forestilling der barn og unge fra alle verdensdelene og et titalls land boblet over av begeistring. De ulike aktørene framførte sang, dans og musikk basert på egen kultur, satt sammen til en forunderlig harmonisk helhet der alle land, også Norge, hadde sine nasjonale bidrag. Sjelden har jeg sett maken til samfunnsbygging på tvers av kultur og arv. Det beste av alt var at en fullsatt storsal i Grieghallen var akkurat like mangfoldig.

En lokal bank hadde kjøpt 300 billetter som ble delt ut til asylsøkere på nyopprettede mottak på Vestlandet. Jeg snakket med noen av disse. Dette var deres første opplevelse utenfor mottaket. Et stort fellesskap, boller og brus, og en flott konsert – det kan vel knapt tenkes en bedre start på integreringsperioden for mange av disse barn og unge. Sammen på tvers – kulturen er et samfunnsbyggende prosjekt.

Dette budsjettet, som gir muligheter over hele landet, som legger til rette for kunstnere, utøvere, arrangører og publikum, er et godt budsjett og bidrag til prosjektet.

Helt til slutt: Kjennskap til, stolthet over og identitet med egen kultur gir oss også grunnlaget for god samfunnsdeltakelse. Det gjør oss trygge på hvem vi er, og hva som er viktig for oss. Det er antakelig også det beste og viktigste grunnlaget for et vellykket møte med andre kulturer.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hege Haukeland Liadal (A) [13:27:07]: NRK foretok en grundig undersøkelse av gaveforsterkningsordningen i oktober. Ikke overraskende viser den at de private sier at ordningen ikke er utløsende eller avgjørende. Få, om noen, nye var kommet til. Resultatet er allikevel at de rikeste blir rikere.

Jeg tillater meg å stille spørsmålet: Ser ikke representanten Harberg noen negative sider ved at gaveforsterkningsordningen ikke tar hensyn til geografiske områder, og at en ikke styrer de offentlige midlene?

Svein Harberg (H) [13:27:55]: Gaveforsterkningsordningen har vært en suksess. Det har vært en fornøyel-

se å reise rundt og møte mange av disse institusjonene og få overbringe til dem at de har fått del i ordningen. Jeg har hørt mange historier om hvordan dette har vært med på å utløse at private personer og/eller virksomheter har vært med på å løfte prosjekter som ellers ikke ville blitt finansiert fullt ut – det har vært fantastisk å høre.

Jeg har vært rundt i hele landet og vært med på å dele ut fra gaveforsterkningsordningen. Så per i dag er det god spredning på dem. Det er god bredde i hvilke type institusjoner som får, og jeg er helt sikker på at statsråden, akkurat som vi, vil følge med på hvordan det utvikler seg. Skulle det få en enorm slagside, vil en gripe fatt i det, men det er ikke noe grunnlag for bekymring for det i dag.

Hege Haukeland Liadal (A) [13:28:53]: Jeg skjønner at det er kjekt å reise land og strand rundt og ha penger i ryggsekken og et tett og nært bånd til de private giverne. Allikevel tillater jeg meg å spørre representanten: Når han reiser rundt, kan han gi oss eksempler på nye museer og nye givere som har kommet til etter at denne ordningen ble igangsatt?

Svein Harberg (H) [13:29:24]: Først må jeg rette opp en misforståelse. Jeg har ikke møtt, så vidt jeg vet, en eneste privat giver, men jeg har møtt de institusjonene som med fornøyelse kan fortelle at nå har de fått til et nytt prosjekt, nå har de fått gjennomført noe som de har planlagt lenge. I dialog med flere som kan bidra, har de sagt at nå har de fått dem til å bidra med noe mer fordi de vet at når gaveforsterkningen kommer på toppen, greier de å få fullført og fullfinansiert dette prosjektet. Og det er nettopp det som er poenget med hele ordningen: å utløse det ekstra som gjør at prosjekter blir gjennomført, prosjekter som vi ikke hadde hatt sjanse til å finansiere over statsbudsjettet. Men på denne måten sørger vi altså for at det kommer mer penger til kulturaktiviteter, at det er flere ting som realiseres. Det er en fantastisk god følelse å være med på å sørge for det.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:30:36]: I forrige uke hadde denne komiteen en viktig debatt om norsk spillpolitikk knyttet til et representantforslag som var fremmet av Rigmor Aasrud og undertegnede. Der stilte jeg et spørsmål som jeg aldri fikk et godt svar på. Det skal opprettes fem nye lotterier på utsiden av Norsk Tipping og en rettsmodellen. Tror Høyre og representanten Harberg at de fem lotteriene vil utløse mer spinning, slik at det ikke vil gå ut over overskuddet fra Norsk Tipping? Eller vil vi regne med å se at idretten, kulturen og frivilligheten vil få mindre å rutte med i årene framover på grunn av disse fem nye lotteriene?

Svein Harberg (H) [13:31:23]: For det første er det viktig å få med seg at det er i prinsippet ikke fem nye, for det var lotterier utenfor Norsk Tipping. Det var det som gjorde at det ble varslet en sak mot Norge i forhold til det internasjonale regelverket som vi er forpliktet til.

Vi hadde noen alternativer: Vi kunne si til Pantelotteriet at sorry, det er slutt, vi kan ikke ha dere utenfor Norsk Tip-

ping fordi det nå er reist sak om det, og da må vi legge ned Pantelotteriet. Nå er det gjort grep for å få ExtraStiftelsen inn i Norsk Tipping, og så er det laget en ordning, slik at lotterier som Pantelotteriet, som ikke er vanedannende, og som ikke har de store satsingene – altså små lotterier – kan være på utsiden av Norsk Tipping. Det er vi glad for at vi greier å legge til rette for. Skal vi garantere hvem som spiller på hvilke spill, må vi følge dem inn i lokalene, og det er en politikk Høyre ikke vil stå for.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [13:32:33]: Representanten Harberg var i sitt innlegg flere ganger inne på treffsikkerhet i ordninger. Han var også inne på det å ha armlengdes avstand til politikerne.

I budsjettproposisjonen står det om knutepunktordningen:

«kan det å prioritere enkelte festivaler framfor andre framstå som urettferdig og tilfeldig, og ikke basert på faglige og objektive kriterier».

Samtidig lar regjeringa Festspillene i Bergen, Festspillene i Nord-Norge samt Kortfilmfestivalen i Grimstad bli stående igjen på ordningen. Jeg lurer på om representanten Harberg, eller tidligere ordfører i Grimstad, kunne redegjøre for hvilke faglige og objektive kriterier som er lagt til grunn for at akkurat disse og ingen andre arrangementer blir stående igjen på statsbudsjettet.

Svein Harberg (H) [13:33:29]: Dette er jo direkte feil, så vi får rette det opp først av alt. Ingen er med i knutepunktordningen. Den er gjennom dette budsjettet opphørt. Istedenfor å flytte Kortfilmfestivalen i Grimstad til Kulturrådet er den flyttet til Norsk filminstitutt, slik at den blir behandlet sammen med de andre filmfestivalene og av et filmfaglig miljø. Det er helt naturlig og helt riktig.

Så er det riktig at regjeringen foreslo at de to største festivalene, altså de som hadde størst summer, skulle ligge igjen på kulturbudsjettet. Etter avstemningen i kveld er det ikke sånn lenger, for flertallet i komiteen har flyttet dem inn sammen med de andre, slik at alle behandles likt, som jeg sa i mitt innlegg, etter de samme kriterier. Det tror vi blir en god ordning. Vi tror det blir en ny, god festivalstøtteordning, som det også kan åpnes for at flere kommer inn under.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ib Thomsen (FrP) [13:34:42]: Kulturpolitikken skal bidra til å gi alle mennesker mulighet til å delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv av høy kvalitet. Et rikt kulturliv ivaretas best gjennom en kulturpolitikk der målet er et kulturliv preget av frihet og ikke av politisk styring, som Arbeiderpartiet ønsker. God kulturpolitikk tar utgangspunkt i den unike egenverdien kultur har for det enkelte mennesket – å oppleve vår felles kulturarv og styrke identitetsfølelse, tilhørighet i samfunnet og ulike fellesskap.

Regjeringens kulturpolitikk bygger på et ønske om et

sterkt og selvstendig kulturliv. Der har gaveforsterkningsordningen til regjeringen vært flittig diskutert. Det er ikke noen tvil om at den har vært en suksess. Det er ikke noen tvil om at det har gått mer penger til kulturen i Norge, i hvert fall med tanke på de tilbakemeldingene vi har fått. Det er riktig som Arbeiderpartiet sier, at vi kan ikke styre hvor i landet man får gaver, men vi vil i hvert fall være med og styre at vi kan bidra sammen med de private.

Det er viktig å stimulere til kunstutvikling i hele landet. Vi har sett under Arbeiderpartiets styre at det har vært mye oppmerksomhet om Oslo. Vi ser at det har vært mye oppmerksomhet rundt Kulturrådet og dets plassering. Vi har en melding i Stortinget til behandling om allmennkringkastere, et arbeid som er satt i gang av Stortinget, og som vi anser som svært viktig. NRK er en svært viktig institusjon, både mediepolitisk og – ikke minst – kulturpolitisk. Jeg mener det er viktig at NRK som en stor aktør øker sin andel i eksterne produksjonsselskaper i hele landet, noe vi ikke så under Arbeiderpartiets styring av kulturpolitikken. Den var basert på Oslo vest og Marienlyst. Samtidig er det viktig å begrense NRKs mulighet til å bruke sin robuste økonomi betalt av fellesskapet til å svekke de frie institusjonenes avhengighetsgrunnlag. Derfor er det viktig at vi ser helheten nå som vi har mulighet. Jeg vet at lisensen ikke skal behandles – i hvert fall ikke om NRK skal få lisens eller ikke – det er størrelsen vi behandler i dag. Men hva med å kunne bruke lisensen til å styrke mangfoldet innenfor Medie-Norge? Regjeringens forslag om å modernisere det mediepolitiske virkemiddelapparatet gjennom økt likebehandling av medier, uavhengig av teknologisk plattform, er avgjørende for bransjens framtid, der plattformnøytral mediemoms er viktig.

Kulturfeltet, som vi har sagt tidligere, er viktig for hele Norges befolkning, men det er også viktig for kulturlivet. Det å sikre et helhetlig løp for satsing og benytte seg av relevante krefter innenfor kulturfeltet er viktig, der frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, orkestre, kunstnerassistentsordningen, korps, kor – ja, nær sagt hele kulturlivet – kan fortsette med å utvikle seg innenfor sine rammer. Kulturlivet sitter jo selv på store ressurser og uvurderlig erfaring.

Jeg vil også si noe om Forsvarets korps. Jeg vet det kommer til å bli og er en diskusjon om vi skal beholde disse korpene i Norge. Det er ikke noen tvil om at Forsvarets korps i dette landet er en ressurs også for lokalsamfunnene rundt omkring. De benyttes av lokale korps og har en kompetanse som jeg tror vi må ta en ekstra diskusjon om når den tid kommer.

Kunstnerassistentsordningen er foreslått i flere år av Unge Kunstneres Samfund, og nå har vi den på plass. Denne ordningen viser seg å kunne være god, man fanger opp nye talenter som samarbeider med gamle talenter eller med de eksisterende billedkunstnerne. Det er nettopp sånn vi må tenke, og ikke sette begrensninger.

Kulturrådet har fått mye politisk kjeft fra denne sal og fra resten av landet. De har også fått noe kjeft av kunstnerne selv fordi det ikke har vært forutsigbart – man har ikke kunnet forholde seg til det. Det vi ønsker, er å likebehandle alle kunstnere, at det skal være forutsigbar-

het. Nå har denne regjeringen sagt at Kulturrådet skal ut til hele landet og etableres andre steder, utenfor Oslo – et framskritt som jeg ikke kunne se da Arbeiderpartiet styrte kulturpolitikken.

Bingoinntekter for frivillige lag og organisasjoner har vært og er viktig. Det er en omsetning på 4,5 mrd. kr innenfor bingoen. Der har regjeringspartiene sagt i budsjettet at dette er noe vi vil gå igjennom for å se om ordningen er treffsikker nok, om ordningen er slik vi ønsker at den skal være i framtiden. Dette er også noe vi må se på når meldingen om pengespill kommer.

Kulturen trenger god infrastruktur. Bergverksmuseet på Kongsberg har planlagt et nytt bygg. Prosjektet har pågått i fem år, og det er brukt 25 mill. kr til dette prosjektet. Det er ikke noen tvil om at behovet er til stede. Men da hadde det vært fint om også Kongsberg kommune hadde sett på det som positivt at man bygget opp og styrket bergverksmuseet, og vært med på å dra dette i fellesskap. Da hadde det, tror jeg, også vært lettere for Stortinget å være med på dette kraftige løftet.

Så har vi Kunstmuseet Nord-Trøndelag, som har en viktig rolle innen formidling av kunst i hele fylket, men som ikke har hatt en museumspedagog til å formidle denne gode kunsten, noe jeg synes er merkelig. Hvorfor har ikke kommunen tatt ansvar? Hvorfor har ikke fylket tatt ansvar? Det er forunderlig når vi vet at unge i alle aldre i Trøndelag også har behov for å oppleve god kunst – ja, som et alternativ til trønderrocken, det tror jeg ikke hadde vært dumt.

Egeninntekten innenfor kulturen har vært debattert i media over lang tid. Der har også SV tatt initiativ, noe som jeg ønsker velkommen i denne debatten. Det er viktig at kulturen finner sin egen plass også innenfor egen inntjening. Vi ser at det er kulturinstitusjoner som har opptil 70 pst. egeninntjening – det varierer fra 0 pst. til 70 pst. Vi ser at kulturen i Europa utvikler seg med egeninntekt. Vi ser at de ikke bare jobber opp mot politikerne for å få mer penger, de jobber også for å kunne skaffe egeninntekter i form av arrangementer, kreative butikker, kafé- og restaurantdrift og billettsalg. Selvfølgelig skal staten legge til rette for et yrende kulturliv, men det yrende kulturlivet skapes ikke ved at kulturinstitusjonene er 100 pst. statlig finansiert. Det er ingen grunn til å tro at Norge må kutte drastisk i sine kulturbudsjetter. De har hatt en stigning de ti siste årene. Men det er sunt å gå igjennom og se hvordan kulturinstitusjonene drives i dag og på best mulig måte.

Til slutt vil jeg komme inn på nasjonaljubileet 2030. Der har komiteen enstemmig i en merknad sagt at de synes at den jobben Stiklestad Nasjonale Kultursenter gjør i form av at de forbereder jubileet 2030, er fantastisk. De sier også at det er den måten man bør jobbe på for å samle hele landet når det gjelder dette jubileet. Så det er ikke noen tvil – om 15 år vil vi ha et gedigent jubileum som nettopp tar opp dette viktige jubileumsåret.

Så helt avslutningsvis: Framskrittspartiet er også imot gullkantede pensjoner, som den vi har sett at Vårt Land har betalt ut til sin avgåtte redaktør. Vi synes det er misbruk av statlige midler, så det er noe vi sammen med Arbeiderpar-

tiet nå vil jobbe for å unngå at de store mediehusene gjør i framtiden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Arild Grande (A) [13:44:56]: Som representant fra Trøndelag må jeg først si at jeg stiller meg helt uforstående til at det skal være behov for å ha noe alternativ til trønderrocken. Det minner meg om et sitat fra en kjent trønderrocker – hvis presidenten tillater det innenfor den kunstneriske friheten – som kan oppsummere innlegget til Ib Thomsen: «Ja no går de' på rævva».

Jeg vil også rette opp en tydelig misforståelse i Ib Thomsens innlegg om at det er først med forslaget om å øke eksternt andel til 40 pst. at det blir en satsing på dette for NRK. Den eksterne andelen har økt jevnt og trutt over mange år, så det må rettes opp.

Ib Thomsens kolleger sa før valget: Du har betalt lisens for siste gang. De lovet at lisensen skulle fjernes. Hvordan går det egentlig med det arbeidet?

Ib Thomsen (FrP) [13:46:00]: Arbeidet i regjeringen med Høyre og de andre samarbeidspartiene går veldig, veldig bra. Det ser vi spesielt på den utviklingen vi har hatt innenfor kulturbudsjettet. Vi ser også denne prioriteringen vi har fått til for ny kultur i Trøndelag, altså i tillegg til trønderrocken, ved at vi prioriterer en omviser på Kunstmuseet Nord-Trøndelag. Dette går på skinner langt på vei.

Når det kommer til NRK-lisensen, mener Fremskrittspartiet at vi ikke er helt i mål ennå. Men dette er en diskusjon som vi skal ta videre framover i Stortinget, men ut fra den plattformen vi styrer etter nå, er det veldig tydelig at det er en diskusjon som må komme om to år.

Men trønderrocken har vi fortsatt tro på, sånn helt avslutningsvis, i tillegg til andre kunstneriske innslag i Trøndelag.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:47:23]: Her om dagen var jeg innom Fremskrittspartiets hjemmeside. Den 12. november var det et oppslag med representanten Ib Thomsen. Overskriften syntes jeg lovet veldig godt, for der sto det: «Ikke undervurder kulturen». Det var en fantastisk fin overskrift, men oppslaget handlet nok mer om at man ikke skal undervurdere kulturens egen evne til å tjene penger uten å gjøre seg avhengig av offentlig støtte.

Mine spørsmål til representanten Ib Thomsen er: På hvilket nivå mener Fremskrittspartiet at den offentlige støtten bør ligge sammenliknet med egeninntjening? Er det områder innenfor kulturlivet som Fremskrittspartiet mener ikke burde fått offentlig støtte, og er det eventuelt deler av kulturlivet som ikke får offentlig støtte, som burde fått det?

Ib Thomsen (FrP) [13:48:21]: Denne debatten har pågått i media, som jeg også var inne på i innlegget mitt, etter initiativ fra SV. Er det pengene som skal styre kulturen, eller skal man også se på andre muligheter for egeninntekt? Som jeg også sa i mitt innlegg, varierer egeninntektene i kulturinstitusjonene i Norge fra 0 pst., altså 100 pst. stats-

støtte, til 70 pst. Det er et tankekors. Hva er det de som har 70 pst. egeninntekt, gjør, som de andre ikke gjør? Denne debatten synes jeg vi skal ta.

Jeg mener fortsatt at kulturen skal være statlig finansiert. Hvis representanten ikke har oppdaget det, har vi en avtale om budsjettene og har hatt det i noen år, og vi er ganske enige om prioriteringene innenfor kulturen. Så fra mitt ståsted ser jeg det slik at det fungerer veldig bra, og jeg har tro på dette samarbeidet framover og den utviklingen vi har hatt innenfor kulturen. Det har aldri vært bevilget mer penger til kulturen enn i dag.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [13:49:38]: Til og med Senterpartiet er enig i at vi bør ha en vekslings mellom privat og offentlig støtte når det gjelder kulturtiltak. Så tror jeg det vil variere veldig alt etter hva slags sjanger og innenfor hvilket område det er, hvor mye statlig støtte det skal være, og hvor mye privat det skal være.

Representanten Thomsen var jo inne på dette i innlegget sitt og også på det å oppfordre til at flere må få tak i mer penger sjøl – det er en enkel måte å si det på. Fremskrittspartiet sier i innstillinga at de vil forenkle og styrke og gi stabile rammebetingelser for frivillig innsats. De flyttet søknadsfristen – søknadsfristen for moms kompensasjon er nå flyttet til våren, som representanten Harberg var inne på. Jeg lurte på om ikke representanten Thomsen også mener at det faktisk ville ha vært enda mer forutsigbart og enkelt for organisasjonene hvis det var en regelstyrt ordning framfor en ramme styrt ordning.

Ib Thomsen (FrP) [13:50:34]: Jo, jeg er enig i at dette med egeninntjening rundt omkring i landet kan være veldig varierende. Jeg ser at det er lettere med egeninntjening der det bor flere folk. Derfor synes jeg nettopp at denne diskusjonen er viktig. Jeg tror ikke vi skal sette noen absolutt prosent for egeninntjening, men jeg mener at alle kulturinstitusjoner har noe å strekke seg mot, og da må man finne løsningen på det i form av tildelingsbrev og diskusjoner med den enkelte institusjon.

Så var spørsmålet også om dette med regelstyrte bevilgninger. Nå har jo også Senterpartiet sittet i regjering med en finansminister som vel ikke jublet høyest da forslag om regelstyrte bevilgninger kom opp. Den samme utfordringen har vi – det er ikke noen stor jubel når Stortinget foreslår regelstyrt. Så vi forholder oss til den ordningen vi har i dag, og jeg mener at vi allikevel oppfyller bevilgningene ved at vi har 100 pst. når det gjelder ordningen med tilbakebetaling.

Trine Skei Grande (V) [13:51:57]: Jeg er ikke så heldig at jeg sitter i kulturkomiteen i denne perioden, men jeg sitter i forsvarskomiteen. Derfor var det veldig interessant det Ib Thomsen sa om en av grunnstrukturene i norsk kulturliv, en av basisstrukturene når det gjelder tilgang på kompetente folk spredd utover hele landet til å drive musikkundervisning og musikkformidling, nemlig våre militære korps. De har Venstre alltid vært opptatt av, og vi har vært med og reddet dem mange ganger når Forsvaret ikke har syntes de er så viktige. Nå er jeg jo kjempeglad for

9. des. – 1) Bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 1000 Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3) 2) Endringer i statsbudsjettet 2015 under 2015 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 3) Endringer i statsbudsjettet 2015 under Kulturdepartementet

at representanten Thomsen nevnte også dem i sitt kulturinnlegg. Så mitt spørsmål er om representanten Thomsen kan garantere oss at når forsvarsministeren har gått gjennom forsvarssjefens vurderinger, parkerer hun for godt forslaget om å legge ned de militære korpene.

Ib Thomsen (FrP) [13:52:50]: Fremskrittspartiet har også vært opptatt av Forsvarets korps og hvor viktige de har vært for hele institusjonen Forsvaret. Vi som har vært inne, har alltid satt pris på å møte Forsvarets korps. Det har også vært viktig for lokale lag og foreninger rundt omkring i hele landet, har jeg fått greie på i ettertid, at de har en kompetanse som de sprer utover i de lokale kunstmiljøene. Så det er vi helt enig i.

Så var det denne garantien, da. Det er fristende å si ja, men det kan jeg ikke. Men jeg skal si til representanten fra Venstre at dette klart er noe Fremskrittspartiet vil jobbe for og har jobbet for. Så jeg håper vi kan gjøre en jobb sammen på det området. Jeg håper vi får til det også.

Presidenten: Da ligger det godt an med Forsvarets musikk.

Replikkordskiftet er omme.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:54:18]: Det har av andre blitt gjort rede for de avtalepunktene som samarbeidspartiene har blitt enige om. Jeg er i likhet med Høyre og Fremskrittspartiet tilfreds med det vi har fått til. Mange av satsingene er i tråd med vårt alternative budsjett, og det er selvsagt bra. Og så kan jeg berolige representanten Ib Thomsen med at Bekkevold ikke har glemte at vi har både en samarbeidsavtale og en budsjettavtale.

Kultur og åndsliv er helt grunnleggende i menneskets tilværelse, og det er en viktig offentlig oppgave å benytte kulturpolitiske virkemidler for å sikre vekst og utvikling i norsk kulturliv. Staten har et stort og viktig ansvar for å bidra til både kvalitativ og kvantitativ vekst i kulturlivet.

Mediene i Norge er i kraftig omstilling. Fallende opplagstall på papirprodukter og økt digitalisering krever aktiv mediepolitikk. Pressestøtten er viktig for en rekke papiraviser over hele landet, og de er derfor ikke fornøyd med at regjeringen benytter anledningen til å kutte i denne. Vi foreslo i vårt alternative budsjett å rette opp dette kuttet.

Målet på kringkastingområdet er å opprettholde et godt allmennkringkastingstilbud. Derfor må NRK sikres forutsigbare rammer. Kristelig Folkeparti foreslo å øke NRK-lisensen med 50 kr utover det regjeringen selv foreslo.

Korbevegelsen er den største folkebevegelsen etter idretten, og det er viktig både å bevare og fornye den nasjonale verdien som ligger i korkunsten. Derfor foreslår vi å styrke ensemblestøtten i Norsk kulturråd for å gi et løft til kor og musikkensembler i det frie kulturfeltet. Vi er glad for at vi har fått regjeringspartiene med på dette.

Kunstnerundersøkelsen har vist at det er et sterkt behov for å bedre kunstnerens økonomi. Satsing på kunstnerstipendene, sammen med en rekke andre virkemidler og statlige ordninger, er svært viktig for å få dette til. Dessverre har stipendene over lang tid hatt en realnedgang. Vi foreslo å øke satsene og fikk også gjennomslag for dette i avtalen.

Det setter vi veldig pris på, men kunstnerne selv setter enda mer pris på det, for dette er svært viktig.

Vi foreslo også å innføre en ny kunstnerassistentsordning for unge og nyutdannede billedkunstnere på 6 mill. kr. Denne ordningen vil bidra til erfarings- og kompetanseoverføring mellom etablerte og nyutdannede kunstnere. Vi mener innretningen for en slik ordning bør etableres i tett dialog med kunstnerorganisasjonene, herunder også Unge Kunstneres Samfund.

Formålet med Skuespiller- og danseralliansen AS er å sikre tilsatte dansere og skuespillere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag samt legge til rette for ekstern sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår. Evalueringen av denne ordningen har kunnet dokumentere svært positiv effekt av tiltaket. Vi foreslo å bevilge litt mer penger enn det regjeringen foreslo, men jeg er veldig glad for at regjeringen viderefører denne ordningen, og at de selv plusset på denne ordningen med noen midler.

Fortidsminneforeningen har gjennom mange år har drevet et viktig frivillig arbeid for å bevare noen av våre viktigste kulturelle arvesmykker. Vi foreslo å bevilge 5 mill. kr i driftsstøtte – som til museum – til Fortidsminneforeningen for å kunne profesjonalisere deler av virksomheten. Gjennom driftsstøtten vil de bl.a. kunne styrke formidlingsarbeid, vedlikehold og istandsetting, gjenstandsforvaltning og forskningsvirksomhet. Dette er et viktig område og et forsømt område, og jeg håper at vi i tiden framover kan vie dette større oppmerksomhet.

Til slutt: Det er en sak som har vakt særlig stor oppmerksomhet. Det er knutepunktfestivalene og at man i dette budsjettet er med på å avvikle knutepunktordningen. Jeg må nok si at jeg er noe kritisk til at denne saken kom som en del av budsjettet og ikke som en egen sak. Jeg mener at denne saken kunne ha fortjent en egen debatt i Stortinget. Når vi nå likevel vil stemme for en avvikling og overføring til Kulturrådet, har det bakgrunn i den merkningen som vi er sammen med regjeringspartiene om. For Kristelig Folkeparti er det viktig å sikre festivalene fortsatt støtte og ikke minst forutsigbarhet. Vi antyder nå noen føringer for Kulturrådet som i stor grad også er i tråd med hva direktøren for Kulturrådet har vært opptatt av. Dette tror jeg vil sikre en faglig og god forvaltning av festivalstøtten i årene framover.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sonja Mandt (A) [13:59:28]: Jeg vil først og fremst berømme Kristelig Folkeparti for en god og viktig innsats for å bedre kulturbudsjettet for neste år. Det må ikke være tvil om at vi leste den avtalen som Kristelig Folkeparti hadde gjort, med stor spenning, og vi ser tydelige spor etter Kristelig Folkeparti også i år. Resultatet vil bety mye for mange rundt om i landet, og for mange deler av kulturlivet vil dette bety mye.

Siden Kristelig Folkeparti også har lagt inn sine primære standpunkter i budsjettinnstillingen – som kunstnerens kår og flere andre – ser vi også at det er tydeligere at vi på kulturområdet i fellesskap kunne fått til enda mye mer.

Har representanten Bekkevold gjort seg de samme tanker – for det er saker som han også refererer til her, som han ville gjort mer på og brukt tiden til i stedet for å forhandle om små detaljer – og kunne man sett enda mer på vekst og fremming av kulturlivet sammen med Arbeiderpartiet?

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:00:26]: Tusen takk for det spørsmålet. Jeg minnes jo også hvordan det var i forrige periode. Det var vel ikke et veldig lyttende Arbeiderparti den gangen da Kristelig Folkeparti kom med innspill til også kulturbudsjettet.

Men jeg ser med glede at det er et stort flertall på Stortinget for ulike tiltak som vi har fått inn i budsjettet, og jeg er glad for det som ble foreslått i budsjettet av regjeringen selv, som vi var enig i, men også for det vi sammen med regjeringspartiene og Venstre har klart å få inn. Jeg er også veldig glad for den åpenheten det har vært i komiteen om å se på mulighetene for å flytte på ting innenfor egen ramme, noe som bl.a. gjør at et kjent gjøglerteater i Sonja Mandts hjemfylke, Stella Polaris, nå ser ut til å kunne videreføre driften sin.

Sonja Mandt (A) [14:01:25]: Det er jo et stikkord når det gjelder bruken av pengene, for vi er ikke med på den. Vi har bevilget 1 mill. kr av ymseposten, 78-posten, mens dere har tatt av musikkensemblestøtten. Hva vil det bety for den posten som det da fjernes fra, og kan også representanten Bekkevold si noe om hvorfor dere ikke valgte å ta 1 mill. kr som ville reddet Stella Polaris, ikke 500 000 kr som ikke vil bety at de må redusere ... (Presidenten avbryter.)

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:02:03]: Uten å avsløre interne diskusjoner mellom samarbeidspartiene er det slik at når en budsjettavtale er på plass, må alle fire partiene være enig i de eventuelle endringene som kommer innenfor rammen. Jeg må si at jeg skulle ønske man hadde klart å finne inndekning for dette ikke ved å ta fra ensemblestøtten, som selvfølgelig går ut over noe av det som har vært Kristelig Folkepartis prioriteringer. Men vi synes likevel det var så viktig å få til en videreføring av Stella Polaris at vi valgte å ta den inndekningen der, og så får vi heller bare leve med at ensemblestøtten ble noe redusert.

Ib Thomsen (FrP) [14:02:56]: Representanten Bekkevold var innom pressestøtten. Han er også opptatt av bruken av offentlige penger og om det treffer riktig.

Jeg hadde et tilsvarende spørsmål til Arbeiderpartiet. Når vi ser at store mediekonsern utbetaler 7 mill. kr i etterlønn uten at folk gjør et slag for det, er det riktig bruk av pressestøtte og statlige kroner? Er det andre måter vi kan styrke Medie-Norge på enn å gi en åpen sjekk, nærmest, på hva de kan bruke pengene på, eller mener representanten løsningen kan være at vi ser på hvem som har behov, og ikke gir carte blanche til alle mediehusene?

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:03:54]: Til den konkrete saken: Jeg uttalte vel, da den ble kjent, at det var

svært umusikalsk. Jeg burde kanskje ha brukt enda sterkere uttrykk, for det er helt uhevet at aviser som trenger pressestøtte, allikevel har en slik praksis – som de nå heldigvis har sagt ikke er videreført hos noen ansatte innenfor det mediehuset. Men at det var gjort en slik avtale, var svært uheldig.

Allikevel: Pressestøtten er viktig, ikke minst for å ivareta et bredt mangfold innenfor nyhetsformidling. Pressestøtten går ikke bare til de store mediekonsernene og de meningsbærende avisene, men er utrolig viktig ikke minst for nr. 2-avisene ute i regionene, ute i fylkene. Jeg vet at pressestøtten er treffsikker, og vil gjerne videreføre den, helt uavhengig av hva som har skjedd.

Men la meg være veldig tydelig: Det var svært uheldig.

Ib Thomsen (FrP) [14:05:02]: Jeg er veldig glad for å høre det svaret. Det er tydelig at vi er på linje når det gjelder hva vi skal bruke statlig støtte-kroner på, og ikke minst pengebruken. Hvis man tar det store beløpet 7 mill. kr – 1 mill. kr over syv år – pluss tilbakekjøpet av aksjer til 11 mill. kr, er vi oppe i 18 mill. kr. Tenk deg hvor mange journalister vi kunne fått for et beløp av den størrelsen til å gjøre et god journalistisk arbeid rundt omkring i hele landet – og ikke minst også i Vårt Land! Kanskje Vårt Land hadde fått et løft hvis de hadde styrket journalistkorpset sitt kraftig, istedenfor å betale en som ikke gjør noe.

Jeg takker for svaret og synes at vi kan ha en god dialog om dette framover.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:06:00]: Det var vel ikke noe spørsmål i dette, men når det gjelder pressestøtten, vet jo alle at den kommer til å være et tema i mediepolicen også i tiden framover. Ellers er jeg enig i mye av det Ib Thomsen sa.

Jeg registrerer allikevel at regjeringen velger å kutte i pressestøtten. Det har vi vært uenig i og har prøvd å rette det opp. Så får vi ta den debatten videre senere.

Presidenten: Replikskiftet er omme.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [14:06:56]: Senterpartiet er som kjent ikke representert i familie- og kulturkomiteen i denne perioden, og vi har derfor ikke fått anledning til å legge inn merknader i innstillinga, men vi har en fyldig omtale av kultur, idrett og mediepolicen i vårt alternative budsjettforslag, som viser en økning på 266 mill. kr mer til kulturtiltak enn proposisjonen. Jeg vil derfor bruke taletida til å presentere våre hovedprioriteringer og forslag.

Senterpartiet står fast på kursen vi gikk til valg på for to år siden, nemlig et tredje kulturløft der midler og tiltak skulle vris over mot et lokalt kulturløft. Senterpartiet er opptatt av kulturlivet i lokalsamfunnene, nær folk, og kulturtiltak som bidrar til å speile det kulturelle mangfoldet i alle deler av landet.

La meg derfor understreke følgende: Det viktigste grepet for å bidra i positiv retning for det lokale kulturlivet er å øke kommunenes frie inntekter, slik at kommunene får økonomisk handlefrihet til å prioritere lokale og regionale

kulturtiltak, som bibliotek, musikk- og kulturskoler, idrettsanlegg og kulturhus – inkludert de organisasjonseide kulturhusene. Derfor foreslår vi en økning av overføringene til kommunesektoren med 6 mrd. kr sammenlignet med regjeringas budsjettforslag.

Frivillige lag og organisasjoner utgjør en viktig pilar i den norske samfunnsmodellen. Årlig påtar idrettslag seg ansvar for betydelige investeringer for å realisere sårt tiltrengte idrettsanlegg som kommunene gjerne ikke har økonomi til sjøl å stå for. Vi er derfor skuffet – og også overrasket – over at regjeringa og støttepartiene uten spesiell begrunnelse nå avviser Senterpartiets tidligere forslag om å gjøre merverdikompensasjonen for idrettsanlegg om fra en rammestyrte til en regelstyrt ordning – dette til tross for at komiteen tidligere enstemmig har støttet Senterpartiets representantforslag og bedt regjeringa komme tilbake til saken i budsjettet. Vi fikk forresten en forklaring fra representanten Thomsen – det skal jeg legge til. Senterpartiet mener det er viktig å sikre forutsigbarhet for idrettslag og foreninger som påtar seg slike løft, og fremmer derfor det omdelte forslaget.

Vi mener det gir liten mening at staten skal tjene penger på frivillig innsats i lokalsamfunnene. Senterpartiets mål er at organisasjonene skal slippe momsbelastninga helt og få refundert momsutgifter på innkjøp til den frivillige virksomheten krone for krone. Derfor foreslår vi i alternativt budsjett å øke momskompensasjonen for organisasjoner.

Vi er også bekymret over at en større andel av støtten til frivillige organisasjoner gjøres spillemiddelavhengig. Derfor har vi foreslått å styrke tilskuddet til grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene over statsbudsjettet.

Regjeringa og støttepartiene har vedtatt å fjerne knutepunktordninga. Kun to knutepunkt sto igjen – som komiteen nå har overført til en annen post i budsjettet. Senterpartiet beklager dette og synes det er uheldig at dette gjøres med et pennestrøk i budsjettet uten noen bredere debatt om konsekvensene eller vurdering av ulike alternativ, som representanten Bekkevold var inne på. Senterpartiet ser behovet for å se nærmere på ordninga, men vi er imot budsjettforslaget og har derfor foreslått å videreføre ordninga for 2016 i påvente av en gjennomgang.

Senterpartiet er opptatt av å bedre rammevilkårene for det frie feltet innen ulike sjangeruttrykk. I vårt alternative budsjettforslag øker vi derfor bl.a. arrangørstøtten, ensembleordninga og festivalstøtten. Vi øker også musikkutstyrsordninga og gjør den sjangeruøytral.

Regjeringa utvider gaveforsterkningsordninga. Senterpartiet setter spørsmålsteget ved denne ordninga. Det er flott at museer og kulturinstitusjoner får gavestøtte, og vi imøteser gjerne mer av det. Det vi stiller spørsmål om, er fordelingsvirkning og tilfeldighetene som ordninga medfører.

Vi ser behov for å få en oversikt over hvordan disse gavene med statlig påslag fordeler seg, og vil be regjeringa legge fram en evaluering av denne ordninga. Jeg fremmer hermed Senterpartiets forslag.

Det er brukt store ressurser på å utvikle planer for arkivet på Tynset. Vi mener at en samlokalisering av arkivaktivitetene hadde vært svært viktig, samtidig som prosjek-

tet ville utviklet nye arbeidsplasser i en region som ikke er oversvømt av muligheter. Vi beklager sterkt at regjeringa og støttepartiene ikke ser ut til å synes dette er et viktig tiltak.

Siden tida renner ut, går jeg ikke nærmere inn på mediefeltet, men viser til vårt alternative budsjett og at vi er opptatt av et bredt mediemangfold. Jeg fremmer Senterpartiets forslag om å heve kringkastingsavgiften og regner med å kunne komme nærmere tilbake til NRK og denne debatten i forbindelse med behandlingen av allmennkringkastingsmeldinga.

Presidenten: Da har representanten Anne Tingelstad Wøien tatt opp forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [14:12:10]: Spillpolitikk er en viktig del av feltet vi diskuterer i dag, og det er også en viktig del av budsjettdebatten. Det var en stor spilldebatt i salen for ca. en uke siden, der Senterpartiets parlamentariske leder uttalte at denne regjeringen, altså Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen, hadde satt enerettsmodellen i fare. Jeg skulle gjerne hørt lite grann om på hvilken måte vi har satt enerettsmodellen i fare.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [14:12:40]: Jeg fulgte dessverre ikke den debatten og har ikke snakket med parlamentarisk leder om det, så det kan jeg dessverre ikke svare på.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trine Skei Grande (V) [14:13:12]: Da kulturministeren la fram sitt kulturbudsjett, var det mange ting som Venstre var fornøyd med. Vi er f.eks. veldig fornøyd med at gaveforsterkningsordninga, som Venstre sto alene om i denne salen i mange, mange år, nå har blitt en innarbeidet del av kulturpolitikken.

Da vi laget vårt alternative budsjett og begynte forhandlingene med regjeringa, var det viktig for oss å løfte de områdene som var taperne under det såkalte Kulturloftet. Et felt som var en av de store taperne under Kulturloftet, var kunstneres økonomi og kunstneres levekår. Derfor var det viktig for oss å løfte både kunstnerstipendene og kunstnerøkonomien. Slik som vi ser dette, er dette bare starten på et løft av kunstneres levekår. Det håper jeg at statsråden kommer til å følge. Det er ikke slik at kunstnere lever av status. De lever av de økonomiske rammebetingelsene de har. Jeg vil også understreke at merknaden om Skuespiller- og danseralliansen er viktig for å bygge inntektsgrunnlaget for de profesjonelle kunstnerne vi har i Norge.

Det andre feltet som evalueringen av Kulturloftet viste var en stor taper, var litteraturfeltet. Både bibliotekene og litteraturen har tapt under manglende satsing over lang tid. For Venstre har det vært viktig å løfte dette området. Derfor er vi kjempeglad for at vi fikk styrket litteraturfeltet innenfor Kulturfondet med 7,5 mill. kr, og for at vi i dag kan fremme forslag om å øke ramma til NORLA for å søke på

Norge som hovedland i Frankfurt. Det vil jeg komme tilbake til i et eget innlegg, men jeg vil fremme forslaget på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, og har et intenst ønske om at det skal være et enstemmig vedtak i Stortinget. Jeg håper de andre partiene blir med.

For Venstre har det også vært viktig å løfte det samiske språkområdet. Vi er glad for å få opp støtten til samiske aviser, men jeg vil også understreke at det å få opp Sæmien Sitje, som er et viktig sørsamisk kulturhus, er viktig i denne perioden. Dette er en av de tingene som den forrige regjeringa aldri fikk satt ut i livet. Det må vi få realisert i denne perioden.

Det neste feltet som jeg har lyst til å løfte på de få minuttene vi har, er det flerkulturelle feltet. I ei tid da vi ser at det å bygge kulturell identitet er viktig for mange i et flerkulturelt samfunn, trenger vi kulturarenaer som ikke alltid er knyttet til religion når vi skal drive kulturformidling. Derfor må vi ha kulturhus som ivaretar det flerkulturelle uten at det er knyttet til støtteordninga vi i dag har til trossamfunn. Derfor har det vært viktig for oss å løfte Melahuset i Oslo nettopp som en slik arena og som en spydspiss, som jeg tror kommer til å føre til bedre integrering og ha betydning i kampen mot radikaliserings og andre utfordringer som vi ser i samfunnet.

Det foreligger et forslag om å gå gjennom arkivloven. Det kommer ikke Venstre til å støtte. Men jeg har lyst til igjen å nevne vårt ønske på kulturfeltet når det gjelder dette, nemlig at vi egentlig burde ha slått sammen en kulturlov som ikke har noen mening, en arkivlov som en her ønsker en gjennomgang av, og en egen museumslov som vi også burde hatt, med en biblioteklov. Da hadde vi hatt en meningsfull kulturlov, som hadde gitt litt vinger for kulturarbeidet i Norge. Jeg skjønner at dette er en mye større oppgave, men fra Venstres side tror jeg det hadde vært et løft for Kultur-Norge.

I tillegg har jeg lyst til å nevne at det er mange andre viktige kultursaker som ligger under andre departement, slik som f. eks. løftet vi fikk gjort med kulturminner innenfor Miljøverndepartementet, som jeg mener er viktig for å få realisert dette.

Ellers er Venstre veldig stolt over at vi har fått Skeivt arkiv opp å gå, og at vi fikk bevilgningene på plass. Jeg skal ikke fortelle hele historien om hvorfor det heter «skeivt», men den har en klar kobling til et utested som var det første der det var lov for homofile å møtes. Det ble kalt «Keiva» fordi det lå i Venstres Hus. Så linken mellom Venstre-historien og Skeivt arkiv er ganske klar, så det var vi som måtte fullføre det.

Ellers kommer Pål Farstad til å komme inn på Kristiansund og operahus i et senere innlegg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hege Haukeland Liadal (A) [14:18:30]: Knutepunktordningen foreslås avvirket gjennom statsbudsjettforslaget, uten at Stortinget har fått mulighet til å drøfte alternative måter å ivareta den rollen ordningen var ment for.

Jeg tillater meg å spørre representanten Skei Grande: Hvilke konsekvenser ser representanten at dette vil ha for f.eks. Olavsfestdagene, som representanten kjenner godt?

Trine Skei Grande (V) [14:19:03]: Det kommer til å føre til en omlegging av festivalstøtten, og knutepunktutbetalingen ble laget i en veldig annen tid. Den ble laget i en tid med ekstremt mange færre festivaler, da festivaler hadde en veldig annen posisjon enn de har nå, og da det var en stor diskusjon om at det var for mange festivaler, og da var det viktig å få til knutepunkt, sånn at vi fikk samlet kompetansen, sånn at det ikke ble så mange festivaler. Nå elsker vi jo at vi bor i et land med mange festivaler, og kanskje må vi støtte dem på en annen måte.

Det som er viktig, er at Stortinget nedsetter noen klare prinsipper for hvordan den støtten skal være. Det oppfatter jeg at vi har gjort gjennom budsjettokumentet.

Vi skal ikke styre alle støtteordningene øre for øre. Nå har denne støtteordninga vart så lenge at vi kanskje er kommet til et nytt nivå, der vi må finne andre kriterier. Men for Venstre er det viktig å ha både det lokale spleiselaget og noen motorer innenfor Festival-Norge.

Hege Haukeland Liadal (A) [14:20:05]: Jeg takker for svaret samtidig som jeg ser utfordringer med å omlegge støtteordningen og legge den til Kulturrådet, nettopp fordi det er ganske vanskelig å instruere Kulturrådet i dets tildelinger.

Ser representanten Skei Grande noen utfordringer med å legge denne støtten til Kulturrådet?

Trine Skei Grande (V) [14:20:35]: Ja, det er klart det er utfordringer. Det er ikke så lett for politikere å detaljstyre, hvis det er det de virkelig vil.

For å nevne noen utfordringer som vi har i dag: På jazzområdet har vi en hel rekke festivaler, og det å si at Molde er den eneste festivalen som bringer kvalitet, og som bringer dette ut til andre, tror jeg blir en for enkel analyse. Når det gjelder et annet område, litteratur, er litteraturfestivalen på Lillehammer ganske alene om å være en stor aktør på det feltet. Så det er klart at det kommer til å være lettere å vurdere litteraturfeltet enn jazzfeltet, som har mange aktører, men kanskje er det bra at vi legger noen faglige kriterier til grunn, for så å bruke dem i det videre arbeidet framover. Men vi skal løfte opp festivaler til et nivå, og når de når det nivået, kan vi lage andre kriterier. Det er viktig at folk vet hvilke kriterier de skal strekke seg etter, så vi må sørge for å ha de vurderingene på plass.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Rannveig Kvifte Andresen (SV) [14:21:55]: Kunst og kultur er svært viktig for de aller fleste av oss. Vi bruker litteratur, film, billedkunst, dans, teater og musikk som underholdning, til å koble ut og til å bearbeide inntrykk og følelser. Kunsten utfordrer oss til å se verden og oss selv på nye måter. I tillegg viser undersøkelser at kultur er helsefremmende. De som konsumerer kultur i en eller annen form, opplever bedre helse, er mer tilfreds med livet

sitt og har mindre forekomst av angst og depresjon sammenlignet med dem som ikke konsumerer kultur på det nivået.

Fordi kunst har en egenverdi og en stor verdi for oss som enkeltmennesker og som samfunn, trenger vi en politikk som gjør at kunst av høy kvalitet blir skapt og ikke minst gjort tilgjengelig for alle. Nettopp med dette som utgangspunkt vedtok SVs landsstyre forrige helg et eget kunst- og kulturpolitisk program. Der viser vi vår satsing på kulturfeltet framover. Med dette programmet og SVs alternative budsjett har vi fått vist kulturpolitikken vår på en måte som vi ikke får gjort gjennom merknader i en innstilling fra en komité som vi nå ikke er representert i.

Med den rød-grønne regjeringa fikk vi en historisk økning i kulturbudsjettet og et stort løft for Kultur-Norge, men det var ikke fullført, og storsatsing må fortsatt til, ikke minst for å gi flere tilgang til kunst og kultur der hvor de bor. I SVs alternative statsbudsjett har vi ivaretatt dette. Her vil jeg spesielt vektlegge folkebibliotekene. De gjør kunnskap, kultur, litteratur og verdier tilgjengelig for alle grupper i samfunnet, uavhengig av sosiale, økonomiske og geografiske skillelinjer.

Mitt barnebarn på 3,5 år elsker folkebiblioteket, og det er flott å se at til og med så små unger har glede av det som er en viktig kulturinstitusjon, og som er gratis og tilgjengelig for alle. Bibliotekene bidrar dermed til et mer demokratisk og mer åpent samfunn. Folkebibliotekene er den kulturinstitusjonen som brukes mest av befolkninga, og det er en av de viktigste inkluderingsarenaene i lokalsamfunnet. Halve folket bruker bibliotekene. Likevel har vi sett at det har vært en realnedgang i bevilgningene de siste årene. SV viderefører derfor i sitt alternative budsjett det flerårige bibliotekløftet på 1 mrd. kr over fem år.

Den aller viktigste utfordringa for kulturlivet i dag er etter SVs syn den økonomiske situasjonen for kunstnerne. Her takker vi Kristelig Folkeparti og Venstre for de forandringene som har gjort at det tross alt har blitt et bedre løft enn det så ut til å bli for kunstnerne. Mens andre lønnsgrupper har hatt en økning i lønna de siste årene, viser rapporten Kunstens autonomi og kunstens økonomi en realnedgang i kunstnerne inntekt over tid. Dette viser at det er nødvendig å gjøre noe for å sikre at kunstnerne får en anstendig inntekt, slik at de kan fortsette å skape kunst som kan utfordre, og som kan glede oss.

SVs mål er at kunstnere skal ha samme vilkår og rettigheter som andre arbeidstakere. Et første løft har vi gjort i årets alternative budsjett med en økning i både antallet og satsene på kunstnerstipender og honorarer.

Jeg vil spesielt nevne Skuespiller- og danseralliansen, som har som formål å sikre tilsatte dansere og skuespillere rettigheter og inntekter. En evaluering har dokumentert en svært positiv effekt av tiltaket. SV har derfor ønsket en bevilgning på 7 mill. kr for å kunne ansette flere skuespillere og dansere.

I dag kommer kunstnere, for så vidt også andre frilansere som er selvstendig næringsdrivende, dårligere ut enn vanlige lønsmottakere når det gjelder sosiale ytelser som foreldrepenger, sykepenger og pensjon. Det er en stor risiko å velge å satse på et liv som kunstner. SV ønsker å

forandre regelverket sånn at kunstnerne får samme rettigheter som andre arbeidstakere. Dette kan løses på ulike måter, bl.a. gjennom en sykepengeordning som er mer lik den som vanlige lønsmottakere har. Dette er strengt tatt noe som ikke hører hjemme i kulturbudsjettet, men det understreker igjen hvor viktig det er å bedre kunstnerne levevilkår.

Uansett vil kampen for å bedre kunstnerne økonomi være en første prioritet for SV i kulturpolitikken i årene framover.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [14:26:36]: For ikke så lenge siden sa nylig avgått nestleder i SV Bård Vegar Solhjell i Aftenposten at han var «lei maset» om penger til kultur, at «kulturdebatten drukner» i spørsmål om penger, og at vi i stedet må vi ha en debatt om innholdet og hva vi ønsker med kulturpolitikken. Vi har også hørt i dag at det handlet om andeler og prosenter i stedet for hva det egentlig skal handle om, nemlig innholdet.

Deler representanten sin nylig avgåtte nestleders syn, at det er viktigere å snakke om innholdet i kulturen enn om andelen kroner og pengebeløpene?

Rannveig Kvifte Andresen (SV) [14:27:12]: Ja, jeg deler Solhjells syn på at det er viktigere å snakke om innholdet. Det er et av utgangspunktene for at SV nå nettopp som det – tror jeg – første politiske partiet har et eget kunst- og kulturpolitisk program. Der drøfter vi nettopp innholdet og hvordan vi ønsker at kulturen skal se ut i årene framover.

I dag diskuterer vi budsjettet for kulturen det kommende året. Da er det naturlig å snakke om penger og ha større fokus på den delen. Men ja, jeg deler Bård Vegar Solhjells syn på at det viktigste er innholdet.

Trine Skei Grande (V) [14:27:58]: Først må jeg si til representanten Kvifte Andresen at jeg tror det er mange partier som har laget seg kultur- og kunstpolitiske programmer. Venstre har i hvert fall laget veldig mange, men nå er jo vi veldig gamle.

Mitt spørsmål handler om bibliotek. Jeg syns representanten Andresen sa så mye bra om bibliotek og litteratur. Likevel så vi at dette var den store taperen under det såkalte kulturløftet. Da den nye såkalte byregjeringa var på plass i Oslo med støtte fra SV, var det første man gjorde, å sette et nytt hovedbibliotek på vent. Det måtte nærmest et folkeopprør til for å presse planene på plass. Nå skal det visst bli et kjøpesenter med bøker.

Henger disse satsingene sammen, eller er det bare dårlig samvittighet som er drivkraften for det alternative budsjettet til SV nå?

Rannveig Kvifte Andresen (SV) [14:28:52]: Dårlig samvittighet? Nei. Folkebibliotekene har vært en storsatsing for SV gjennom mange år. Det lå også klart an til i forhandlingene mellom de rød-grønne at det nå var den kulturelle grunnmuren og folkebibliotekene i særdeleshet som

sto på vent. Vi ser jo de anbefalingene som kom med Ener-utvalget, og hvor det var kulturen hadde blitt en taper, når man ikke klarte å satse på alt på en gang.

Så vil jeg ikke bruke mye tid på å diskutere Deichman-ske og hvem som eventuelt presset fram det som ble en løsning der, men vi ser jo selvfølgelig at vi har mange utfordringer mange steder. Det er på ingen måte dårlig samvittighet som gjør at vi ønsker å satse på folkebibliotekene og nå legger opp til store bevilgninger i en femårsperiode framover, som også lå der som en føring man ønsket fra den rød-grønne regjeringas side.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Thorhild Widvey [14:30:04]: Kunst og kultur er en vesentlig del av livet vårt. Det norske folk vet å verdsette kunst- og kulturtilbudene og deltar selv i det frivillige kulturlivet. Alle statistikker viser det.

I en tid da kulturlivet i Europa opplever tøffere tider, i en tid da landet vårt står overfor en ekstraordinær og krevende situasjon, har vi allikevel klart å sikre kulturlivet og frivilligheten fortsatt gode rammebetingelser. Jeg er stolt over å legge fram et kulturbudsjett på 13 mrd. kr. Aldri har noen regjering her foreslått å bevilge mer penger til kunst og kultur. I tillegg kommer tilskuddene fra spilleoverskuddet i Norsk Tipping og bevilgningene fra fylker og kommuner.

Kultur er likevel ikke noe man bare kan bevilge seg til. Kultur er der folk er, et rikt og mangfoldig kulturliv som preges av bredde og kvalitet, blir skapt nedenfra. En god kulturpolitikk krever et bredere perspektiv enn størrelsen på statens bevilgninger. Vi stimulerer til vekst nedenfra og mindre styring ovenfra. Vi fortsetter å forenkle og fornye, vi sørger for mer maktspredning og mindre politisk detaljstyring. I tråd med Kulturutredningens anbefalinger vektlegger vi kultur som næring og styrker mulighetene for entreprenørskap. Derfor satser vi på Spill ut i verden, et pilotprogram for økt eksport av dataspill. Mer kultur nærer gir også grunnlag for mer kunst og kultur.

Vi styrker regionene. Vi styrker bibliotekene med utviklingsmidler som beløper seg til 175 mill. kr i denne perioden. Tidens korsatsing, fra bredde til topp, blir ytterligere styrket i budsjettavtalen. Nye grep for Den kulturelle skolesekken styrker kulturlivet i regionene. Vi viderefører talentarbeidet i Talent Norge, og vi har igangsatt et pilotprosjekt for å understøtte det gode arbeidet som drives i landets kulturhus. Som del av regjeringens sysselsettingspakke er kulturinstitusjoner i Rogaland og Hordaland særlig tilgodesett i 2016.

Vi øker rammene for gaveforsterkningsordningen fra 30 mill. kr til 45 mill. kr og utvider ordningen til musikk, litteratur, scenekunst, visuell kunst og kulturbygg også utenfor museumssektoren. Dette kan utløse private bidrag, som samlet tilfører kulturlivet 225 mill. kr.

Regjeringen vil bidra til at flere kunstnere kan leve av det de skaper. I budsjettet styrker vi kunsthaller og kunstforeninger, utstillingshonorarer, musikkensembler, Skuespiller- og danseralliansen, kunstkritikk og forfatterhonorarer. Jeg er veldig glad for at budsjettavtalen med våre

samarbeidspartnere i Stortinget også styrker kunstnerstipendene og gir økt støtte til å satse på kunstnerne.

Vi innfører en incentivordning for film- og serieproduksjoner og har mottatt signaler om at flere innspillinger legges til Norge med denne ordningen. Vi har nær doblet tilskuddene til de regionale filmfondene og etablerer en helhetlig nasjonal filmformidlingspolitikk.

Vi innfører også nullsats for merverdiavgift på elektroniske nyhetstjenester, som likestiller papir og e-aviser og fjerner en av de viktigste hindringene for utvikling i mediebransjen. Forslaget har en beregnet årlig provenyeffekt på 350 mill. kr. Fritaket iverksettes så snart ESA har godkjent ordningen og forskrift er fastsatt.

Også i 2016 forenkler og bedrer vi frivillighetens rammevilkår. Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner økes til 1,3 mrd. kr. I år fjerner vi innmeldingsavgiften til Frivillighetsregisteret. Nå foreslår vi også å fjerne årsavgiften, slik at registeret blir gratis. Ordningen hvor «herreløs arv» tilfaller barne- og ungdomsfrivilligheten, er på plass. Budsjettavtalen øker grensen for gavefradrag og fritaksgrensen både for arbeidsgiveravgift og lønnsoppgaveplikt, noe som utgjør 40 mill. kr for 2016. Det frivillige engasjementet er av uvurderlig verdi i det norske samfunnet – jeg finner grunn til å understreke det. Det er et veldig viktig arbeid, som regjeringen støtter opp under, og som vi imøteser får enda bedre vilkår i framtiden.

Jeg kan med glede slå fast at dette igjen er blitt et svært godt budsjett for frivilligheten, for kulturlivet, for medie-sektoren og på filmfeltet. Regjeringen har lagt fram et kulturbudsjett med tydelige prioriteringer, et budsjett som verner om kulturlivets tradisjoner og samtidig stimulerer til ny innovasjon. Jeg vil også benytte anledningen til å takke komiteen for godt arbeid og konstruktivt samarbeid om kulturbudsjettet for 2016.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [14:35:11]: Statsråden snakker ofte om prinsippet om å holde armlengdes avstand og det å bygge tildelinger på faglige kriterier. Det underlige er at det ofte blir med praten. Knutepunktordningen skulle utvikles fordi det var nødvendig å holde armlengdes avstand, men armene var ikke lengre og prinsippene fastere enn at to festivaler fortsatt skulle få beholde den direkte støtten.

I årets budsjettforslag, som vi behandler i dag, ligger det en betydelig økning til Kistefos-museet. Jeg er klar over at statsråden er inhabil når det gjelder Kistefos-museet, på grunn av sitt vennskap med Sveaas, men statsråden må likevel kunne svare på hvilke faglige vurderinger og nøytrale kriterier som ligger til grunn for at regjeringen og departementet har doblet tilskuddet til Kistefos-museet i neste års budsjett.

Statsråd Thorhild Widvey [14:36:05]: For å være veldig ryddig: Når jeg er inhabil i behandlingen av et spørsmål, ser jeg heller ikke noe grunnlag for å svare på spørsmål som er relatert til den konkrete saken. Så jeg vil be om

9. des. – 1) Bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 1006 Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3) 2) Endringer i statsbudsjettet 2015 under 2015 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 3) Endringer i statsbudsjettet 2015 under Kulturdepartementet

at min settestatsråd som har ansvaret for det, eventuelt får komme tilbake igjen og svare på det spørsmålet i løpet av ettermiddagen/kvelden.

Anette Trettebergstuen (A) [14:36:29]: Vi er meget klar over at statsråden her er inhabil. Vi ber heller ikke om noen subjektive vurderinger av Kistefos-museet, men om et enkelt svar på hva slags kriterier som er lagt til grunn for den type tildelinger, og hvorfor Kistefos er valgt framfor andre sammenlignbare museer.

Vi har forsøkt å spørre statsrådets settestatsråd, statsråd Røe Isaksen, om dette. Han kunne ikke svare på spørsmålet og var ikke kjent med verken saken eller reglene. Hva slags kriterier er her lagt til grunn? Kan statsråden beskrive disse? Og hvilken statsråd har egentlig det politiske ansvaret for å ha tatt denne beslutningen?

Statsråd Thorhild Widvey [14:37:13]: Det er kunnskapsministeren som er min settestatsråd i disse spørsmålene. Meg bekjent ble det spørsmålet som ble stilt til vedkommende – et skriftlig spørsmål, eller kanskje det var et muntlig spørsmål – besvart den gangen av vedkommendes settestatsråd, Elisabeth Aspaker, som fungerte da kunnskapsministeren var i permisjon. Men jeg skal ta kontakt med vedkommende. Jeg vil altså ikke svare på et spørsmål hvor jeg selv er inhabil.

Presidenten: Presidenten må i denne saken gi statsråden rett i at hun kan la være å svare på det spørsmålet når hun er inhabil.

Anette Trettebergstuen (A) [14:37:54]: Vi skal re-spekttere at vi ikke her kan få noe svar, men jeg vil si at det er viktig at Stortinget får svar på hva slags kriterier som har ligget til grunn, og hvem som har ansvaret for at den beslutningen er fattet politisk.

Vi kan ta en annen sak, knutepunktordningen. Det var prinsipielt viktig for regjeringen at knutepunktordningen ble avvirket av prinsipp om å holde en armlengdes avstand. Hvordan kan da statsråden forklare at alle knutepunkt-festivalene med unntak av to skulle miste statusen? Hva synes statsråden egentlig om at Stortinget har gått imot regjeringens eget forslag og lagt alle festivalene inn under Kulturrådet?

Statsråd Thorhild Widvey [14:38:37]: Når vi har hatt knutepunktordningen oppe til vurdering, er det ut fra et sterkt ønske om å følge opp den evalueringen som har vært gjort. Vi har hatt mange innspillmøter. Vi har hatt skriftlige evalueringer, og det er veldig tydelig at knutepunktordningen fungerer i noen tilfeller, men det er også mange områder hvor den ikke fungerer. Det er grunnlaget for at vi har tatt dette opp og satt det inn i en større sammenheng, og at det burde vurderes å få en kunstfaglig/kulturfaglig vurdering, som er det Kulturrådet gjør. Grunnlaget for at de to institusjonene ble tatt fram, har ingen ting med armlengdes avstand-prinsippet å gjøre, men det er fordi de er veldig store. Festspillene i Bergen er dobbelt så store som f.eks. Olavsfestdagene, for å bruke det som et eksempel, når det

gjelder midler eller tilsvarende. Det var grunnlaget for det. Jeg lever veldig godt med det forslaget som Stortinget nå ser ut til å vedta i dag, at knutepunktordningen – ordningen som sådan – avvikles, og at alle disse institusjonene blir overført til vurdering i Kulturrådet i framtiden.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:39:51]: Til knutepunktfestivalordningen: Det første spørsmålet er hvorfor regjeringen velger å gjøre denne endringen bare i budsjettet. Mener man at den ikke hadde fortjent en egen debatt i Stortinget?

Spørsmål 2 er: Vi har en flertallsmerknad som legger veldig klare føringer og forutsetninger som må være på plass før denne ordningen avvikles, og vi ber også regjeringen om å komme tilbake til Stortinget, aller helst i revidert, med kriteriene som skal være på plass når Kulturrådet tar over dette. Jeg vil bare ha en forsikring om at regjeringen har forstått den merknaden, og at den følges opp.

Statsråd Thorhild Widvey [14:40:41]: For det første har vi varslet i budsjettproposisjoner tidligere – og vi har vært veldig tydelige på – at vi vil komme tilbake i budsjettproposisjonen med en vurdering og en oppfølging av de evalueringene som har vært når det gjelder knutepunktordningene. Så det har vi vært veldig tydelige på tidligere, at det ikke blir en egen sak, men at dette kommer vi til å komme tilbake igjen til i forbindelse med budsjettproposisjonen.

For det andre leser vi selvfølgelig alle merknader som kommer, og jeg kan berolige representanten med at vi har hatt en dialog også med Kulturrådet, og at vi har bedt dem om å komme fram til de ulike kriteriene som må legges til grunn. Vi vil selvfølgelig gjøre Kulturrådet oppmerksom på de føringene som Stortinget her har pålagt dem.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [14:41:39]: Jeg skulle ha spurt om noe annet, men jeg må begynne med knutepunktordningen jeg også. Det som har vært så bra med den, er samvirket mellom de statlige, de kommunale og de fylkeskommunale bidragene som har kommet inn. Så jeg må stille spørsmål nr. 1: Hvordan ser statsråden for seg at hun vil ivareta akkurat dette samvirket mellom de offentlige bidragssystemene?

Så har vi diskutert mye dette med momskompensasjon for organisasjoner, og vi i Senterpartiet er opptatt av å gjøre vilkårene best mulig for frivilligheten. Det er jo noen som ikke kan søke på denne momskompensasjonsordningen, og det er de som eier og drifter sine egne kulturbygg. Derfor blir det andre spørsmålet om statsråden synes det er rimelig at de som eier og drifter sine egne kulturbygg, ikke har rett til å søke samme momskompensasjon som f.eks. idretten når det gjelder nybygg, påbygg og ombygging, som ikke ligger inne i den ordningen.

Statsråd Thorhild Widvey [14:42:43]: Når det gjelder spørsmålet om knutepunkt, har vi sagt at vi forutsetter at man selvfølgelig skal få til et samarbeid mellom de ulike regionale – fylkeskommunen i dette tilfellet – og eventuelt private som har vært med på finansieringssiden for knu-

tepunktfestivalene, og ikke minst også det frivillige samarbeidet, som har vært helt vesentlig for veldig mange av knutepunktinstitusjonene. Det er jo ikke sånn at fordi man blir overført til en kunst- og kulturfaglig vurdering i Kulturrådet, så skal det tas bort. Snarere tvert imot kan selvfølgelig også Kulturrådet når det gjelder de festivalene som det gis til når de søker om det, veldig godt legge klare føringer på at man skal ha et samarbeid på et regionalt nivå, og også samarbeide med andre for fremtiden. Så der ser jeg ikke noe motstridende. Når det gjelder ... (Presidenten klubber.)

Presidenten: Det kan statsråden ta i neste svarreplikk.

Trine Skei Grande (V) [14:44:04]: I budsjettforhandlingene med regjeringa har Venstre prioritert kunstneres levekår og litteraturformål, og nå har vi startet med bygging av stipender – vi har hatt fokus på dette i flere år. Vår tolkning er at dette er starten på en oppbygging. Så mitt spørsmål til statsråden er om hun har samme oppfatning som meg med hensyn til det vi nå har gjort med å plusse på kunstnerstipender, og at de satsingene som går på kunstneres levekår, bare er starten på å møte utfordringene på det som var etterlatenskapene og syndene under det såkalte Kulturloftet.

Statsråd Thorhild Widvey [14:44:42]: Jeg er helt enig med representanten Skei Grande i at det er et stort behov for også å løfte kunstneres levekår. Dette er understreket i flere dokumenter, ikke minst i den siste kunstnerutredningen, som vi mottok i år. Det er et stort behov for å sette dette enda mer på dagsordenen. Det er også et faktum av ni av ti søknader som sendes til Kulturrådet, blir avvist. Så det er veldig viktig at vi nå konsentrerer oss om å få mer fokus på kunstneres levekår. Det kan vi gjøre med å øke de offentlige midlene, og vi kan også være med på å bidra til forenkling, slik at de som lever av dette, selv har muligheter for lettere å finne fram i systemene og også kan dra nytte av Innovasjon Norge og andre typer virkemidler som finnes. Her tror jeg vi er helt på linje: Ja, vi trenger å øke den offentlige innsatsen, men vi kan også være med på å bidra til at det blir lettere for dem å få tilgang på andre midler.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Anette Trettebergstuen (A) [14:46:03]: Denne høsten har vi hatt en litt underlig debatt om penger versus innhold. Det skulle være helt unødvendig å si det: Økte bevilgninger er aldri et mål i seg selv – aldri. Det er hva de gir rom for av kultur, som er målet.

Det er en tydelig forskjell på blå-blå og rød kulturpolitikk. Kulturbudsjettet vi behandler i dag, vitner om en regjering som er uten ambisjoner på vegne av feltet, som er klar på at det ikke er prioritert. Kulturministeren fortsetter i sitt innlegg i dag å skryte av en realvekst på budsjettet, samtidig som hun hevder at penger ikke er viktig. Det hun ikke sier, er at veksten er så liten at den spises opp av lønns- og prisveksten. Den betyr i realiteten kutt. Denne regjeringen prioriterer alt annet enn kulturbudsjettet. De har

200 mrd. kr mer å rutte med enn vi hadde da vi gikk av. Det blir dermed litt mer til alt, men minst til kultur.

Kulturloftet er nevnt i debatten i dag. Kulturloftet handlet ikke bare om penger, slik noen vil ha det til, og kulturlivet savner det. Kulturloftet var en anerkjennelse av kunsten og kulturens egenverdi og viktighet. Det var en periode med store og helt nødvendige reformer i sektoren. Vi gjorde kulturen mer tilgjengelig for flere. Kulturtilgang skal ikke være et klassespørsmål. Under Kulturloftet økte også bidragene fra private givere, fordi Kulturloftet inspirerte og ga private troen på et felt med økt stabilitet og en stat som stilte opp.

Den blå-blå regjeringen forlot Kulturloftet. Budsjettkutt ble pakket inn en retorikk om frihetsreform og arm-lengdes avstand. Det gir ikke frihet for en eneste kunstner å oppleve store kutt i kunstnerstipendene – som de gjorde for et par år siden – eksportstøtteordningene eller støtten til filmproduksjon, tvert imot.

Armene i kulturpolitikken er heller ikke lengre enn og prinsippene ikke fastere enn at forslaget om skrotning av knutepunktordningen egentlig skulle gjelde alle festivalene, unntatt to. Jeg er skuffet over at regjeringen ikke har tatt imot Arbeiderpartiets invitasjon og fornuftige forslag om en bred og helhetlig gjennomgang av festivalstøtteordningen, for å se på hvordan vi kan ivareta det som var knutepunktfestivalordningens mål.

Kultursektoren er heller ikke skapt for blå-blå markedsideologi. Allikevel kjører regjeringen på. Kunstnere skal være entreprenører, som om det var noe nytt. Det store prosjektet er private bidrag, som om noen var imot det. Det vi er imot, er at private bidrag skal bestemme hvor statens støtte skal gå. Det gir en skjevfordeling i midler mellom by og land, mellom institusjoner som allerede er i en sterk posisjon, og de som ikke er det.

Arbeiderpartiet vil en annen vei. Vi var slett ikke ferdig med kultursektoren da de blå-blå tok over, tvert imot. Vi har større ambisjoner for feltet, og vi forsetter der vi slapp. Det synes også i dette budsjettet, der vi bruker over 0,5 mrd. kr mer enn regjeringen på kultur, frivillighet og idrett, på idrettsanlegg, der etterslepet er stort, og på en forutsigbar momskompensasjonsordning, som gir idretten den forutsigbarheten den fortjener. Der står vi alene, med en tydelig prioritering innenfor kulturbudsjettet.

Vi satser på kunstnerøkonomi og kunstnerlønn. Arbeiderpartiet har den største pakken på dette i budsjettet. Og jeg synes det er skuffende og synd på vegne av unge billedkunstnere at det i denne salen når vi voterer i dag, egentlig er flertall for å innføre en meget god ordning, kunstnerassistentsordningen, men regjeringspartiene har her tvunget samarbeidspartiene på plass. Det synes jeg er synd. Vi vil gi kunstnerne mulighet til å konsentrere seg om å skape det de skal dele med oss andre. Derfor er nettopp en opptrapping av kunstnerøkonomien i dette budsjettet viktig, men regjeringspartiene går altså ikke langt nok.

Vi er i gang med å lage kulturpolitikken vi skal gjennomføre i 2017, når vi får makt til det. Vi jobber med aktørene på kulturfeltet – og ikke mot dem.

Så vil jeg varsle at Arbeiderpartiet skal stemme for Venstres forslag, nr. 1, og forslagene nr. 13 og 14, fra Sen-

terpartiet, som alle er gjort tilgjengelig for representantene.

Presidenten: Det merker presidenten seg.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [14:50:57]: I dag har jeg lyst til å snakke om to ting, men jeg må nok tegne meg når jeg setter meg igjen, for å rette opp noen av feilene i forrige innlegg også – men det får jeg komme tilbake til.

Jeg skal snakke om media og spill, for etter årevis med ustrukturert og tilfeldig spillpolitikk rydder vi nå opp. Mye er gjort, ytterligere ett grep tas litt senere her i dag, når Extra-spillet blir en del av Norsk Tippings ordinære portefølje, og mer skal skje.

Jeg har lett litt etter måter å unngå å snakke om de åtte rød-grønne årene, men presidenten får ha meg unnskyldt: På spillfeltet er det dessverre ikke mulig. Vi overtok et område hvor hele enerettsmodellen var satt i fare av tilfeldigheter og forskjellsbehandling. ESA åpnet sak mot Norge, og hadde vi fortsatt den lemfeldige behandlingen på dette politikkområdet, ville enerettsmodellen vært en saga blott.

Høyre og regjeringen har reddet enerettsmodellen gjennom konsistent politikk og nødvendig ryddearbeid. Men vi gir oss ikke der. Det er varslet en stortingsmelding med en helhetlig gjennomgang av spillpolitikken, for fortsatt er det en del tråder som flagrer i vinden. Og enda viktigere: Vinden bringer med seg mørke skyer. Det er sånn at snart 60 pst. av alt spill som foregår via Internett, spilles hos uregulerte tilbydere som tilbyr spillene sine fra utlandet. Samtidig ser vi at andelen som velger de tradisjonelle spillene som Lotto og tippesekupongen, er på vei ned. Legger man kurven for tradisjonelle spill som drives av Norsk Tipping, oppå kurven for online-spill, hvor altså stadig flere velger andre leverandører, ser man ganske fort at dette ikke er bærekraftig over tid. Norsk Tippings resultat vil gå ned, overskuddet vil bli mindre i kronebeløp, de frivillige vil få mindre penger. Dette må vi finne midler for og møte, og vi ser frem til å drøfte det når spillmeldingen kommer.

Noen synes å tro at det bare er å skru av Internett eller forby reklame som er sendt fra stasjoner i utlandet. Sånn er det dessverre ikke. Det skal svært mye til for å lykkes i å stanse reklame som er lovlig sendt fra andre land. Blokkering av Internett har de i og for seg en viss suksess med i Nord-Korea, men det er med dagens teknologi svært lett å komme rundt for en vanlig norsk bruker. Det er dessuten et element i at det er noe betenkelig med å blokkere ting vi ikke liker. Det reiser også prinsipielle spørsmål.

Jeg er trygg på at vi kan finne gode løsninger fremover. Det må vi, for de tvinger seg frem. Det er å foretrekke å ha kontroll og foreta varsomme tilpasninger fremfor å halse etter fordi vi kommer til et knekkpunkt hvor det virkelig begynner å haste.

Videre til medieområdet: Her har jeg også vridd og vendt for å forsøke å holde meg unna et tilbakeskuende perspektiv, men det er ikke til å unngå å peke på de åtte årene med unnfalighet – ja, nærmest konkret motstand – når det gjaldt plattformnøytral lavmoms for nyhetsmedier fra den rød-grønne regjeringen. Når det gjelder arbeidet den rød-grønne regjeringen gjorde for plattform-

nøytralt momsfrтак for nyhetsmedier, er null et tall som er verdt å merke seg, fordi det var nettopp det som skjedde: null og niks.

Nå har vi på rekordtid fått dette på plass. Notifiseringen er sendt til ESA, og dette er kanskje det viktigste bidraget for å legge til rette for nødvendige omstillinger på mediefeltet. Dette er kanskje den største endringen på dette området på mange, mange år, og det er da også hilst velkommen fra en tilnærmet samlet norsk presse.

Omstillingen i media går enormt fort, også innenfor kringkasting. Derfor er det viktig at arbeidet med allmennkringkastingsmeldingen som nå pågår, munner ut i en moderne og fremtidsrettet politikk som legger til rette for både et sterkt og balansert NRK og et kommersielt allmennkringkastermiljø – prinsipielt sett i hele eteren, både tv og radio. Arbeidet med allmennkringkastingsmeldingen må ses i sammenheng med to andre viktige prosesser som allerede er i gang: ekspertutvalget som skal jobbe frem råd om NRKs fremtidige finansiering, og Mediemangfoldsutvalget som skal presentere sitt arbeid våren 2017.

I en medie verden i voldsom endring er det viktig at vi ser det hele under ett: rammevilkår, finansiering, mangfold, språkrøkt, kulturformidling, nyhetsformidling, debatt og demokratiutvikling. Regjeringen fører en moderne mediepolitikk for fremtiden. De siste to årene har det skjedd mer og blitt satt i gang flere prosesser enn på svært lang tid før det. Dette arbeidet – som ble satt i gang på overtid, men som vi gyver løs på – fullfører vi ett etter ett med stor lyst og iver, for i arbeidet med å fornye og forenkle er regjeringen opptatt av å løse de viktige oppgavene i dag, samtidig som vi ruste Norge for fremtiden. På medie- og spillfeltet gjør vi både ryddejobben og setter oss i stand til å møte den globale virkeligheten – bedre rustet og med ambisjoner om å være i front i stedet for å halse etter.

Det er vår mening at politikk som legger til rette for fremtiden, er bedre enn gammeldagse løsninger på gårdsdagens problemer.

Presidenten: Før neste taler vil presidenten gi ordet til representanten Anne Tingelstad Wøien for å beriktige et forslag. Det er altså forslag nr. 16.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [14:56:12]: Det gjelder forslag nr. 16, som ble framsatt i den forrige bolken av kulturdebatten. Det skal det stå at Stortinget ber regjeringen følge opp at «den forskriftspålagte plikta» om alltid å vurdere barnets osv. – i stedet for «den lovpålagte plikta».

Presidenten: Da har representanten beriktiget det, og vi går videre på talerlisten.

Arild Grande (A) [14:56:42]: Det er dessverre en kjensgjerning at kulturens andel av statsbudsjettet går ned. Det har den gjort, jevnt og trutt, siden dagens regjering så lyset, og i tillegg til å ha lavere ambisjoner på vegne av kulturlivet gjennomfører også regjeringen store endringer, noe som skaper betydelig uro og uforutsigbarhet for norske kulturaktører. Med de endringene som nå gjennomføres, og med den stadige nedgangen i kulturens andel av

statsbudsjettet, vil det bli svært krevende igjen å skulle begynne å opparbeide seg til de rød-grønnes nivå – med ambisjonen om 1 pst. av statsbudsjettet til kultur.

Det er nedslående at vi har en statsråd som er den første på mange år som aktivt har tatt til orde for at man skal ha reduserte ambisjoner på vegne av norsk kulturliv. Det ser vi også spor av i denne debatten, for jeg har ikke sett tegn til noe som helst av ambisjoner på vegne av norsk kulturliv fra de representantene som har vært oppe på denne talerstolen fra regjeringspartienes side.

En liten visitt til Kårstein Løvaas, som var oppe og påsto at Arbeiderpartiet strør om seg med fiktive penger. Det er en litt underlig påstand all den tid vi baserer våre anslag på Finansdepartementets svar på våre spørsmål, og en kan ikke akkurat si at det er et departement som strør om seg med penger i tide og utide. Så det er en noe underlig påstand, vil jeg si.

Vi har sett en debatt i høst som har vært preget av at enkelte har tatt til orde for at det skal bli mindre fokus på penger og mer fokus på kvalitet. Det må jeg si at jeg ikke forstår, at de to tingene skal være en motsetning. For oss i Arbeiderpartiet henger dette veldig nøye sammen. Vi vil ha økt satsing, større ambisjoner for norsk kulturliv, og det betyr også økte statlige forpliktelser gjennom økte bevilgninger, fordi vi vet at det også vil bidra til økt kvalitet.

Gjennom åtte rød-grønne år så vi jo en enorm investering i norsk kulturliv, både når det gjelder investering i kulturinstitusjoner over det ganske land og investering i aktivitet. Vi så en stor økning i kulturelle opplevelser over hele landet, og vi så en stor økning i folk som fikk muligheten til å delta både i organisasjonsliv og i kulturliv. Så for oss henger nettopp økte bevilgninger og økt kvalitet nært sammen.

Slik er det også når det gjelder frivilligheten. Vi har i vårt alternative statsbudsjett – som jeg har vært inne på i innlegg i tidligere budsjettdebatter – en egen frivillighetspakke. I fjor høst var det sterke reaksjoner fra store deler av norsk frivillighet mot regjeringens forslag til statsbudsjett, hvor det var store kutt. I år ser vi at til tross for at regjeringen har inngått en frivillighetserklæring, benytter de den første anledningen – som jo var statsbudsjettforslaget for 2016 – til å forlate sin egen frivillighetserklæring. Frivillige organisasjoner får ingen økning i frie midler, og samtidig ble det en økt styring av de midlene som gis.

Når det gjelder grunntilskuddet for barne- og ungdomsorganisasjonene, øker ikke regjeringen det, til tross for at det er vekst i antall organisasjoner og i antall medlemmer. Derfor foreslår vi i vårt alternativ å styrke tilskuddet med 10 mill. kr. Vi legger dessuten inn forslag om pluss 100 mill. kr i momskompensasjon for frivillige organisasjoner, en økning for frivilligsentraler på 20 mill. kr i forhold til det som er budsjettavtalen, en økning i tilskuddet til Frifond på 2 mill. kr. Alt dette gjør vi for nettopp å styrke frivillighetens mulighet til å nå sine egne ambisjoner.

Det blir tid etter dette innlegget til å komme inn på mediebudsjettet. Det skal jeg ta i mitt neste innlegg. Men jeg vil bare slå fast, i likhet med Anette Trettebergstuen, at Arbeiderpartiet akter å stemme for forslag nr. 13 fra Senterpartiet, da det innebærer det samme som Arbeiderparti-

et har tatt til orde for – en økning av kringkastingsavgiften på 45 kr mer enn det som er budsjettavtalen.

Kenneth Svendsen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Sonja Mandt (A) [15:02:04]: Vi får igjen et kulturbudsjett som reverserer satsinger som har vært gjort gjennom mange år, og som det kommer til å ta tid å bygge opp igjen. Bit for bit ser vi at det bygges ned og endres. Mantraet er «armlengdes avstand» – og det brukes når det passer. Når ting blir nært, vondt og vanskelig, glemmes det, for i forliket med Kristelig Folkeparti og Venstre har de brukt de korte armene. Her styres neste års drift med klare politiske føringer på utvalgte felt og navngitte steder. Det synes vi er helt greit, men det er ikke helt konsekvent med tanke på hva som blir sagt.

Et tydelig eksempel på det er det som vi var inne på i replikkordskiftet, tilskuddet til Stella Polaris. Til dette bevilget Arbeiderpartiet 1 mill. kr i sitt alternative budsjett, mens representantene Eidem Løvaas og Flåtten i Sandefjords Blad avviste tvert at Høyre ville følge opp det. Heldigvis kom Kristelig Folkeparti og Venstre inn og prøvde å redde Vestfold-representantenes lokale, frie teater, og tross denne uviljen fra Høyre fikk de altså 500 000 kr, som trolig ikke er nok til å unngå kutt likevel. Det ser vi på som en halv seier og et resultat av vårt forslag. Men det medførte kutt i musikkensemblestøtten, noe som også er uheldig.

Arbeiderpartiet er også bekymret for framtida til Den kulturelle spaserstokken – ordninga som skal gi gode kunstneriske og kulturelle opplevelser for eldre. I fjor diskuterte regjeringa bruken. Da kunne sykepleierne synge, og en ønsket å fjerne profesjonelle artister fra ordninga. Også her stoppet Kristelig Folkeparti og Venstre en uheldig løsning. Nå prøver regjeringa seg igjen ved å fjerne rapporteringsplikten for bruken av midlene, som de allerede har overført til fylkeskommunene. På den måten svekker man ordninga nok en gang, for den skal tydeligvis vekk. Muligheten for at pengene brukes på andre ting, er nå til stede, og derfor ønsker Arbeiderpartiet å opprettholde rapporteringsplikten.

Så til gaveforsterkningsordninga, som har vært tatt opp i salen her flere ganger: Mandag 7. desember kunne vi lese at statsråd Widvey mener at gaveforsterkningsordninga er en suksess, og også her i salen hylles ordninga fra posisjon. Det står i sterk kontrast til undersøkelsen som NRK har foretatt om ordninga, der den blir beskrevet som mislykket, og at de som vil bruke pengene på kultur, allerede gjør det. Sigrid Røyseng sier:

«Sponsorene vet om ordningen, men det påvirker dem ikke.»

Gavene gis oftest av stiftelser som allerede har nedfelt i sine formålsparagrafer hva pengene skal brukes til, og det bidrar i hvert fall ikke til at flere gir. Men de som har en sterk posisjon, får, som vi ser på Lillehammer.

I budsjettet kan vi se at kun 11 pst. av museenes inn-

tekter kommer fra ordninga. Det er stor forskjell både med tanke på hvor de ligger, og hva de får. Etter Arbeiderpartiets syn er det greit med penger, men det er en ordning som viser at markedstenkinga som regjeringa driver med, ikke fungerer her.

Tove Karoline Knutsen (A) [15:05:24]: Kunst og kultur beveger og berører oss på en måte som vi ikke alltid finner ord for. Vi snakker om verdier de fleste av oss ønsker å ha med seg hele livet, fra vugge til grav. Jeg brenner for at vi skal få løftet fram de gode satsingene med kultur for eldre og andre som har problemer med å oppsøke ordinære kulturtilbud. Her står Den kulturelle spaserstokken helt sentralt. Som de fleste husker, ble det ramaskrik da regjeringa i budsjettet for 2015 foreslo å avvikle den populære ordninga med «spaserstokken». Reaksjonen var så sterk at regjeringa måtte revurdere det de først foreslo. Alle så sjølsagt det fullstendig urimelige i at sårbare eldre skulle bli salderingspost for at regjeringa skulle kunne kvittere ut betydelige beløp i skattelette til mer velsituerte mennesker. Men det er slik at eldre eller andre som ikke lett kommer til tilbudene for egen maskin, har like stort behov for og rett til kunstneriske og kulturelle opplevelser som alle andre.

Gode kulturopplevelser er forebyggende og helsefremmende for kropp og sinn, ikke minst for eldre og andre som bor på institusjon. Kultur og ulike former for aktivitet er grunnleggende elementer i et helhetlig omsorgstilbud. En framtidssrettet eldrepolitikk må i mye større grad vise forståelse for at vi er hele mennesker med sosiale, eksistensielle og kulturelle behov. Kultur og omsorg må spille sammen i et mye tydeligere samarbeid som både stimulerer og aktiviserer tanker og følelsesliv, f.eks. gjennom kunst- og kulturprosjekter som bygger på den enkeltes evner, interesser og livshistorie.

Arbeiderpartiet er bekymret for at en fantastisk ordning som Den kulturelle spaserstokken ikke kan bevares i årene som kommer, med den innretninga som dagens regjering har valgt for denne ordninga. Én ting er å legge bevilgninga inn på ramma til Kommunal- og regionaldepartementet, men Arbeiderpartiet har merket seg – som også tidligere nevnt her i salen – at regjeringa nå har fjernet rapporteringsplikten for midlene. Den tiltenkte bruken av potten er dermed svært usikker, og sjansen er stor for at pengene kan bli benyttet til andre formål.

Jeg vil vise til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett for 2016 styrker Den kulturelle spaserstokken med 50 pst., dvs. 15,4 mill. kr. Dersom pengene bevilges over ramma til nevnte departement – det kan selvfølgelig være formålstjenlig – må de øremerkes, eller det må være en klar rapporteringsplikt for tildelinga, slik at man sikrer at potten brukes til det som er meninga med Den kulturelle spaserstokken, nemlig å gi gode kunstneriske og kulturelle opplevelser til eldre mennesker og andre som trenger et sånt tilbud.

Pål Farstad (V) [15:08:37]: Det er svært gledelig at det gjennom budsjettforliket bevilges 1,5 mill. kr til Kristiansund Kirke Kunst Kulturfestival. Det er også gledelig at en samlet komité står fast på at region- og distriktsope-

raene må styrkes parallelt med satsingen på Den norske opera og ballett. Jeg er enig med komiteen når den sier at gjennom et utstrakt samarbeid mellom profesjonelle og amatører er region- og distriktsoperaene med på å bygge den kulturelle grunnmuren rundt i Norge.

Det er behov for å satse på opera- og kulturhus i Kristiansund, ja, mer enn noen gang for Møre og Romsdal og Kristiansund, et hus som skal huse operaen i Kristiansund, Nordmøre museum, Kristiansund bibliotek og Kristiansund kulturskole. Arbeiderpartiets merknad i budsjettet som peker på akkurat det, er derfor gledelig. Realisering av et slikt prosjekt, et slikt hus, er særdeles viktig for å videreutvikle operaen i Kristiansund, som har fast plass på statsbudsjettet og status som ressurs- og kompetansesenter for distriktsopera.

Byens opera er et resultat av Norges eldste operatradisjoner med spor tilbake til 1805, og den har siden 1928 produsert og satt opp en mengde operaer, operetter, musikal, balletter og danseforestillinger, derav en lang rekke norgespremier og til og med enkelte verdenspremier. Men bedre fasiliteter er påkrevd. Operaen i Kristiansund driver et utstrakt samarbeid med andre, både kulturinstitusjoner og skoleverket. Ungdommer deltar på scene og i orkester sammen med voksne profesjonelle og amatører i samhandling. Slik overleveres tradisjon, kunnskap og ferdigheter innen musikkteater.

I tillegg til operaen har Nordmøre museum et sårt tiltrengt behov for nye lokaler, og det er særst positivt at museet og operaen har funnet hverandre i husspørsmål, både for å oppnå synergier selskapene imellom og for publikum og brukere av tilbud i et slikt hus.

Nordmøre har institusjonene og kunnskapen. Nå venter de og vi på et opera- og kulturhus i Kristiansund som kan bidra til å utvikle disse institusjonene og denne kunnskapen videre for regionen.

Rigmor Aasrud (A) [15:11:29]: For om lag ett år siden kom to alvorlige herremenn ut i Stortingets vandrehall og fortalte at Høyres gruppemøte hadde sagt nei til norsk idrett og Høyre-byrådet i Oslos plan om å arrangere et OL i Norge i 2022. Begrunnelsen som ble gitt, var aktverdigg nok – pengene kunne brukes til bredden, og det ble lagt vekt på at det trengtes anlegg rundt omkring i hele Norge.

Det er lett å være enig i at vi trenger flere arenaer som legger til rette for fysisk aktivitet. Inaktivitet er en av de største folkehelseutfordringene. Det var derfor med interesse jeg leste kulturministerens forslag til statsbudsjett. Hvor var pengene som skulle bidra til flere idrettsanlegg, lagt? Ja, en kunne jo tenke seg at regjeringa hadde tenkt at Arbeiderpartiets forslag om å forsere nedbetalingen av den fordringen norske idrettslag har på staten, var en god idé. Men nei, det var ingen tilslutning til våre forslag, som ville gitt 600 mill. kr mindre i etterslep på utbetalingen av støtte til idrettslagene. Og jeg er helt sikker på at de frivillige, som vi hyller i festtalene, ville synes det var mye mer meningsfylt å bruke dugnadsinnsatsen på aktiviteter enn på å finansiere renter på lånene som må tas opp for å dekke etterslepet i påvente av at spillemidlene skal komme til utbetaling.

Det var ingen løsning for å redusere etterslepet i statsbudsjettet. Budsjettet inneholdt heller ingen midler til nye anlegg, til tross for at det er en tid da vi kunne trenge sysselsetting rundt omkring i det norske land.

Jeg regner med at statsråden til sitt forsvar vil si at idrettens andel av spilloverskuddet har økt. Men det skyldes et vedtak som ble gjort på Arbeiderpartiets landsmøte og lagt fram av Stoltenberg-regjeringen i stortingsmeldingen om den norske idrettsmodellen i 2012. Ja, helt enstemmig var det vel ikke. På den tiden, da Fremskrittspartiet ikke var bundet av noen økonomiske rammer, ville de innføre endringen raskere enn flertallet.

Men dette er ikke noe svar på Høyre og Fremskrittspartiets alternative bruk av OL-søknadsmidlene – altså: ingen penger til anlegg over statsbudsjettet, og en statsråd som ikke følger opp et enstemmig storting om å komme tilbake med en forutsigbar ordning for momskompensasjon. Det må være litt flaut å være idrettspolitikker fra Høyre og Fremskrittspartiet i dag og ikke ha fått gjennomslag i egen regjering.

Men forslagene ligger der i dag også. Det er bare å stemme for en gang til, så kanskje det blir en forbedring.

Trine Skei Grande (V) [15:14:52]: Norge har et lite språk, et språk som denne salen har tatt en del modige avgjørelser for å ta vare på. En forlegger spurte meg en gang om jeg visste hvor mange fulltidsforfattere det var på et av verdens største språk, nemlig mandarin. Da var svaret null.

I forrige uke ble Åsne Seierstads bok om Utøya kåret av New York Times til en av de ti beste bøkene i år. Det viser at norsk sakprosa er i verdensklasse. Per Petterson er den første norske forfatter som har fått den prestisjetunge IMPAC, Dublin-prisen, og han er igjen nominert, denne gangen med «Jeg nekter». Han er oversatt til over 50 språk. I oktober samlet Karl Ove Knausgård nesten tusen tilhørere i Berlin da han lanserte sitt femte bind av «Min kamp» på tysk. Og borti gata her – nesten så vi kan se det – bor en av de største og fremste nåværende dramatikerne, som blir hyppigst spilt på verdens scener, nemlig Jon Fosse. Oppi dette skjer det en masse innenfor film og reiseliv. Det vokser, og det gir masse muligheter for Norge.

Når vi nå ligger i front litteraturmessig i hele bokbransjen, er det viktig at vi klarer å ha stor tyngde i denne salen bak en søknad om at Norge bør være hovedsamarbeidsland på bokmessa i Frankfurt. Våre naboland Island og Finland har gjort det med stor suksess. Jeg er veldig glad for at komiteen har gått sammen om en merknad som gjør det mulig for NORLA nå å sende en søknad om å bli et samarbeidsland. Og jeg er veldig glad for at Arbeiderpartiet har uttrykt støtte til det forslaget jeg fremmet, som gjør at det blir bred støtte i denne salen til å gi dem den økonomiske oppbakkinga i det også. De andre landene som har vært inne, har stort sett hatt 70 pst. statlig støtte. Med det vedtaket vi gjør i dag, nærmer vi oss de 60 pst. som de har sagt er nødvendig. De har et ambisiøst mål om å få til 40 pst. privat finansiering, som jeg håper og tror at de skal klare, og som de har forutsetninger for å klare. Det flotte med dette prosjektet er at vi klarer å vise fram norsk litteratur, men også at vi har klart å samle norsk litteratur – forleggere,

forfattere, alle bidragsyterne i litteraturformidlinga – til et felles løft for å få en slik søknad sendt til Frankfurt. Og det er jeg kjempeglad for at vi nå ser ut til å ha bred støtte for i Stortinget også.

Ruth Grung (A) [15:18:11]: Jeg hadde egentlig tenkt å begynne med Fargespill, men jeg har lyst til å starte der foregående taler sluttet, med å framheve språket vårt, litteraturen vår og ikke minst Jon Fosse, som fikk Nordisk råds litteraturpris i år – vel fortjent. Men samtidig fikk vi også vite på Nordisk råds møte at Norge kutter støtten til Island, slik at Island ikke lenger underviser i norsk, og at det norske språk heller ikke skal være representert i det nye senteret til Vigdis Finnbogadottir når det gjelder minoritetspråk og mindre språk, der Norge burde høre hjemme.

Men det jeg hadde forberedt meg på, var den økningen i antall flyktninger som vi opplever i dag, og økningen i arbeidsledighet, som utfordrer samfunnet vårt. Da er det enda viktigere at vi klarer å bruke den kraften som er i kunsten, til nettopp å løfte fram prosjekter som har vist seg å lykkes med både inkludering og å motvirke fremmedfrykt.

Det er derfor særdeles gledelig både at komitéleder Svein Harberg var til stede på festforestillingen til Fargespill, og at en enstemmig komité slutter opp om og løfter fram Fargespill, for det er et helt unikt prosjekt. Det startet for tolv år siden, da kunstnere fikk i oppdrag å løfte fram et prosjekt under Barnas festspill, hvor man hadde dynamikken mellom de profesjonelle og dem som i utgangspunktet kanskje var amatører, og så på møtet mellom de to. Da valgte man å oppsøke en klasse med nyankomne flyktninger og asylsøkere. Siden da har hundrevis av barn og unge fra hele verden – de fleste asylsøkere og flyktninger, men også norske – møttes i helt profesjonelle rammer, brukt sine egne kulturskatter og løftet dem fram. Det er fascinerende å se hvor tette bånd det er mellom folkemusikken fra de ulike landene, og hvordan de møtes. Dette er med på å mobilisere både selvbilde og egne ressurser og få løftet dem fram, og det har store ringvirkninger når det gjelder skoleprestasjoner også.

Avslutningsvis: Når vi er inne i brytningstider, er det viktig å ha gode arenaer for meningsbrytninger og nyhetsformidling, og jeg kan ikke unngå å si – selv om jeg vet at man har det til behandling – at Norge har klart å få fram det beste allmennkringkastermiljøet. Jeg tror en del av oppskriften er at man har fått den positive konkurransen mellom et sterkt NRK med regional forankring og et sterkt TV 2 som er basert på reklame. Jeg håper man tar vare på det videre i det arbeidet som man har.

Hege Haukeland Liadal (A) [15:21:23]: Ikke uventet tok representanten Ib Thomsen opp muligheten for å se på å kutte i offentlig støtte, eventuelt øke egeninntjeningen, for kulturinstitusjoner, og den ulikheten som finnes innenfor det bildet. Det rimer godt med regjeringens lave prosentandel til kulturformål.

Jeg er utrolig stolt over at den offentlige støtten ble doblet i perioden med regjeringen Stoltenberg.

For øvrig tillater jeg meg å sitere en av regjeringens

tidligere statssekretærer. Knut Olav Åmås sa til Aftenposten – merk datoen – i oktober 2013:

«Forhåpentlig vil budsjettet fra de borgerlige om noen uker ikke reversere den foreslåtte økningen til de rødgrønne, som for første gang bringer kultur opp på 1 prosent av statsbudsjettet. Det ville være et både uheldig og unødvendig signal i en liten og beskjeden sektor med stor samfunnsbetydning.»

Statsråd Thorhild Widvey [15:23:06]: Jeg registrerer at man i mye av den debatten som har pågått i dag, fra Arbeiderpartiets side – som er det største opposisjonspartiet – fremdeles prøver å konsentrere seg om retorikken, at det er kommet for lite, og at en for sent har kommet i gang med de tiltakene som regjeringen foreslår i kulturpolitikken.

Jeg vil bare nevne en to–tre ting som viser forskjellen fra den regjeringen Arbeiderpartiet var en del av, og som satt i åtte år.

Når de viser til f.eks. forslaget om mediemoms og evnen og viljen til å gjøre noe, så ble det bekreftet fra denne talerstolen av tidligere finansminister Sigbjørn Johnsen at den forrige regjeringen ikke engang prøvde å gjøre noe, ta noen grep for å prøve overfor ESA å fremme forslag om nullmoms. Jeg registrerer at representanten Grande har vært sterkt ute i avisene og kritisert at det går for sent. Ja, representanten foreslo til og med at jeg burde skaffe meg en hybel i Brussel, slik at jeg kunne påvirke og påskynde dette, slik at det gikk raskere. Det har jeg sluppet, for denne regjeringen har hatt veldig god kontakt – vi har jobbet tett sammen, både finansministeren, undertegnede og resten av regjeringskollegiet, for å sørge for at denne saken skulle gå raskt. Og vi har jobbet godt sammen med våre samarbeidspartnere i Stortinget. Det er nå med på å bidra til at vi kanskje klarer å få en løsning i denne saken.

Et annet eksempel: Jeg registrerer at de i kraftfulle ordelag tidligere og ikke minst i innstillingen tar opp hvorfor vi ikke har kommet raskere i gang med incentivordningen for film – og det etter at de har sittet i åtte år og styrt dette landet og ikke engang har fremmet et forslag om å få denne incentivordningen i gang. Jeg tror at velgerne til syvende og sist forholder seg til hva en regjering gjør – og ikke hva man springer rundt og sier når man er i opposisjon.

Jeg kan legge til når det gjelder idrettsanlegg og moms: Når fremmet Arbeiderpartiet, da de satt i regjering og hadde finansministeren, som de da hadde god anledning til å kunne fremme forslag sammen med, forslag om at dette skulle bli en regelstyrt ordning? Når gjorde de det? Faktum er at denne regjeringen har sørget for forutsigbarhet for idretten ved at vi har bevilget 100 pst. momskompensasjon, i motsetning til Arbeiderpartiet, som i de årene de satt med regjeringsmakt, bl.a. i 2012 ikke var i stand til å kunne fremme forslag om 100 pst. refusjon av anleggsmomsen.

Dette var tre eksempler der Arbeiderpartiets kritikk ikke står til troende. Her er det snakk om å holde det en lover, og det er det regjeringen har gjort.

Svein Harberg (H) [15:26:08]: Det er tid for noen kommentarer, og jeg tror jeg begynner der som statsråden

sluttet, med momskompensasjon for idrettsanlegg. Representanten fra Arbeiderpartiet var så veldig tydelig på at det var fryktelig galt når private penger utløste offentlige penger. Ja, når det bygges idrettsanlegg rundt om, er det en stor andel private penger som gjør at disse bygges, og som gjør at det søkes momskompensasjon – altså utløser de private pengene offentlige penger. Dette foreslår de nå skal være regelstyrt – men det er så grusomt hvis private penger utløser offentlige penger! Nei, det er ikke så lett å bli klok på hva som er tråden i dette fra Arbeiderpartiet.

Så forundrer det meg at de tviholder på denne prosenten av budsjettet. Jeg regner med at det gjelder uansett hvordan det går med budsjettet – nå har vi et budsjett i år som gjør et kraftig hopp, og som ganske sikkert også kan bli utfordret i revidert, fordi vi har store kostnader med en spesiell flyktningssituasjon. Nå var det regnet ut, hørte jeg, hvor mye dette utgjorde av totalbudsjettet. Da skal en altså opp på kulturbudsjettet når sånne ekstra ting oppstår, og når de kostnadene forsvinner igjen, skal en ned på kulturbudsjettet. At det er forutsigbart og godt for kulturlivet i Norge med denne prosenten – istedenfor å være tydelig på hvilke ordninger som får penger, være tydelig på hvilke ordninger som blir prioritert, og sørge for at det er vekst i tildelingene til de ordningene – det synes jeg er rart.

Så må vi ha en liten stemmeforklaring. Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre kommer til å stemme imot rammeområde 3, V, punkt 2, som er en teknisk bestemmelse om hvordan pengene som var lagt på statsbudsjettet til festspillene i Bergen og Nord-Norge, skulle håndteres. Det kan vi selvfølgelig ikke stemme for når de pengene ikke er der lenger, så det er det som gjør at vi ikke stemmer for.

Så ber jeg dem som har meldt bekymring for knutepunktordningen, om å lese til øyet blir stort og vått på side 61 i innstillingen. Der står det tydelig hva vi mener må være kriterier for en framtidig festivalstøtteordning, deriblant:

«Regional forankring og lokal og regional medfinansiering skal gi prioritet i søknadsbehandlingen.»

Der er det altså ivaretatt, og det er forklaringen på at vi går imot V, punkt 2.

Arild Grande (A) [15:29:23]: Jeg ble dessverre forhindret fra å følge opp mitt eget spørsmål til representanten Ib Thomsen om NRK-lisensen. Jeg gjentar at før stortingsvalget slo Fremskrittspartiet med brask og bram fast at en har betalt lisens for siste gang. Så sies det at det jobbes med det standpunktet. Det gjør det tilsynelatende i aller høyeste grad, for den lisensregningen som sendes ut i 2016, har vel aldri vært så høy som nettopp nå. Det er stigning i lisens, og gjennom økningen av kulturmomsen er det tidenes høyeste NRK-lisens. Det er interessant å merke seg.

Når vi har spurt om dette før, vises det til at det skal utredes. Men i et innlegg tidligere i debatten sa Ib Thomsen at man kan tenke seg å bruke lisensen til å være med og skape mediemangfold. Det kan ikke bety noe annet enn at det er et høyst bevegelig mål, det Fremskrittspartiet opererer med, og at de iallfall en gang for alle nå har slått fast at lisensen er kommet for å bli. Den blir ikke fjernet med

dem i regjering. Det er greit å ha avklart, og jeg er for så vidt glad for det, men de skylder kanskje sine egne velgere en forklaring.

Så er det spørsmålet om nullmoms på digitale medier. Det er riktig at vi har vært utålmodige, og det er riktig at utviklingen har gått veldig raskt. For det første tror jeg at den har gått så raskt at den har kommet overraskende på bransjen selv. Jeg satt og ryddet i noen gamle dokumenter i går, og der var det et innspill fra MBL fra en tidligere budsjettprosess for ikke mange år siden, der de anbefalte Stortinget å gå inn for 8–8. Så vidt jeg husker, sa vel regjeringen i sin regjeringserklæring at man ville ha en lavmoms, man sa ingenting om nullmoms der. Så har parti etter parti i tur og orden i Stortinget – Kristelig Folkeparti var vel først, og Arbeiderpartiet nummer to – landet på at nå går utviklingen så raskt og er så dramatisk at her må det gjøres noen mer radikale grep.

Etter hvert har det blitt konsensus i denne sal om at nullmoms er det riktige, og vi er glade for å gi honnør til regjeringen for at de har levert raskt på et område det nå er tverrpolitisk enighet om.

Så registrerer vi at det er betydelig uro i fagpressen. Vi forsøkte å ivareta de innspillene vi fikk i budsjettthøring ved å invitere statsråden til dialog om hva innholdet i framtidens nullmoms skal være. Det var statsråden avvisende til, men vi har i hvert fall forsøkt å gi våre innspill på det. Så jeg vil gi honnør, men samtidig vise til at det også er betydelig forbedringspotensial i det som nå foreligger.

Så viser jeg til vårt alternative budsjettforslag, hvor vi øker produksjonstilskuddet, vi foreslår 3 mill. kr i tilskuddsordning for digitalisering av lokalaviser, vi foreslår å øke tilskuddet til lokalkringkasting – sånn at de også kan digitaliseres – med 3 mill. kr, og vi foreslår økning til samiske aviser. I sum bidrar det til økt mediemangfold og at flere stemmer slipper til.

Kari Henriksen (A) [15:32:43]: Kultur ut til hele landet og et kulturbudsjett som garanterer økning i og med énprosentmålet, var Stoltenberg-regjeringas politikk. Skolesekker, rullatorer, by og bygder ble fylt med kultur, musikk, teater, form og farge.

Vi skal ha mindre detaljstyring, sa kulturministeren tidligere i dag. Det er en tradisjon som er godt forankret i den blå-blå politikken. Nå har vi en regjering og en kulturminister med så lite detaljstyring at de ikke engang kan tallfeste hvor stor andel kulturbudsjettet er av statsbudsjettet. Det er lite styring, det.

Denne lavere andelen av pengebruk får faktisk konsekvenser, bl.a. for seilskutene, som jeg hadde en interpellasjon om sist fredag. Intensjonene var gode, også fra kulturministeren og representantene fra Høyre – selv om jeg må innrømme at en av Høyre-representantene var nesten like bekymret som meg, men bare nesten.

Økningen i budsjettet var på tilnærmet samme nivå som forrige år. Økningen stoppet litt opp. Fra 2013 til 2014 – det siste året Stoltenberg-regjeringa hadde ansvaret – var økningen på 1,2. I 2015–2016 har det nesten ikke vært noen økning, og det har det heller ikke vært fra 2014 til 2015. Så vi kan si at viljen var middels, men viljen var til

stede når det gjaldt å være enig i at det offentlige må bidra med flere alternative inntektskilder til seilskutene. Det er jeg veldig glad for, og jeg har store forventninger til at komitélederen og sørlandsrepresentanten Harberg sørger for å få omgjort den gode viljen til konkrete bevilgninger til neste år – regjeringas nest siste budsjett i deres periode – eventuelt at viljen er så stor at stillstand og havblikk, som nå rår, går over, så vi får litt vind i seilene allerede i revidert nasjonalbudsjett. Da anbefaler jeg at regjeringa matcher Arbeiderpartiets alternative budsjett på 20 mill. kr til seilskutene.

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Trine Skei Grande (V) [15:35:27]: Først en kort stemmeforklaring. Vi kommer til å stemme for forslag nr. 16, fra Senterpartiet, når de nå har endret innholdet der. Ellers kommer vi nok til å stemme imot de andre forslagene som er fremmet, unntagen våre egne. Så kommer Terje Breivik tilbake igjen til moms, som vi har behov for å kommentere.

En kort merknad om frivillighet, for her føler jeg oppriktig at vi er et sentrumsparti. Vi er kjempeglad for at vi har fått med regjeringa på å fjerne avgiften på frivillighet. Vi er kjempeglad for den jobben med avbyråkratisering, forenkling og tilrettelegging som frivilligheten gjør. Men så er regjeringa helt håpløs når det gjelder støtte til organisasjoner over de ulike andre departementene. Venstre er kjempeglad for at vi har fått puttet alle pengene som var foreslått kuttet til ulike frivillige organisasjoner under alle mulige departementer, tilbake igjen. Her viser vi en klar sentrumsposisjon: Vi vil både avbyråkratisere og ta bort avgifter, men vi vil også gi støtte til organisasjonene over departementene.

Statsråd Thorhild Widvey [15:36:43]: Grunnen til at jeg tok ordet, er et behov for en kort kommentar når det gjelder dette med private penger, for etter denne debatten i dag kan vi bare slå fast at Arbeiderpartiet bare er for private penger i kulturlivet når de ikke utløser noe samarbeid med det offentlige. Det er den eneste røde tråden eller i nærheten av et prinsipp som Arbeiderpartiet har forfektet her i dag. Altså: Folk må gjerne bruke private penger på kulturlivet og må gjerne komme med gaver, men det må for all del ikke være i nærheten av noe samarbeid med det offentlige.

Jeg registrerer at det samme prinsippet ikke gjelder for idrettsanlegg, for det er jo slik at idretten bygger veldig mange idrettsanlegg rundt omkring, og da er det jo private midler med, det er faktisk en forutsetning for å kunne få kulturmidler. Så der gjelder åpenbart ikke prinsippet.

Selv kulturutredningen – Arbeiderpartiet nedsatte altså Enger-utvalget, som avga sin innstilling – sa følgende:

«Det er ønskelig med en økt finansiering av kulturlivet fra private kilder. Flere finansieringskilder bidrar til å sikre kulturlivet faglig uavhengighet og fremmer mangfold i kunst- og kulturproduksjonen. Dels er det også praktiske grunner til å ønske privat finansiering

av kulturlivet velkommen. Utvalget ønsker at kunst- og kulturproduksjonen skal fortsette å vokse inn i framtida. For å oppnå dette, er det viktig å utvide finansieringen av kulturlivet som kommer i tillegg til bevilgningene fra offentlige myndigheter.»

Det er nettopp det vi prøver å få til. Hvis vi kan være i nærheten av å få til en insentivordning som på sikt utløser at det blir enda mer privat kapital, og som gjør at både den private kapitalen og de offentlige midlene er med på å bidra – i samarbeid – til å kunne klare å få realisert flere typer kulturprosjekter rundt omkring, har jeg vanskelig for å forstå at noen kan være imot det.

Et kort poeng også når det gjelder Talent Norge: Det er faktisk ikke bare musikktiltak som er under Talent Norge i dag; det er syv prosjekter som til nå har fått støtte: Det er scenekunst, det er dans, det er lyrikk, det er den visuelle kunst, det er samtidsmusikk, det er jazz, det er ensembler, det er klassisk, og det er opplæring i regionene. For å nevne to–tre av dem som driver disse tiltakene, så kan man nevne BFUng, Henie Onstad, 1B1, Nasjonalballetten. Dette var bare noen eksempler. Det er altså feil når Arbeiderpartiet påstår fra Stortingets talerstol at dette kun går til musikktiltak.

Terje Breivik (V) [15:39:53]: Når Høgre no i denne debatten har brukt ein del tid på å forsvare og ta æra for nullmoms på media parallelt med at Arbeidarpartiet har gjort litt store retoriske poeng av forholdsvis små endringar i pressestøtta, viser vel det kor rett og kor viktig det var at me i fjorårets behandling av statsbudsjettet nettopp tok kampen og fekk knesett prinsippet om nullmoms på digitale medium. Berre for å rekapitulera litt: Dette er det suverent viktigaste, tyngste mediepolitiske grepet me har gjort i dette Stortinget for ein bransje som så til dei grader opplever ein kombinasjon av ein inntektssvikt som få andre næringer er i nærleiken av, med endringar i folks medievanar og ikkje minst konkurransen frå andre aktørar digitalt, som er rimeleg utfordrande. Sånn sett synest eg det er på sin plass å bruka denne debatten og verkeleg slå fast frå denne talarstolen at dette er kanskje det grepet som var det viktigaste me gjorde for mediebransjen.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [15:41:56]: Aller først, når det gjelder bokmessen i Frankfurt, så er Kristelig Folkeparti veldig glad for at alle fire samarbeidspartiene har blitt enige om både en merknad i innstillingen og også det forslaget som i dag er fremmet i salen. Vi står bak det, og det ser også ut til at vi får stor og bred tilslutning fra Stortinget til det. Det er veldig bra – bra for norsk litteratur og ikke minst når det gjelder internasjonalisering av norsk litteratur.

Det er et annet område som flere har vært innom, og det er museumsområdet. Det er et viktig område, og det er helt opplagt at gaveforsterkningsordningen ikke på langt nær er nok til å møte de utfordringene som museumsfronten har, ikke minst når det gjelder det bygningsmessige. Men der har det vært en bevegelse i Stortinget, og jeg er veldig glad for at vi har fått en samlet komité til å stille seg bak merknader knyttet både til Telemark Museum og til Norsk

Bergverksmuseum på Kongsberg. Jeg forventer selvfølgelig at regjeringen legger merke til de merknadene og ser at det er en vilje på Stortinget til å støtte de prosjektene, at vi er positive til de utviklingsplanene som er der. Men det er helt klart at gaveforsterkningsordningen kan ikke alene være med på å løse de utfordringene som museumsmiljøet står overfor.

Kunstnerassistentordningen er også nevnt, og Kristelig Folkeparti og Venstre ble beskyldt for å bli truet i kne. Jeg vil bare minne om at det er en samlet komité som står bak en merknad når det gjelder kunstnerassistentordningen, og det er en veldig positiv vilje til å løfte opp det. Vi har tidligere sagt at kanskje Talent Norge kan være rammeverket rundt en slik ordning. Jeg registrerer at det ennå ikke har blitt tatt til følge, sannsynligvis vil det ikke bli tatt til følge, og derfor må vi fortsatt se på hvordan vi kan få dette på plass. Den erfaringsoverføringen som er fra etablerte til nye kunstnere, er utrolig viktig, det må vi bare få på plass. Det er ikke noen dyr ordning, og jeg håper derfor at vi allerede til budsjettet neste år kan få noen positive signaler fra regjeringen om det.

Ellers er jeg selvfølgelig glad for at kunstnerstipendene ble hevet, og jeg er veldig glad for det svaret som statsråden ga representanten Trine Skei Grande, for dette er jo en start, men det må følges opp. At regjeringen ikke bare anerkjenner det løftet vi fikk til nå i forbindelse med dette budsjettet, men også at det skal følges opp, det er jeg veldig glad for.

Ellers må jeg bare til slutt si at jeg synes denne diskusjonen rundt private og offentlige midler blir litt rar.

Jorodd Asphjell (A) [15:45:21]: Norsk kulturliv, frivillighet og idrett gjør en stor innsats hver eneste dag landet rundt, i alle landets 428 kommuner, en innsats for uegennyttig arbeid for at vi skal ha gode oppvekstsamfunn for små og store. Det er mange gode lokale arrangement, det er store aktiviteter, og ikke minst er det også bygging og drift av mange store anlegg. Her er det lokale ildsjeler som står på hver eneste dag for å gjøre en innsats for en god oppvekst for dem som bor der.

Da Arbeiderpartiet satt i regjering, hadde vi tre kulturministre, Trond Giske, Anniken Huitfeldt, Hadia Tajik, som innførte flere store, nye ordninger for å styrke frivilligheten, kulturlivet og idretten, bl.a. gjennom ny grasrotandel, momskompensasjon for varer og tjenester, ny momskompensasjon for idrett i forbindelse med bygging av anlegg og ikke minst opptrappingsplan for ny tippenøkkel til 64 pst.

Det jeg vil komme spesielt inn på, gjelder momskompensasjon for bygging av anlegg, som ble innført i 2010. Det er en meget fin ordning for idretten spesielt, som i dag tar et stort ansvar med både å planlegge, bygge og drifte idrettsanlegg for morgendagens unger og ungdom som skal drive med aktivitet. Da er det viktig at denne ordningen er så forutsigbar som mulig, slik at idretten kanskje kan planlegge en finansiering i forbindelse med dette. Når de skal søke om spillemidler, er de avhengige av å ha kommunale garantier, de er avhengige av å få lån i banker osv., men de får ikke lagt inn dette med moms-

kompensasjon, for den er ikke forutsigbar fordi det er en rammestyring.

Nå har vi hatt ordningen siden 2010, og som statsråden helt korrekt sa, var det et unntaksår i 2012 hvor det ikke var 100 pst., men dette har skapt et stort problem hvert eneste år. Vi så store oppslag i Trondheim bare for en måned siden. Heimdal Idrettsforening sto i fare for å tape 6 mill. kr i forbindelse med realisering av det bygget de har satt opp. En sånn ordning kan vi ikke ha i fortsettelsen. Vi må skape forutsigbarhet og ha en overslagsbevilgning som sørger for at idretten, gjennom det ansvaret idretten tar på vegne av kommunen, på vegne av det offentlige, har en god støtte i grunnen som gjør at en sikrer god planlegging, god bygging og ikke minst drift av disse idrettsanleggene i framtiden, så det ikke går på bekostning av aktiviteten og hva unger skal betale i avgift for å bli med på fotball, svømming, ski eller håndball.

Statsråd Thorhild Widvey [15:48:33]: Jeg minner igjen om at det mest forutsigbare idrettsorganisasjoner kan forholde seg til, må selvsagt være å se på praksis og hvordan den til enhver tid sittende regjering følger opp det som den har sagt. Vi har lovd at vi skal gi kompensasjon. Det har vi også vist gjennom våre budsjetter – det i motsetning til Arbeiderpartiet da de hadde regjeringsmakt, da de i et år ikke klarte å gjennomføre dette som de i prinsippet nå mener at vi åpenbart burde ha gjort.

Jeg ser at i budsjettavtalen er det innarbeidet 5 mill. kr i kulturbudsjettet til Skeivt arkiv i Bergen, som også har vært fremme i debatten i dag. Dette er i dag etablert som et prosjekt ved Universitetet i Bergen. Jeg forstår det derfor slik at disse midlene skal kanaliseres gjennom Universitetet. Jeg ser også at man i komitéinnstillingen går inn for å avvikle knutepunktordningen, som vi også har være litt innom tidligere, og lar Norsk kulturfond ved Kulturrådet forvalte festivalstøtten. I budsjettforliket foreslås det samtidig et eget tilskudd til Kristiansund Kirke Kunst Kulturfestival. Komitéflertallet har påpekt at dette bryter med prinsippet om at denne festivalstøtten skal tildeles fra Kulturfondet, og har bedt departementet følge opp, slik at alle festivaler skal bli behandlet av samme instans. Jeg deler den vurderingen og vil følge opp dette i tråd med komiteens innstilling.

En kort kommentar om effektivitet og styring i departementet og «korte og lange ermer», som mange er opptatt av. Nå nylig ble det lagt frem en rapport som er utarbeidet av Kjærvik og Askim ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, Etatsstyring i praksis. Den dokumenterer at gjennomsnittlig antall styringskrav per virksomhet er redusert fra 41,1 i 2012 til 35,5 i 2015. Det går altså riktig vei, og det er jeg svært glad for. De sier også:

«KUD» – altså Kulturdepartementet – «skiller seg ut som det departementet med både minst spredning og lavest antall styringskrav per virksomhet. KUD er også et eksempel på et departement hvor etatsstyringen på tvers av virksomheter fremstår standardisert på de forholdene vi har kartlagt.»

Jeg er veldig glad for at det går den riktige veien. Vi kan faktisk bevise at vi har tillit til de etatene som er satt

til å styre, at vi følger dette opp, og at det synliggjøres i de konkrete styringssignalene som faktisk gis.

Anette Trettebergstuen (A) [15:51:48]: En enkeltsak som sorterer under denne statsråden og dette budsjettområdet, og der regjeringen svikter fullstendig og meget alvorlig – vil jeg si – er saken om helsearkivet på Tynset. Det er en sak som har pågått siden 2005–2006, der både stat og kommune har brukt titalls millioner på utredninger. Løfter er blitt gitt, men regjeringen skrinlegger nå prosjektet og svikter et helt lokalsamfunn. Det er ikke bare trist, men også alvorlig at regjeringens argumentasjon om hvorfor de gjør dette, åpenbart ikke holder vann. Det er skuffende at det nå skjer, og jeg regner med at denne saken får etterspill i en helt annen komité enn kulturkomiteen.

Jeg merket meg i debatten innlegget til representanten Løvaas til forsvar for den uheldige liberaliseringen av spillpolitikken denne regjeringen fører. Det er ikke nye toner fra representanten Løvaas. Det jeg derimot mener er oppsiktsvekkende, er hans omtale av muligheten til å hindre ulovlige utenlandske spill og den aggressive markedsføringen de ruller inn over nettet. Arbeiderpartiet er opptatt av å forsvare enerettsmodellen. Vi er opptatt av å begrense spilleavhengigheten. Vi vil disse spillene og markedsføringen de holder på med, til livs. Vi har i debatter tidligere denne måneden registrert at regjeringen ikke vil komme på banen med helt åpenbart gjennomførbare tiltak som kan stanse dette, men heller vil vente og se. Oppsiktsvekkende nok mener representanten Løvaas at tiltak vi har foreslått – det å blokkere selskapene fra nettet – det er nordkoreanske metoder. Da får representanten Løvaas svare på om han mener at Danmark, Frankrike, Belgia, Nederland og elleve andre europeiske land som har gjort dette, er «nordkoreanske». De har bevist at det funker, og at det er effektive tiltak mot denne type ulovlig markedsføring av spill som stjeler av overskuddet til Norsk Tipping og dermed norsk frivillighet og idrett.

Til slutt: Jeg mener at denne debatten helt tydelig viser en regjering med lave ambisjoner og stor tro på politikk som ikke funker. Satsingen på gaveforsterkning viser seg å ikke ha effekt. Likevel kjører altså regjeringen på mot bedre vitende. Den bidrar ikke til økning av private bidrag. Den stimulerer heller ikke private til å gi, og sammenligningen mellom momskompensasjonsordningen og gaveforsterkningen er søkt. Momskompensasjonsordningen retter seg mot lag, foreninger og organisasjoner.

Arbeiderpartiet vil videre. Vi viste i åtte år at vi satset på kultur og idrett, og vi viser det i dette budsjettet. Vi gjør det med politikk som virker, og som samler og ikke splitter Kultur-Norge.

Så vil jeg varsle at Arbeiderpartiet vil stemme for Senterpartiets forslag nr. 15. Da tror jeg Arbeiderpartiet har stemmeforklart alle forslagene vi skal stemme for.

Tove Karoline Knutsen (A) [15:55:18]: Jeg mente å høre at kulturministeren sa at Arbeiderpartiet ikke vil samarbeide med private aktører, kun ha pengene. Det er, med respekt å melde, feil. Den kulturministeren som virkelig systematiserte og styrket samarbeidet mellom offentlig

ge og private, var Åse Kleveland i sin tid. Jeg har ledet en stor kulturinstitusjon som heter Festspillene i Nord-Norge. Det var en sann glede å samarbeide med veldig mange private aktører. De gikk inn både som sponsorer, dvs. kom med penger, og de deltok med liv og lyst med sine ansatte og med sine forretningsforbindelser. Men det var jeg som kunstnerisk leder som programmerte festspillene. Hvis vi skulle ha sett dette som en gaveforsterkningsordning i miniatyr, så hadde Statoil, Telenor og Sparebanken Nord-Norge kommet til meg og sagt: «Knutsen, hvis du setter den kunstneren på scenen, så skal du få 500 000 kr. Hvis du da setter den kunstneren på scenen, så skal du få 200 000 kr forutsatt at du kommer med samme beløpet selv».

Alle skjønner at det hadde båret galt av sted. Det var jeg som kunstnerisk leder som hadde ansvaret for å programmere, og så var det et veldig flott, spennende og sterkt samarbeid med de private aktørene, som altså kom med penger til festspillene, og som deltok med liv og lyst.

Nå er det selvfølgelig ikke riktig å sammenligne Festspillene i Nord-Norge med nasjonen Norge og kulturlivet i landet, men det jeg tenker, er at vi i denne salen som har fått et mandat fra folk gjennom valg, har et ansvar for å legge grunnlaget og de overordnede retningslinjene og politiske føringene for kulturpolitikken. Vi må legge til rette for at de hundre blomster kan blomstre. Vi må legge til rette for, og sørge for, at vi har gode fordelinger mellom de ulike delene av kulturlivet. Vi har ansvar for å legge til rette for at det er kunstnerisk aktivitet over hele landet. Da kan det ikke være sånn at vi gir fra oss prioriteringsverktøyet til private aktører og dem som har de største formuene fra før. Vi skal samarbeide med private på en god, tett og nær måte, som jeg har god erfaring med, men den overordnede kulturpolitikken og fordelingen av ressursene må først og fremst skje i dette hus – da kan hundre kunstneriske blomster blomstre.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [15:58:36]: Jeg måtte be om ordet da statsråd Widvey var oppe i stad og pratet om private midler. Jeg kan forstå at statsråden hisser seg opp over kritikk av gaveforsterkningsordningen, men jeg er litt forundret over det også siden Stortinget ber om – det har vi i Senterpartiet foreslått at vi skal ha – en gjennomgang av gaveforsterkningsordningen. Det er ikke fordi vi er imot at de private skal gi gaver til museer osv. i landet vårt, men vi er opptatt av at det skal være en likefordeling – det skal være mulig å se hvordan vi kan styrke alle museer rundt omkring i hele landet. Det hadde vi håpet at hele Stortinget kunne vært med på, og derfor er jeg forundret over at statsråden hisser seg veldig opp over dette.

Jeg tror det var representanten Ib Thomsen som var inne på det, og som sa at han kunne forstå at det kunne være litt større utfordringer å få midler i områder der det bor færre folk. Den forståelsen hadde jeg håpet at flertallet kunne hatt, og at vi kunne ha gått gjennom saken og sett på om det faktisk er sånn. Vi har ikke noe imot at det er noen velvillige sjeler med en formue som har lyst til å donere penger til en institusjon – det synes vi bare er flott. Men at det da samtidig skal utløse statlige midler, setter

vi spørsmålsteget ved, og ved hvordan likefordelingen da blir. Vi vet jo også, som representanten Bekkevold var inne på, at det er et kjempeetteslep innenfor museumssektoren. Det tror jeg gjelder landet over, og ikke bare for noen få museer, men veldig mange steder.

Så litt om momskompensasjonsordningen. Den blir jo heftig forsvart nå i og med at søknadstidspunktet er flyttet til våren. Det er veldig bra. Men jeg synes også der at representanten Thomsen hadde et veldig godt svar, at det er kanskje ikke er den type finansieringsmetoder Finansdepartementet foretrekker. Da tror jeg det er mye bedre å gi et ærlig svar på det og si at en sliter med å få overbevist finansministeren, i stedet for å gå hardt ut og forsvare at dette er den mest forutsigbare ordningen. Det er flere som har pekt på at det faktisk ikke er en veldig forutsigbar ordning, og vi hadde veldig gjerne sett at det hadde vært en mer forutsigbar ordning for de ulike idrettslagene og organisasjonene rundt omkring som tar på seg en stor oppgave på vegne av frivilligheten.

Presidenten: Representanten Hege Haukeland Liadal har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Hege Haukeland Liadal (A) [16:01:22]: Jeg skal være kort. Jeg må si at jeg blir overrasket og forundret over at man sammenligner gaveforsterkningsordningen med innsamlede midler, dugnadsinnsats, loddsalg og vafler. Det er dugnadsinnsatsen, kommuner og tippemidler i sum som bygger idrettsanlegg i hele landet.

Statsråd Thorhild Widvey [16:02:03]: Når det gjelder forslaget om Tynset og Norsk helsearkiv, mener jeg at regjeringen har fulgt opp Stortingets anmodningsvedtak og bekreftet at regjeringen vil realisere et arkivprosjekt på Tynset.

Det er slik at Arbeiderpartiet i sitt opprinnelige budsjettforslag for 2014 foreslo en løsning som da ikke var kvalitetssikret. Kvalitetssikringen av dette forprosjektet, den såkalte KS2-rapporten, viser at det forprosjektet som Statsbygg hadde utarbeidet, var svært dyrt, og at det burde være mulig å få kostnadene betydelig ned. Det er også slik at Statsbygg senere har vurdert ulike justeringer av dette prosjektet, herunder alternative tomter på Tynset, uten at det har frembrakt en mulig løsning med betydelige kostnadsreduksjoner. Regjeringen har derfor konkludert med at en bør gå videre med en noe revidert innretning av dette tiltaket. Vi legger nå opp til å etablere et digitaliseringsanlegg for arkivsektoren på Tynset, som kjent, herunder arbeid med digitaliseringen av helsearkivene, og prøver da å se om det er mulig å få til en løsning med oppbevaring av permanente papirarkiver et annet sted.

Vurderingen fra regjeringen er ikke annet enn at vi mener at prosjektet er for dyrt. Vi ser på om denne endringen kan oppnå en betydelig reduksjon i investeringskostnadene. Det skal selvfølgelig understrekes at den aktiviteten som forutsettes lagt til Tynset, er meget arbeidsintensiv, og flesteparten av de nye arbeidsplassene dette tiltaket vil skape, vil bli på Tynset.

Så en kort kommentar til dette som gjelder målet om 1 pst. Det er mange som har vært innom det i debatten i dag, spesielt fra Arbeiderpartiet. Det er også sånn at da Arbeiderpartiet fremmet dette forslaget om 1 pst., utgjorde det samlet sett hva man klarte å få av ulike tiltak på ulike departementers ansvarsområde. Det var ikke bare Kulturdepartementet som den gangen var grunnlaget for det. Jeg synes det er en litt meningsløs øvelse, for å si det rett ut. Jeg har faktisk ikke prøvd å gjøre det en gang – å se på hvor mange ulike tiltak vi kunne definert inn under kulturtiltak på ulike departementers ansvarsområder. Men jeg synes det er en litt meningsløs øvelse i stedet for at vi konsentrerer oss om punkt 1, å sørge for at vi har et godt kvalitativt tilbud av kunst- og kulturproduksjoner over det ganske land, og å sørge for at det fremdeles er gode og store tilskudd fra statens side. Så mener jeg at det faktisk er positivt, og jeg er enig i kulturutredningen og dens konklusjoner fra utvalget Arbeiderpartiet opprinnelig nedsatte, at det faktisk kan være viktig å få mer private midler inn i kulturlivet – av minst to grunner: Det ene er maktspredning, at en sørger for at en blir mindre avhengig av bare de offentlige bevilgningene, men også fordi det vil bidra til mer penger.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [16:05:26]: Jeg er enig med kulturministeren i at sånne regneøvelser leder veldig galt av sted, særlig når vi mener at prosentandelen av budsjettet ikke er målet, selv om jeg opplever at det fortsatt er fyrårnet til Arbeiderpartiet. Så kunne vi også skrappt sammen midler – vi kunne hentet 350 mill. kr som er provenyeffekten fra nullmomsen, vi kunne hentet 40 mill. kr fra gavefradraget og vi kunne holdt på sånn, vi også, og kanskje kommet opp i 1 pst. Men det er ikke poenget, at vi skal måtte bruke så mye tid på det. Det er litt vanskelig å forstå. Jeg skal gjøre et unntak allikevel – bare for moro skyld. Hvis det er sånn at 1 pst. er nirvana, så lurer jeg på hvorfor – så vidt jeg klarer å regne meg fram til i hvert fall – ikke Arbeiderpartiets alternative budsjett har kommet fram til 1 pst. på kulturbudsjettet.

Til noe annet: Jeg forsto representanten Grandes behov for å forsøke å forklare at de ikke, som vi sier i Vestfold, skylder 750 mill. kr på budsjettet for å få det i balanse, men det gjør de altså. Da blir alle satsingene litt hule, all den tid man ikke har inndekning. For det er, for å prøve å forklare det, slik at i det alternative budsjettet regner man inn både en effekt av finansskatten og en effekt av rentebegrensingsregelen, som ikke har effekt i 2016, hvilket betyr at man mangler 750 mill. kr uansett hvordan man regner på det. Til og med avisen Dagbladet kalte det «luftmilliarder».

Så må jeg rette opp en annen feil også. Representanten Trettebergstuen sa at det i realiteten er et kutt. Det er det selvfølgelig ikke. Kulturbudsjettet stiger med 4,5 pst. – det er mer enn statsbudsjettet for øvrig. Jeg har lyst til å sitere en kommentar fra journalisten Jan Zahl i Stavanger Aftenblad, og det gjør ikke en høyremann veldig ofte. Han skriver:

«Kulturbudsjettet har ikkje gått ned, men opp. Så også i år, med over ein halv milliard, eller 4,5 prosent. Då skal du vera godt plassert i den politiske opposisjo-

nen eller i LO-tilknytt fagforeningar for å snakka om at «kulturen tapar» eller «massive kutt».)»

Vi må slutte å kalle det kutt når det i realiteten er en økning.

Så helt til slutt: Noen pekte på at vi ønsker å reversere på en del viktige områder. Det alternative budsjettet til Arbeiderpartiet hadde også reverseringer. Man ønsker å ta bort talentordningen, og man ønsker å ta bort gaveforsterkningsordningen. Jeg synes sammenlikningen når det gjelder gaveforsterkningsordningen, er svært relevant når det gjelder idrettsanlegg. Det handler om installasjoner og kulturtilbud som er viktig for folk, som er viktig for dem som bruker dem, og det er også viktig for dem som er med og bidrar. Og rundt f.eks. museene er det også store frivillige miljøer som bidrar, så det er en svært relevant sammenlikning.

Presidenten: Representanten Geir Jørgen Bekkevold har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [16:08:30]: Jeg avsluttet det forrige innlegget kanskje litt brått med å si at jeg synes denne debatten om private midler er litt rar. Jeg ser ikke på private midler som skumle – snarere tvert imot, det er med på å supplere. Men det jeg vil advare mot, er å tro at det finnes en sareptakrukke der ute, en utømmelig krukke av private midler. Det vil jeg advare sterkt imot, for det er ikke tilfellet. De signalene vi får, er at det er knalltøft for institusjonene innenfor kulturlivet å hente private midler. Derfor er jeg opptatt av at private midler må komme som et supplement til fortsatt høye offentlige tilskudd – bare sånn at jeg har klart å plassere det riktig i denne debatten.

Presidenten: Representanten Anette Trettebergstuen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Anette Trettebergstuen (A) [16:09:34]: Statsråden kan gjerne forsøke å snakke seg bort fra det faktum at regjeringen har valgt å la være å etablere det arkivprosjektet og de arbeidsplassene som et helt lokalsamfunn og et fylke er lovet. Det er et politisk valg, det er et politisk svik, og argumentasjonen til regjeringen holder ikke vann. Men som sagt, dette blir en sak for en annen komité enn kulturkomiteen.

Vi er tydelige i våre prioriteringer i kulturbudsjettet. Vi ba selv om evaluering av Kulturloftet, og vi følger det opp, bl.a. med satsing på kunstnerlønn. Det er bra med gode intensjoner og politisk støtte fra posisjonen, men kunstnere kan ikke leve av gode ord og politisk støtte. Jeg er derfor skuffet over manglende flertall for f.eks. kunstnerassistentsordningen. Denne debatten viser helt klart at det trengs et skifte i kulturpolitikken. Det nest siste innlegget viser nettopp det. Dersom representanten Løvaas mener og tror at institusjoner får en økning i årets kulturbudsjett, tar han feil. Det er bare å spørre institusjonene selv. Økningen på kulturbudsjettet spises opp av lønns- og prisvekst. Det betyr mindre kultur og kunst i institusjoner over hele landet.

Karin Andersen (SV) [16:10:53]: Det var statsrådens innlegg om arkivetablering som fikk meg til å ta ordet. Det ble sagt mye som ikke var sant i det innlegget. Det ene er at prosjektet var dårlig utredet på forhånd. Det var det ikke. Det lå penger i budsjettet for 2014, som regjeringen valgte å fjerne, og som flertallet dessverre gikk med på. Denne kommunen, som er en liten kommune, hadde lagt ned over 30 mill. kr i forberedelser til et prosjekt som var kvalitets-sikret av Arkivverket og av alle de faglige instansene som har kompetanse på området.

Da regjeringen så fjernet prosjektet, var både statsråd og statssekretærer ute og lovet at etableringen skulle skje samlet på Tynset. Hva opplever vi så? Budsjett etter budsjett går. Det skjer ingen ting, og så kommer det til slutt en løsning som man sier er basert på en rapport fra Statsbygg. Jeg har spurt statsråden i skriftlig spørsmål om å få se det underliggende materialet for å kunne kontrollere det statsråden nå står og sier her. Jeg har fått til svar at nei, den rapporten får vi ikke se. Vi får altså ikke se det grunnlaget som statsråden sier dokumenterer at dette prosjektet ble for dyrt.

Dette holder ikke vann. Dette er et politisk røvertokt fra denne regjeringen som har fjernet en av de store distriktpolitiske satsingene som den rød-grønne regjeringen hadde helt gryteklar. Vi var sågar der oppe og stakk spaden i jorda for å sette i gang prosjektet. Det var ingen faglige instanser som var mot det. Det handler bare om at dette ikke er regjeringens prosjekt. Her har man presentert en kvasi-løsning i dette budsjettet, som ikke er finansiert, der man sier at det skal komme arbeidsplasser på Tynset. De er ikke finansiert. Men man har valgt å legge arkivløsningen enten til Dora i Trondheim eller til Brønnøysund. Det vet man heller ikke. Så hele prosjektet er i det blå, for å si det rett ut.

Jeg tror Høyre på Tynset er nesten nedlagt nå, og det skjønner jeg godt. Dette er virkelig et politisk røvertokt av de store og stygge. Dette var et prosjekt av god kvalitet man kunne plassere i en liten distriktskommune, men man ville ikke. Man har ødelagt en av de viktige distriktpolitiske satsingene som var gryteklare. Jeg vet også at saken nå har vakt en viss interesse i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

Presidenten: Presidenten er litt usikker på om uttrykket «politisk røvertokt» ligger innenfor det man burde sagt.

Arild Grande har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Arild Grande (A) [16:14:11]: Jeg har bare en liten stemmeforklaring til slutt. Det går på Filmparken på Jar og innstillingens VII om salg av statens aksjer i Filmparken AS. Vi støtter det, men jeg har bare behov for å understreke at bransjen har vært opptatt av at med ny incentivordning som gledelig kommer på plass, må det også være infrastruktur som legger til rette for det.

Hvis statsråden bare kan nikke til at det er dialog med bransjen om hvordan man kan stadig utvikle incentivordningen, slår vi oss til ro med det og vil derfor støtte det forslaget, bare så det er uttrykt fra talerstolen.

Så har debatten vært preget av at regjeringspartiene har

skrytt av egen politikk og opposisjonen har fremmet sine egne forslag. Det er rett og rimelig. Vi startet med trønderrocken, og jeg vil avslutte med en annen trønderpoet, Olav Duun, som skriver det således: «Verda er vakker ho, berre du ser ho frå den rette kanten.» Og sånn er det vel med politikken også.

Svein Harberg (H) [16:15:27]: Jeg vil først på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet bekrefte at vi fortsatt stemmer for det reviderte forslaget fra Senterpartiet om fosterhjem. Og så presiserer vi at vi stemmer imot forslagene nr. 13–15, fra Senterpartiet.

Helt til slutt har jeg bare lyst til å takke komiteen for godt samarbeid. Det ble en hektisk budsjettprosess, så takk til dere alle for fleksibilitet og raushet og samarbeid som gjorde at vi kom i mål med merknader på rekordtid og fikk ryddet i alt som heter forslag, og hva som skal henge sammen med hva. Det var ingen selvfølge at det skulle gå så fort. Takk også for en god debatt her i salen i dag.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1, 2 og 3.

Sak nr. 4 [16:16:22]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i film- og videogramlova (innkreving av film- og videogramavgift) (Innst. 95 L (2015–2016), jf. Prop. 5 L (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til seks replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Statsråd Thorhild Widvey [16:16:18]: Innføringen av en helhetlig, nasjonal filmformidlingspolitikk er et viktig grep i filmmeldingen som ble behandlet i Stortinget forrige uke. Dette grepet har vært etterlyst av bransjen. Det er bred politisk enighet om at det er et statlig ansvar å bidra til forutsigbar og stabil finansiering av viktige oppgaver for formidling av filmkultur.

Regjeringen ønsker å endre dagens ordning, der avgift for formidling av film og videogram i næring går til Norsk kino- og filmfond. Regjeringen vurderer det som mer formålstjenlig at avgiften inntektsføres på statsbudsjettet. Endringen som er foreslått i Prop. 5 L, er en teknisk oppfølging av forslag til bevilgningsvedtaket i statsbudsjettet fra Kulturdepartementet som nettopp er behandlet i denne salen, samt forslagene i filmmeldingen som ble behandlet her forrige tirsdag.

Jeg er glad for at komiteen stilte seg bak denne end-

ringen ved behandlingen av saken i alle disse stortingsdokumentene. Det medfører at avgiftsmidlene fra nå av i sin helhet kan gå til filmformidlingstiltak.

Film & Kino, som hittil har forvaltet avgiftsmidlene i Norsk kino- og filmfond, har omdannet seg til en ren bransjeorganisasjon. Det er derfor ikke hensiktsmessig at Film & Kino forvalter midler som har form av en statlig avgift. Norsk filminstitutt er det best egnede forvaltningsorganet på filmområdet for å fordele tilskudd fra filmavgiften til filmformidling.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Arild Grande (A) [16:19:01]: Jeg vil i likhet med statsråden understreke at det er bred enighet om det som her legges fram. Jeg vil bare understreke at det er en justering i komiteen i forhold til det som statsråden la fram i sitt forslag, der vi viser til filmforliket og innstillingen i forbindelse med stortingsmeldingen om ny filmpolitikk, der bruken av disse avgiftsmidlene er nærmere omtalt. Jeg vil be statsråden bekrefte at det er ivare tatt og kommer til å bli ivare tatt i det løpet som hun nå legger opp for bruken av avgiftsmidlene.

Statsråd Thorhild Widvey [16:19:42]: Når det gjelder bruken av disse avgiftsmidlene, hadde vi det oppe i debatten da vi diskuterte filmmeldingen. Så det er ivare tatt, og jeg vil selvsagt følge opp det som er Stortingets vedtak.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.

Sak nr. 5 [16:20:03]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i pengespilloven (andel av Norsk Tippings overskudd til helse- og rehabiliteringsformål) (Innst. 94 L (2015–2016), jf. Prop. 13 L (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til seks replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [16:20:45] (ordfører for saken): Det fortsettes med en opprydning på lotterifeltet, og det er en enstemmig komité som slutter seg til lovforslaget. Extra er et privatlotteri regulert av lotteriloven, men har vært organisert i regi av Norsk Tipping og har vært underlagt Norsk Tippings ansvarlighetsregime. Slike hybridløsninger kan bidra til å vanne ut enerettsmodellens intensjon og dermed også utfordre unntaket Norge har til å

beholde denne modellen. Det er naturlig at spillet overføres til Norsk Tippings ordinære portefølje da spillet er for stort til å søke konsesjon innenfor lotteriforskriften.

Dagens lovendring sikrer likebehandling av private lotterioperatører. Komiteen registrerer at det er blitt konkludert med at ExtraStiftelsen skal motta en fast andel av Norsk Tippings overskudd i fremtiden, og at denne andelen er satt til 6,4 pst. Komiteen er blitt gjort kjent med at det i salen i dag trolig vil bli fremmet et forslag om en annen prosentsats. Når Høyre og Fremskrittspartiet stemmer for proposisjonen, er det både fordi det ligger en grundig vurdering bak prosentsatsen, fordi den er høyere enn gjennomsnittet de syv foregående år, og fordi det å velge en annen prosentsats får litt preg av en tenk-på-et-tall-øvelse, noe som ikke er seriøst nok for en slik sak.

Det er grunn til å minne om at denne satsen vil sikre stiftelsen en forutsigbar andel i årene fremover, mens fremtiden for selve spillet fremstår som noe mer usikker. Derfor slutter vi oss til proposisjonen, inkludert den overgangsordningen som er fremforhandlet med ExtraStiftelsen.

Ketil Kjenseth (V) [16:22:47]: I dag skal Stortinget behandle et forslag fra regjeringa om i praksis å avgjøre utfallet av en pågående privatrettslig forhandling mellom et statselskap og en privat ideell stiftelse. Det er i seg selv en veldig spesiell situasjon. På den ene siden av bordet: Norsk Tipping, eid av staten og under instruksjon av regjeringa og i ytre konsekvens Stortinget. På den andre siden av bordet: ExtraStiftelsen, eid av 30 ideelle og frivillige organisasjoner som arbeider med helse- og rehabiliteringsformål.

Den andre forhandlingspartneren er her dypt uenig i premissene for lovendringa, slik den er presentert i proposisjonen fra departementet, og slik komiteen legger til grunn. Denne uenigheten har departementet og komiteen valgt å se bort fra. Det gjør situasjonen ekstra spesiell.

Det har vært en debatt om denne saken i offentligheten, selv om komiteens innstilling ikke reflekterer det. I denne debatten har kulturministeren vektlagt at ExtraStiftelsen må forholde seg til det nye regelverket, på linje med andre aktører. Dette er en sak som er arvet fra den forrige regjeringa, og som følger av ESAs kritikk av hvordan regelverk for private spillaktører har vært praktisert.

For å ha det klart: Dette er det ingen som betviler. Det er forståelig og forstått. Det er ingen som i dag foreslår at helse- og rehabiliteringsformål gjennom ExtraStiftelsen skal ha særbehandling utenfor enerettsmodellen i framtida. Til det er omsetninga for stor. Det er altså ikke noe som «flagrer» her – for å henvise til representanten Eidem Løvaas' innlegg tidligere i dag.

Uenigheten handler om hvordan denne prosessen er håndtert, og om størrelsen på vederlaget for overdragelse. Regjeringen foreslår 6,4 pst., mens ExtraStiftelsen, eierne av spillet, mener at 9 pst. ville vært en riktig fastsettelse.

Spørsmålet om eierskap er sentralt i denne debatten. Departementet har i proposisjonen lagt til grunn at Norsk Tipping og ExtraStiftelsen har delt eierskap til spillet Extra. Dette er ExtraStiftelsen dypt uenig i, og det har heller ikke dekning i avtalen mellom partene. I avtalen snak-

kes det om en delt eierrådighet, og i jussen er det noe ganske annet enn eierskap. Riksrevisjonen plikter å føre tilsyn med alle Norsk Tippings eiendeler som et statlig selskap, men har aldri ført tilsyn med spillet Extra.

Det er spesielt at komiteen enstemmig går inn for noe som tilsynelatende hviler på en så grunnleggende feil, for eierskap har naturligvis konsekvenser for verdifastsettelse og i neste omgang et vederlag.

Det foreligger to vurderinger av stiftelsens verdi: den ene av konsulentselskapet Oslo Economics, som vurderer verdien av Extra til et sted mellom 2 mrd. kr og 5 mrd. kr, og den andre av Norsk Tipping, som anslår verdien til 600 000 kr – et spill som altså har en årlig omsetning på 1 mrd. kr. Regjeringa legger Norsk Tippings vurdering til grunn. Har komiteen i det hele tatt gått inn i dette spørsmålet?

ExtraStiftelsen er underlagt stiftelsesloven. En stiftelse kan ikke ta ut verdier av selskapet eller benytte overskudd til annet formål. Det er derfor det er en stiftelse og ikke et aksjeselskap. Styret i stiftelser kan følgelig heller ikke gi bort verdier i stiftelsen som gaver til andre eller overføre stiftelsen til andre til underpris. Da kan styret bli holdt ansvarlig for brudd på loven. Men det er det Stortinget er i ferd med å pålegge styret i ExtraStiftelsen å gjøre. Er det rimelig, mens forhandlingene ennå pågår?

Bak mens denne debatten ligger det en størrelse som kalles operatørgodtgjørelse, en markedsavgift på 27,5 pst. etter premier og drift, som er det Norsk Tipping har krevd som vederlag for spillet Extra – den direkte konsekvensen av at ExtraStiftelsen må betale en tredjedel av spilleoverskuddet til Norsk Tipping i stedet for til helse- og rehabiliteringsformål. Om avgiftens størrelse er rimelig, eller om pengene i realiteten har gått til administrasjon eller øvrige formål, er vanskelig å si, ettersom Norsk Tipping selv har tonet ned behovet for en kompensasjon til overskuddsmottakerne og selskapet for øvrig er unntatt offentlighetsloven.

Spillkonsesjonen for Extra-spillet løper ut 31. desember. Vi har det travelt i denne saken, og jeg synes det er med litt vond smak i munnen jeg står her i dag, i en forhandling som pågår mellom aktører som er underlagt statlig lovregulering.

ExtraStiftelsen har sendt søknad om utvidet lotteritillatelse, ettersom forhandlingene ikke er ferdige. Jeg legger til grunn at dette er årsaken til at saken har fått en så rask behandling i komiteen.

Venstre fremmer her i dag et forslag om å øke midlene til helse- og rehabiliteringsformål til 7,7 pst. Det er lagt fram i forståelse med ExtraStiftelsen. For Venstres del ønsker vi at mellomlegget skal gå til ungdomshelseformål – og det er et godt formål – i denne saken.

Presidenten: Representanten Ketil Kjenseth har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Thorhild Widvey [16:28:15]: Jeg har tidligere i desember stått på denne talerstolen og forklart hvordan regjeringen var nødt til å gjennomføre en rask opprydning i lotteriregelverket etter at ESA åpnet sak mot Norge.

ESAs hovedinnvending var at tidligere regelverk og praksis åpnet opp for forskjellsbehandling av aktører på det private lotterimarkedet. Lovforslaget som Stortinget har til behandling i dag, er en konsekvens av opprydningen som regjeringen gjennomfører på lotterifeltet.

ExtraStiftelsen har gjennom mange år nytt godt av en særbehandling og har kunnet tilby et lotteri av en størrelse som andre aktører ikke har fått mulighet til. En slik særbehandling kan ikke fortsette – det er rett og slett ikke lov etter EØS-avtalen. ExtraStiftelsen må i framtiden forholde seg til et nytt regelverk på lik linje med andre aktører. Dette innebærer at den ordningen som stiftelsen har hatt med unntak fra lotteriregelverket, nå må avvikles.

Det har vært sterk politisk vilje fra regjeringens side til å sikre helseformål inntekter også etter at lotteriregelverket er endret. Jeg har hatt en omfattende dialog med ExtraStiftelsen for å komme fram til en løsning for helseformålene. I disse møtene har jeg fått forståelsen av at det har vært enighet om prinsippene for en løsning: Spillet Extra overføres til Norsk Tipping mot at ExtraStiftelsen får en fast andel av Norsk Tippings overskudd i framtiden.

Det er ingen hemmelighet at det har vært uenighet om størrelsen på andelen som skal tilfalle ExtraStiftelsen. Jeg forstår at ExtraStiftelsen ønsker å sikre seg så store inntekter som mulig for framtiden, men jeg har imidlertid et ansvar også overfor de andre formålene som mottar overskudd fra Norsk Tipping. Andelen som er foreslått til ExtraStiftelsen, gir god balanse mellom hensynet til helseformålene og hensynet til øvrige formål. Andelen er beregnet ut fra hvilken andel overskuddet fra spillet Extra over tid har utgjort av Norsk Tippings totale overskudd og spilllets framtidsutsikter.

Jeg har merket meg at en samlet komité går inn for departementets forslag om at 6,4 pst. av Norsk Tippings overskudd skal tilfalle helseformål til fordeling gjennom ExtraStiftelsen. Etter min mening er dette en svært god løsning for ExtraStiftelsen. Stiftelsen får større økonomisk trygghet. De blir ikke avhengige av utviklingen til kun ett lotteri. I tillegg vil de få del i en eventuell framtidig omsetningsøkning hos Norsk Tipping.

Det er en forutsetning for lovforslaget at det gjennomføres en privatrettslig overdragelse av eierskapet til spillet Extra – fra ExtraStiftelsen til Norsk Tipping. Lovendringen vil ikke kunne tre i kraft før en slik overdragelse har funnet sted. Dette begynner å haste.

Dessverre har man så langt ikke kommet til enighet om en avtale om overdragelse av spillet. Senest på fredag hadde jeg et møte med ExtraStiftelsen om saken. På møtet ga stiftelsen uttrykk for at de ikke ville inngå en avtale slik saken står nå. ExtraStiftelsen ønsker ytterligere kompensasjon enn det som er foreslått i lovproposisjonen. Jeg har registrert at ExtraStiftelsen i går på et ekstraordinært medlemsmøte vedtok støtte til at stiftelsens styre fortsetter arbeidet med å heve helseformålens andel av tippemidlene.

Jeg vil gjøre det veldig klart for Stortinget at jeg ikke kan tilby ExtraStiftelsen annet enn det som er forutsatt i proposisjonen – at spillet Extra overdras til Norsk Tipping uten ytterligere vederlag mot at helseformålene får en fast andel av Norsk Tippings overskudd. En tilleggskompensa-

sjon for spillet Extra vil medføre at Stortinget fatter et vedtak basert på feil forutsetninger. Det kan jeg ikke stå inne for.

Videre kan jeg heller ikke se noen mulighet for at ExtraStiftelsen kan få en ny lotteritillatelse etter nyttår til å drive spillet Extra videre i det formatet det har i dag. ExtraStiftelsens nåværende lotteritillatelse utløper ved årsskiftet. Slik jeg ser det, er det ikke hjemmel i regelverket til en forlengelse av dagens tillatelse.

I møtet jeg hadde med ExtraStiftelsen på fredag, ga jeg uttrykkelig beskjed om disse punktene. Loven må sanksjoneres før jul dersom spillet Extra fortsatt skal kunne tilbys som i dag også etter nyttår. Dersom spillet må stanse opp fra nyttår, vil det trolig aldri komme i gang igjen. Det er ennå tid igjen, men tiden er i ferd med å løpe fra oss.

ExtraStiftelsen gir støtte til mange prosjekter på helsefeltet som ellers ikke ville kunne la seg realisere. Jeg synes det er trist hvis disse ikke får den muligheten i framtiden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [16:33:31]: Som også innlegget fra representanten fra Venstre og forslaget viser, har det i denne saken oppstått en debatt, og det framkommer påstander der det reises tvil om vurderingene knyttet til eierskapet og den fastsatte verdien av spillet fra departementets side er rett.

Komiteen har ingen grunn til å mene at regjeringen her ikke har gjort riktige vurderinger, men vi er opptatt av at ting skal være rett, og jeg vil at statsråden skal bekrefte for Stortinget i dag at vurderingene som her er gjort i saken, er gjort på rett grunnlag og står seg.

Statsråd Thorhild Widvey [16:34:14]: Det er spesielt to forhold som har vært framme, som det er uenighet om. Det ene gjelder selvfølgelig eierskapet, og det andre gjelder prosentenheten, hvor mye de bør få. Jeg har lagt til grunn at Norsk Tipping og ExtraStiftelsen eier spillet i fellesskap, og jeg har basert dette på særlig to forhold. I henhold til avtalen mellom ExtraStiftelsen og Norsk Tipping har disse to felles eierrådighet til spillet. Det andre forholdet er at ExtraStiftelsen i egne årsmeldinger i tidligere år har lagt til grunn at spillet eies av stiftelsen og Norsk Tipping i fellesskap og med lik eierandel.

Jeg registrerer nå at det er konflikt om eierskapet, og det må jeg bare ta til etterretning. Jeg må også si overfor Stortinget at det er rettsapparatet som må ta stilling til en eventuell konflikt mellom Norsk Tipping og ExtraStiftelsen om eierskapet til lotteriet, det er ikke noe som departementet kan avgjøre.

Når det gjelder hvordan vi har kommet fram til hvor mange prosentenheter ExtraStiftelsen skal ha, har utgangspunktet vært å gi ExtraStiftelsen noenlunde samme uttelling som de har i dag, og at det i nevneverdig grad ikke skulle gå ut over andre typer formål.

Ketil Kjenseth (V) [16:35:38]: I svaret til representanten Trettebergstuen sier statsråden at en har lagt til

grunn eierrådighet som prinsipp og ikke eierskap, og det er mulig at det er riktig. Her har vi litt liten mulighet til å få innsikt i saken all den tid den ene aktøren er en privat aktør og den andre er unntatt offentlighet. Det burde ligge til statsrådets departement å gjøre de vurderingene knyttet til eierskap. At det nå er en debatt om saken i Stortinget, synes jeg mildt sagt er uheldig – at vi går ned i spagat med en uavklart situasjon. Det er nettopp det som gjør at diskusjonen om vederlag og andel også blir komplisert.

I hvilken grad har statsråden vurdert å bruke andre enn operatøren Norsk Tipping i dette tilfellet til å vurdere eierskapet?

Statsråd Thorhild Widvey [16:36:49]: Som jeg sa, skjønner jeg at det er en uenighet mellom partene nå om hvem som faktisk eier dette. Norsk Tipping og ExtraStiftelsen eier spillet i fellesskap, og det har jeg lagt til grunn, og jeg baserer det på to forhold, som jeg sa i mitt innlegg også. I henhold til avtalen mellom ExtraStiftelsen og Norsk Tipping har disse to felles eierrådighet til dette spillet. Dette er en rettslig avtale som de har skrevet under på begge to. Det andre forholdet er at ExtraStiftelsen inntil nylig har hevdet det samme i mange årsmeldinger, at spillet Extra eies av ExtraStiftelsen og Norsk Tipping i fellesskap og med lik eierandel. Det er det vi baserer vårt forhold på, og jeg har ikke noen annen type informasjon som skulle motsi det. Så skynder jeg meg å legge til at når det gjelder fordelingen av selskapets overskudd, er ikke Norsk Tipping en part i det, for det bestemmes av lovgiver. Det er klart at det er det lovbestemmelser for.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ketil Kjenseth (V) [16:38:16]: Angående eierskapet virker det som sagt som om vi står i en litt uavklart situasjon og skal gjøre vedtak her i dag. Det å gå inn i og vurdere, se bakover og se på avtaler som er gjort, er en viktig del når en skal overdra eller gjøre en faktisk transaksjon, som i dette tilfellet. Ingen er uenig i at spillet Extra skal inn under Norsk Tipping. Kompensasjonen for eierskiftet er den ene diskusjonen, den andre er i hvilken grad presentsatsen skal være en del av det vederlaget.

Når den ene parten vurderer verdien til 600 000 kr og en annen aktør vurderer den til oppimot 5 mrd. kr, er det en betydelig forskjell. Norsk Tipping har tatt en avgift fra Extra-spillet på 93 mill. kr, som er en markedsavgift ingen andre spill har. Dermed har ExtraStiftelsen bidratt med et vederlag for det en kaller en unik posisjon. Avgiften er da kalkulert inn i vederlaget. Den er altså trukket fra omsetningen Extra-spillet i dag har på 1 mrd. kr, som nå legges i potten til Norsk Tipping.

Når Norsk Tipping får økt inntektene med 1 mrd. kr og idretten skal ha 64 pst. av disse, er det ingen tvil om at det er de andre formålene – idrett og kultur – som kommer aller mest gunstig ut av at en legger Extra-spillet inn under Norsk Tipping. Diskusjonen om 6,4 eller 7,7 er ganske re-

levant når det gjelder hva som skal gå til helseformålene. Det er her vi hevder at en tar penger fra helseformålene og styrker idretts- og kulturformålene. Vi synes det er uheldig. Så er det anledning til å endre prosentandelen på et senere tidspunkt, og det ligger altså til Stortinget å sette prosentandelene.

Det er leit at vi har kommet i denne diskusjonen, og at bl.a. tida gjør at vi får en for dårlig saksbehandling og setter aktører i en vanskelig situasjon. En har satt Extra-spillet og dets eiere i en situasjon der en knapt har noe annet valg enn å godta betingelsene som er satt. I denne saken ligger ikke all makt i denne sal, den ligger foran og utenfor denne sal. Det er tilforlatelig å tenke at en her har tatt utgangspunkt i hva som tjener idretten og kulturen, og dernest tilpasset det øvrige til helse- og rehabiliteringsformålene.

Statsråd Thorhild Widvey [16:41:58]: Når det gjelder presentsats, har vårt utgangspunkt vært at løsningen skulle gi Extra noenlunde samme uttelling som i dag, dvs. at det ikke i nevneverdig grad skulle gå ut over andre formål. Siden 2008 har utbetalingene til ExtraStiftelsen ligget på mellom 6,04 og 6,57 pst. av Norsk Tippings totale overskudd. En andel på 6,4 pst. ligger altså i øvre del av sjiktet som andelen til spillet har utgjort av samlet overskudd de senere årene. På kort sikt vil denne løsningen derfor gi ExtraStiftelsen noenlunde samme uttelling som i dag.

For øvrig er det en langsiktig trend at tallspill som Extra blir gradvis mindre populære, dvs. at de faller i omsetning. Samtidig forventer Norsk Tipping en økende totalomsetning de nærmeste årene som følge av en forventet vekst i andre typer spill i porteføljen. Det betyr at det på sikt antakelig vil være en fordel for ExtraStiftelsen at utbetalingene blir knyttet opp til Norsk Tippings samlede overskudd, ikke bare til overskuddet til tallspillet Extra, slik vi faktisk har det i dag.

En kort kommentar til dette med operatørgodtgjørelsen, siden siste taler var inne på det. ExtraStiftelsen har etter en forretningsavtale de selv har inngått, fram til nå vært med på å finansiere Norsk Tippings omfattende markedsapparat, som etablering av merkenavn, kundegrunnlag, kontakter osv. Andre formål som mottar midler fra Norsk Tippings overskudd, dekker også slike typer utgifter. Forskjellen er imidlertid at ExtraStiftelsen som en privat aktør har hatt en egen avtale med Norsk Tipping hvor deres andel har vært spesifisert. Øvrige aktører mottar det som utgjør Norsk Tippings overskudd etter at alle utgifter, inkludert utgifter til markedsapparatet, er trukket fra. Det er altså feilaktig å kalle dette en avgift, slik som ExtraStiftelsen gjør. Det er snakk om et bidrag til driften av Norsk Tippings markedsapparat samt en kompensasjon for at Norsk Tipping må ta hensyn til en privat aktørs spill i sin portefølje.

Jeg mener det er rimelig at ExtraStiftelsen også i framtiden er med på å finansiere drift av Norsk Tippings betydelige markedsapparat, slik som de har gjort til nå. Hvis det er slik at ExtraStiftelsen skal få 90 mill. kr mer årlig

eller få økt sin prosent på bakgrunn av noen andre, må den regningen betales av noen av de andre som får midler til formålene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak nr. 6 [16:44:52]

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer i universitets- og høyskoleloven (oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler) (Innst. 82 L (2015–2016), jf. Prop. 7 L (2015–2016))

Kristin Vinje (H) [16:45:27] (ordfører for saken): Denne saken dreier seg om en lovendring av universitets- og høyskoleloven. Det vi snakker om, er en endring som gjelder fremgangsmåten ved oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler.

Lovforslaget er tidligere beskrevet i Meld. St. 18 for 2014–2015 Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren, som vi behandlet her i Stortinget før sommeren. Dette lovendringsforslaget i universitets- og høyskoleloven er ett av flere forslag som ble beskrevet i strukturmeldingen, og det er fremmet nå fordi det er viktig å få på plass dette før oppnevning av nye styrer fra 2016.

Jeg vil takke komiteen for godt samarbeid og effektiv behandling av denne saken.

I proposisjonen foreslås det at Kunnskapsdepartementet skal oppnevne samtlige styremedlemmer til styrene ved de statlige høyskolene. Det betyr at fylkeskommunene ikke lenger skal oppnevne to eksterne styremedlemmer, slik gjeldende ordning legger til grunn. Etter forslaget skal institusjonene selv fremme forslag til eksterne styremedlemmer, og så skal departementet foreta oppnevningen på fritt grunnlag.

Det er et bredt flertall som stiller seg bak den foreslåtte endringen, fordi vi mener det vil gi en mer helhetlig vurdering av et samlet kompetansebehov ved styrene til de statlige høyskolene. Det er også et poeng å understreke at den nåværende ordningen, der fylkeskommunene har oppnevnt to av styremedlemmene, ikke har fungert etter hensikten.

Når det er sagt, vil jeg si at det er ingen tvil om at universiteter og høyskoler har en sentral rolle i å bidra til regional utvikling og verdiskaping, og det er en forventning om at institusjonene tar dette ansvaret på alvor. Det er også verdt å nevne i denne saken at det store flertallet av høringsinstansene stiller seg positive til de foreslåtte endringene.

Lovendringsforslaget som vi skal vedta her i dag, innebærer i tillegg et forslag om at det skal oppnevnes numeriske varamedlemmer til styret, og det er en samlet komité som slutter seg til denne delen av regjeringens forslag.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [16:48:02]: Senterpartiet gjentar i denne saken de innvendingene og forslaget vi fremmet da vi behandlet stortingsmeldingen om struktur i universitets- og høgskolesektoren i vårsesjonen.

En sentral forse for høgskolene har vært at de har vært tett på regionene og raskt har kunnet respondere og gi utdanningstilbud som det har vært behov for lokalt og regionalt. Dette mener vi er en viktig del av høgskolenes samfunnsoppdrag. Senterpartiet mener det er veldig viktig at den regionale tilknytningen videreføres, og at fylkeskommunen som regionalt folkevalgt nivå med bl.a. ansvar for kompetanse fortsatt har formell innflytelse på representasjonen i styrene i de resterende statlige høgskolene og i de nye universitetene med de nye universitetsavdelingene. Senterpartiet mener en videreføring av ordningen med at fylkeskommunen oppnevner eksterne styremedlemmer, ville ivareta en regional tilknytning.

Vi registrerer imidlertid at det er et stort flertall som støtter regjeringas forslag om at det er departementet som skal utnevne samtlige eksterne styremedlemmer. Vi tar det til etterretning, men vi mener fortsatt at fylkeskommunen i så fall burde hatt ansvar for å komme med forslag til kandidater på aktuelle styremedlemmer fra sin region.

Jeg tar med dette opp forslaget fra Senterpartiet og SV.

Presidenten: Representanten Anne Tingelstad Wøien har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 17 forslag. Det er

- forslagene nr. 1, 5 og 6, fra Anette Trettebergstuen på vegne av Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 2–4, 7–10 og 12, fra Anette Trettebergstuen på vegne av Arbeiderpartiet
- forslagene nr. 13–15, fra Anne Tingelstad Wøien på vegne av Senterpartiet
- berikket forslag nr. 16, fra Kjersti Toppe på vegne av Senterpartiet
- forslag nr. 17, fra Torgeir Knag Fylkesnes på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Presidenten gjør oppmerksom på at forslag nr. 11, fra Arbeiderpartiet, ikke ble tatt opp.

Det votes over forslag nr. 17, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2016 legge frem en plan for hvordan realisere Stortingets vedtak om kvalitet, bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagene.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 60 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.00.22)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 13 og 14, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fastsette kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere til 2 622 kroner ekskl. merverdiavgift for 2016.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjøre merverdiavgiftskompensasjonsordningen for bygging av idrettsanlegg rettighetsbasert.»

Arbeiderpartiet har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 65 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.00.50)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 15, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en evaluering av gaveforsterkningsordningen, herunder gi en oversikt over den geografiske fordelingen av tildelte midler i ordningen.»

Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 61 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.01.15)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 7, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak der ordningen med merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg gjøres om til en regelstyrt ordning.»

Senterpartiet har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 65 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.01.36)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 2 og 3, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehageloven, slik at barn som fyller ett år senest innen utgangen av desember det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter. Barn født før 1. september skal få plass innen utgangen av august som i dag.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å opprette et gjeldsregister.»

Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 61 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.02.00)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 4, 8–10 og 12, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som gir fedre rett til 14 ukers foreldrepermisjon.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utsette avviklingen av knutepunktordningen.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om mulighetene for å ivareta knutepunktordningens formål og konsekvensene av en eventuell avvikling.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en plan for hvordan frie teater skal driftes i framtiden.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å heve nivået for de minste mottakerne i ordningen, slik at produksjonstilskudd i større grad kommer de minste lokalavisene til gode.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 60 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.02.26)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1 og 5, fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere etablering av en referansegruppe til forsøket med økt kommunalt ansvar for barnevernsbarn, der berørte aktører følger oppstart, gjennomføring og evaluering av prosjektet.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om en gjennomgang og revisjon av arkivloven som trådte i kraft i 1999.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti ble med 54 mot 52 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.02.52)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 6, fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og revidere arkivforskriften.»

Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 57 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.03.19)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 16, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge opp at den forskriftspålagte plikta om alltid å vurdere barnets familie eller nære nettverk som mulig fosterheim ved omsorgsovertaking, blir praktisert.»

Presidenten har grunn til å anta at dette beriktede forslaget fra Senterpartiet blir enstemmig bifalt.

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

A
Rammeområde 2
(Familie og forbruker)

I

I statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	419 255 000	
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	16 114 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 694 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	138 235 000	
	70	Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	25 290 000	
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	163 599 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	11 749 000	
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter	26 692 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	84 299 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	46 983 000	
	72	Tilskudd til tiltak for voldsutsatte barn	5 884 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 566 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 520 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	7 542 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	6 752 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	289 986 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	29 008 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	166 556 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	13 421 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 510 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 170 000 000	
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i>	9 235 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 180 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	28 992 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	61	Nasjonalt tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	163 905 000	
	62	Utvikling i kommunene	80 727 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	121 319 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	7 225 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	10 171 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 049 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	13 623 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	190 030 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 453 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	66 063 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 695 000	
	50	Forskning og utvikling	13 382 000	
	60	Kommunalt barnevern	683 371 000	
	61	Utvikling i kommunene	8 894 000	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 578 134 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	32 252 000	
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet, <i>kan overføres</i>	71 794 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	4 267 388 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 689 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 917 724 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	204 110 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	1 391 839 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	254 125 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 005 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	129 193 000	
	51	Markedsportaler	25 990 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	7 352 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 650 000	
	70	Tilskudd	1 338 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	5 810 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	10 445 000	
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	23 274 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
870		Likestillings- og diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	5 850 000	
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 983 000	
	70	Likestilling mellom kjønn mv.	13 128 000	
	72	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner	10 967 000	
	73	Likestillingssentre	8 008 000	
	79	Internasjonalt likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeid, <i>kan overføres</i>	3 449 000	
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	52 856 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 330 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	468 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	475 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000	
Totale utgifter				50 009 812 000

Inntekter

3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	677 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	14 747 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 496 745 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 217 364 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	446 000	
Totale inntekter				2 736 238 000

II

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

- fra 1. januar 2016 blir maksimalprisen for foreldrebetalingen for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 2 655 kroner per måned og 29 205 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
- fra 1. august 2016 gis det fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer per uke til alle 3-, 4- og

5-åringer i husholdninger med skattepliktig kapital- og personinntekt under 417 000 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2016 kan:

overskride bevilgningen under

kap. 842 post 1
kap. 847 post 1
kap. 855 post 1
kap. 856 post 1
kap. 858 post 1
kap. 868 post 1

mot tilsvarende merinntekt under

kap. 3842 post 1
kap. 3847 post 1
kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 3856 post 1
kap. 3858 post 1
kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med disse beløpene:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	6 000
Til og med 19 timer	50	3 000
20 timer eller mer	0	0

VI

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirekto-

ratet for 2016 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan utbetale:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	46 000 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

VII

Bufetat kan anmode Statsbygg om å selge eiendommer som etaten leier av Statsbygg gjennom langsiktige leiekontrakter og som har stått tomme over tid. Dersom salgssummen er lavere enn bokførte verdier på noen av eiendomme-

ne, samtykker Stortinget i at tapet dekkes dels av gevinst fra salg av andre eiendommer som har stått tomme over tid og dels ved at samlet netto tap belastes Bufetat i 2016 og 2017 opp til et beløp som tilsvarer samlet bortfalt husleie.

B

**Rammeområde 3
(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	134 640 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 804 000	
314		Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 227 000	
	71	Kulturnæringsprosjekter	7 270 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	3 739 000	
	78	Ymse faste tiltak	12 829 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning og utredning	5 879 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 300 548 000	
	71	Tilskudd til frivilligsentraler	127 766 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	23 935 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	835 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	12 200 000	
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 039 000	
	79	Til disposisjon	3 201 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	142 919 000	
	84	Ungdoms-OL	34 313 000	
	86	Generell tilskuddspost til internasjonale sykkelritt i Norge	5 000 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	133 683 000	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 140 000	
	51	Fond for lyd og bilde	37 416 000	
	52	Norges forskningsråd	12 894 000	
	53	Sametinget	80 487 000	
	55	Norsk kulturfond	81 256 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	244 397 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	50 532 000	
	78	Ymse faste tiltak	37 298 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	8 587 000	
	82	Nobels Fredssenter	30 080 000	
	85	Gaveforsterkningsordning	45 000 000	
	86	Talentutvikling	30 570 000	
321		Kunstnerformål		
	71	Statsstipend	13 098 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	167 876 000	
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	127 228 000	
	75	Vederlagsordninger	182 098 000	
322		Visuell kunst		
	1	Driftsutgifter	16 419 000	
	50	Kunst i offentlige rom	27 578 000	
	55	Norsk kulturfond	102 618 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	287 800 000	
	78	Ymse faste tiltak	57 138 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	163 950 000	
	55	Norsk kulturfond	353 998 000	
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	20 338 000	
	70	Nasjonale institusjoner	287 547 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	244 587 000	
	78	Ymse faste tiltak	124 264 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	72 771 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 207 000	
	55	Norsk kulturfond	138 907 000	
	70	Nasjonale institusjoner	1 076 667 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	498 328 000	
	73	Region- og distriktsopera	55 485 000	
	78	Ymse faste tiltak	191 649 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	523 931 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 288 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	55	Norsk kulturfond	178 265 000	
	73	Språkorganisasjoner	5 834 000	
	74	Det Norske Samlaget	15 217 000	
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	15 896 000	
	76	Ibsenpris m.m.	5 887 000	
	78	Ymse faste tiltak	73 371 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	58 879 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	30 174 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 173 881 000	
	78	Ymse faste tiltak	20 490 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	337 834 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 466 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 434 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 277 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	156 132 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 210 000	
	50	Filmfondet	485 174 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	11 009 000	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	45 000 000	
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	70 471 000	
	78	Ymse faste tiltak	24 980 000	
335		Mediestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	313 046 000	
	73	Medieforskning og etterutdanning	21 751 000	
	74	Tilskudd til lokalkringkasting, <i>kan overføres</i>	13 757 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	27 031 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 048 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	46 215 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	66 259 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 018 000	
		Totale utgifter		10 725 260 000

Inntekter

3300		Kulturdepartementet		
	1	Ymse inntekter	79 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	1 558 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	8 000 000	
3322		Visuell kunst		
	1	Ymse inntekter	125 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	31 374 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	309 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	23 491 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	9 995 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	10 000 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	6 440 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3334	2	Inntekter ved oppdrag	18 022 000	
		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	6 630 000	
3339	2	Inntekter ved oppdrag	11 612 000	
	70	Gebyr	10 000 000	
		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr – lotterier	6 691 000	
	4	Gebyr – stiftelser	259 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	8 129 000	
Totale inntekter				152 714 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016

kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 320 post 21	kap. 3320 post 2
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 324 post 21	kap. 3324 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	700,0 mill. kroner
322		Visuell kunst	
	50	Kunst i offentlige rom	25,9 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2016 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 12 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2016:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/ landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på

regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.

2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til Festspillene i Bergen fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
3. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2016 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 577 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan selge statens aksjer i Filmparken AS.

VIII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Norsk kulturråd i 2016 kan omdisponere bevilgningene mellom 55-postene på kapitlene 320, 322, 323, 324, 326 og 328.

IX

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til drøftinger med Stiklestad Nasjonale Kultursenter om arbeidet med nasjonaljubileet i 2030.

Presidenten: Det voteres først over komiteens innstilling til B V punkt 2. Presidenten har grunn til å tro at alle vil stemme imot, altså at alle trykker på motknappen.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 105 stemmer mot og 1 stemme for komiteens innstilling til B V punkt 2.

(Voteringsutskrift kl. 17.04.16)

Terje Aasland (A) (fra salen): Jeg stemte feil.

Presidenten: Da retter vi det opp til å være 106 stemmer mot og 0 stemmer for komiteens innstilling til B V punkt 2, som dermed ikke ble bifalt.

Det voteres videre over komiteens innstilling til B resten av V.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til B resten av V ble bifalt med 59 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.04.58)

Presidenten: Videre voteres det over komiteens innstilling til B VII.

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til B VII ble bifalt med 93 mot 11 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.05.25)

Presidenten: Videre voteres det over komiteens innstilling til B IX.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til B IX ble bifalt med 64 mot 42 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.05.50)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til A og resten av B.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til A og resten av B ble bifalt med 60 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.06.14)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2015 blir det gjort følgjande endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
840		Krisetiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, blir redusert med fra kr 5 620 000 til kr 3 220 000	2 400 000
	70	Tilskot til valdsførebyggjande tiltak mv., <i>kan nyttast under kap. 858 post 1</i> , blir auka med fra kr 37 132 000 til kr 38 932 000	1 800 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjersle, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med fra kr 11 185 000 til kr 10 585 000	600 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analysar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med fra kr 7 330 000 til kr 5 700 000	1 630 000
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med fra kr 1 650 000 000 til kr 1 620 000 000	30 000 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med fra kr 15 150 000 000 til kr 15 110 000 000	40 000 000
852		Adopsjonsstønad	
	70	Tilskot til foreldre som adopterer barn frå utlandet, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med fra kr 14 000 000 til kr 13 000 000	1 000 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	
	1	Driftsutgifter, blir auka med fra kr 173 891 000 til kr 174 391 000	500 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttast under post 71</i> , blir redusert med fra kr 86 388 000 til kr 81 338 000	5 050 000
	22	Barnesakkunnig kommisjon, blir auka med fra kr 6 650 000 til kr 7 200 000	550 000
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knytte til einslege mindreårige asylsøkjjarar og flyktningar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med fra kr 1 354 372 000 til kr 1 200 000 000	154 372 000
856		Barnevernets omsorgssenter for einslege mindreårige asylsøkjjarar	
	1	Driftsutgifter, blir auka med fra kr 311 973 000 til kr 383 473 000	71 500 000
857		Barne- og ungdomstiltak	
	72	Tilskot til tiltak for voldsutsatte barn, blir redusert med fra kr 11 500 000 til kr 9 700 000	1 800 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttast under kap. 855 post 1</i> , blir auka med fra kr 243 281 000 til kr 244 685 000	1 404 000
868		Forbrukarombodet	
	1	Driftsutgifter, blir auka med fra kr 23 354 000 til kr 23 754 000	400 000
2530		Foreldrepenngar	
	70	Foreldrepenngar ved fødsel, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med fra kr 18 420 000 000 til kr 18 480 000 000	60 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Eingongsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med fra kr 460 000 000 til kr 450 000 000	10 000 000
Inntekter			
3856	4	Barnevernets omsorgssenter for einslege mindreårige asylsøkjara Refusjon av ODA-godkjente utgifter, blir auka med fra kr 241 580 000 til kr 310 580 000	69 000 000

II

Fullmakter til å overskride gitte løyvingar

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2015 kan overskride løyvinga på kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for einslege mindreårige asylsøkjara, post 1 Driftsutgifter dersom det er nødvendig for å handtere ein auke i talet på barn i omsorgssentera for einslege mindreårige asylsøkjara.

III

«Kan nyttast under»-stikkord på kap. 846 post 21 og 70

Stikkordet «kan nyttast under post 70» blir lagt til kap. 846 post 21, og stikkordet «kan nyttast under post 21» blir lagt til kap. 846 post 70.

IV

«Kan nyttast under»-stikkord på kap. 865 post 21 og 70

Stikkordet «kan nyttast under post 70» blir lagt til kap. 865 post 21, og stikkordet «kan nyttast under post 21» blir lagt til kap. 865 post 70.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt frem ett forslag fra Trine Skei Grande på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslaget lyder:

«Forslag til romertallsvedtak III, tilsagnsfullmakt, endres til:

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet kan gi tilsagn om statlig tilskudd på inntil 30 mill. kroner til NORLA for dekning av utgifter til prosjektet «Norge som hovedland på bokmessen i Frankfurt i 2019». Tilsagnet forutsetter at Norge blir tildelt hovedlandsstatuser i 2019.»

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2015 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
315	82	Frivillighetsformål Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, for høyes med fra kr 125 018 000 til kr 173 146 000	48 128 000
321	1	Kunstnerformål Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 15 974 000 til kr 14 224 000	1 750 000
323	1	Musikkformål Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 164 242 000 til kr 161 042 000	3 200 000
	78	Ymse faste tiltak, nedsettes med fra kr 124 973 000 til kr 124 623 000	350 000
324	1	Scenekunstformål Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 73 173 000 til kr 72 773 000	400 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, for høyes med fra kr 59 969 000 til kr 62 469 000	2 500 000
329	45	Arkivformål Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, for høyes med fra kr 8 293 000 til kr 9 526 000	1 233 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
3323	1	Musikkformål Ymse inntekter, nedsettes med fra kr 30 490 000 til kr 27 290 000	3 200 000
3334	1	Film- og medieformål Ymse inntekter, nedsettes med fra kr 7 633 000 til kr 5 096 000	2 537 000

II

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet kan tilføye stikkordet «kan overføres» på bevilgningen under kap. 315 Frivillighetsformål, post 75 Herreløs arv til frivillige organisasjoner.

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet kan gi tilsagn om statlig tilskudd på inntil 25 mill. kroner til NORLA for dekning av utgifter til prosjektet «Norge som hovedland på bokmessen i Frankfurt i 2019». Tilsagnet forutsetter at Norge blir tildelt hovedlandsstatusen i 2019.

Presidenten: Det voteres alternativt mellom komiteens innstilling til III og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til III og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble forslaget bifalt med 103 mot 3 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.08.09)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til I og II.

Votering:

Komiteens innstilling til I og II ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om endringer i film- og videogramlova
(innkreving av film- og videogramavgift)

I

I lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram skal § 3 lyde:

§ 3 Avgift til staten

Den som driv framsyning av film og videogram i næring, skal betale ei avgift til *staten* på 2,5 % av bruttoomsætninga. Dei avgiftspliktige skal føre særskild rekneskap for slik framsyning.

Den som vil ha eit videogram registrert for omsetning i næring, skal betale ei avgift til *staten* per videogram. Stortinget fastset satsane.

Departementet fastset i forskrift nærmare retningslinjer om avgiftsgrunnlag, utrekning og innkrevjing av avgifter, bruken av midlane og kan gjere unntak frå kravet om avgift.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2016.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt frem ett forslag fra Ketil Kjenseth på vegne av Venstre.

Forslaget lyder:

«Forslag til romertallsvedtak I, om § 10 andre ledd, endres til:

Overskuddet fra spillvirksomheten i selskapet og datterselskap fordeles først med 7,7 % til helse- og rehabiliteringsformål. Deretter fordeles resterende overskudd med 64 % til idrettsformål, 18 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité. Midlene fordeles nærmere av Kongen.»

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

L o v
om endringer i pengespilloven
(andel av Norsk Tippings overskudd til helse- og rehabiliteringsformål)

I

I lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. gjøres følgende endringer:

§ 10 andre ledd skal lyde:

Overskuddet fra spillvirksomheten i selskapet og datterselskap fordeles først med 6,4 % til helse- og rehabiliteringsformål. Deretter fordeles resterende overskudd med 64 % til idrettsformål, 18 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité. Midlene fordeles nærmere av Kongen.

§ 10 fjerde ledd skal lyde:

Det årlige beløp til fordeling etter *andre* ledd fastsettes etter at det er foretatt fondsavsetninger, og etter at det er foretatt særskilt avsetning til forskning, informasjon, forebygging og behandling i *tilknytning til spilleavhengighet som fordeles av Kongen*.

§ 10 nytt femte ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter med utfyllende bestemmelser om gjennomføring av reglene i denne paragraf, inkludert forskrifter om rapporteringsplikt, samt tilsyn og kontroll med mottakere av midler.

§ 10 nåværende femte ledd blir sjette ledd.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Endringene i § 10 andre ledd får virkning fra og med spilleåret 2016 (til utbetaling i 2017).

Presidenten: Det voteres alternativt mellom komiteens innstilling til I § 10 andre ledd og forslaget fra Venstre.

Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme for forslaget.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling I § 10 andre ledd og forslaget fra Venstre ble innstillingen bifalt med 98 mot 6 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.09.42)

Presidenten: Det voteres så over komiteens innstilling til resten av I og II.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling til resten av I og II ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten er det satt frem ett forslag fra Anne Tingelstad Wøien på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer at fylkeskommunene fortsatt skal nominere representanter til styrene ved universitetene og høyskolene.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 96 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.10.34)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

L o v
om endringer i universitets- og høyskoleloven
(oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler)

I

I lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 9-4 sjette ledd skal lyde:

(6) Forslag til eksterne styremedlemmer og *varamedlemmer fremmes* av institusjonens styre. Det samme gjelder forslag til styreleder når rektor er ansatt. For kunsthøgskolene fremmes forslag av høyskolens styre og av Norsk kulturråd. Sametinget oppnevner på fritt grunnlag to av de eksterne styremedlemmene og *ett varamedlem* ved Samskulehøgskole. *Departementet oppnevner på fritt grunnlag styreleder, med mindre institusjonen har valgt rektor som styrets leder, og øvrige eksterne medlemmer og numeriske varamedlemmer for fire år.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Presidenten: Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 95 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.11.11)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 96 mot 10 stemmer.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 7 [17:11:55]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 17.12.
